ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1400

8 динара

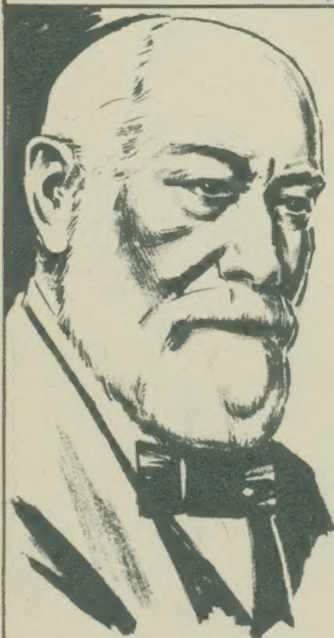
27.10.1978.● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА

Ripley **Веровали или не!**

ЏОН ВЕСЛИ ХАЈЕТ

(1837 - 1920)

ПРОНАШАО ЈЕ ЦЕЛУЛОИД, ПРЕТЕЧУ ПЛАСТИЧНИХ МАСА, ДА БИ ДОБИО 10 000 ДОЛАРА НА КОНКУРСУ ЗА ЈЕФТИН МАТЕРИЈАЛ ЗА **БИЛИЈАРСКЕ ЛОПТЕ.**

ШАРГАРЕПУ

КОЈА СВОЈИМ ОБЛИКОМ ПОДСЕЋА НА СТОПАЛО, ОДГАЈИО ЈЕ ТЕРЕНС МККЕЈБ ИЗ МЕЈСИ СИТИЈА (САД)

ПЕЋИНЕ АЏАНТА

У ИНДИЈИ САСТОЈЕ СЕ ОД 29 МАНАСТИРА И БОГОМОЉА ИЗДУБЉЕНИХ У СТЕНИ ЈОШ У **2. ВЕКУ ПРЕ НАШЕ ЕРЕ.**

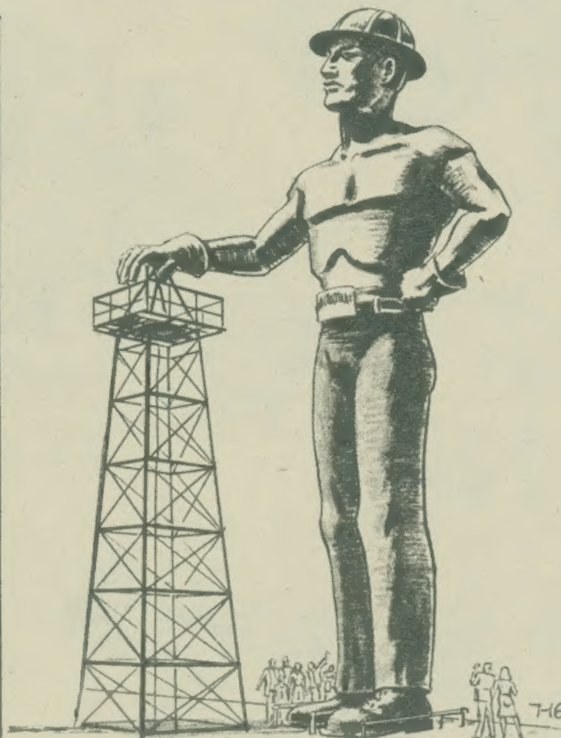
СТАТУА

БУШАЧА НА ПЕТРОЛЕЈСКИМ ИЗВОРИМА У ТАЛСИ (САД) ВИСОКА ЈЕ

24 МЕТРА,

И ТЕШКА ОКО

22 000 КИЛОГРАМА.

КРАЈЕМ 19 ВЕКА

БИЦИКЛИ

СУ РЕКЛАМИРАНИ КАО „УВЕК ОСЕДЛАНИ КОЊИ КОЈИ НИШТА НЕ ЈЕДУ".

JECTE ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● познати грчки филозоф Сократ, син скултора Софроникса, у младости је кренуо очевим стопама и са успехом се бавио вајарством.

● нека испитивања која су извршена у Савезној Републици Немачкој показују да ће се 2030. године немачко становништво, које данас броји око 60 милиона, смањити на 39 милиона.

● двадесет деветогодишња Американка Пети Килинг-Олдриџ, учитељица, држи рекорд у брзом причању и може да изговори 403 речи у једном минуту.

● Каунт Дезмонд, канадски службеник познат као гутач сабљи, недавно је успео да истовремено „прогута" 6 сабљи које су биле дугачке између 58 и 65 сантиметара, а све за-

једно имале су пречник од два и по сантиметра на врху. Сведоци овог подухвата предложили су да се то унесе у Гинисову књигу рекорда.

● најсложенији природни атом је уранов и његово језгро се састоји од 92 протона и 154 неутрона.

● Шарл Перо (1628 — 1703), француски писац, песник и академик, написао је приче за

децу које су његово име учиниле бесмртним: „Црвенкапу", „Пепељугу", „Плавобрадог" „Палчића" и многе друге. Ове приче почео је да објављује тек у својој шездесет и шестој години (1694.).

● у близини града Цифу у Јапану расте трешња која је, према тврђењу становника тога краја, стара 1300 година. Дрво је тако дуго остало у животу захваљујући сталном отклањању изумрлог корења и поновном калемљењу.

● у музеју немачког града Велберта налази се један од најстаријих кључева који су до сада пронађени, а потиче од пре више од две хиљаде година.

● неки становници Непала носе своју децу у великим корпама закаченим за дугачку мотку коју ослањају на леђа.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

НАЈВЕЋЕМ ЛАЖОВУ...

ТАКО ЈЕ БИО АДРЕСОВАН ВЕЛИКИ БРОЈ ПИСАМА КОЈИ ЈЕ У ПОЧЕТКУ ИЗЛАЖЕЊА РУБРИКЕ »ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ« СТИЗАО ЊЕНОМ АУТОРУ РОБЕРТУ РИПЛИЈУ

Упорност до смрти: Роберт Рипли

Угледни издавач врпољио се на столици, размештао ствари на канцеларијском столу не би ли прикрио нервозу и кришом бацао поглед према саговорнику, спремајући се да, ваљда десети пут за пола часа колико је већ трајао разговор с њим, крене у нови покушај убеђивања. Никако му није ишло у главу понашање тог човека, потпуно непознатог новинарским круговима и свету књига.

— Добро, господине, Рипли, шта ви, у ствари, хоћете?! — мало повишеним гласом прекинуо је паузу издавач.

— Баш ништа! — изустио је снебивајући се посетилац. **— Ви сте мене позвали на разговор, а не ја вас, неколико пута сте ми писали да дођем, тражили ме телефоном... Искрено речено, не могу да одговорим вашој понуди. Ја сам спортски карикатуриста, осредњи, и једино то знам да радим. Серију необичних спортских достигнућа коју сам објавио у листу „Њујорк глоб" урадио сам на основу материјала сакупљеног из хобија. А, ево, ви сада од мене тражите ни мање ни више него да напишем књигу о невероватним, а истинитим догађајима. Идеја је добра, али ја напросто не умем да пишем!**

ГУЖВА СА АМЕРИЧКОМ ХИМНОМ

Издавач није попуштао. Ипак, све је било узалуд: посетилац је остао доследан. Истина, и он је увиђао да се ради о уносном послу, али није веровао да може одговорити постављеном захтеву.

Године су пролазиле. Тек после шесте Рипли је дао пристанак, али је приликом склапања уговора јетко рекао издавачу:

— То ће за вас бити чист губитак, нисам ја за писање!

Ускоро, тачније 1928. године, књига је изишла из штампе и... новац је почео муњевито да пристиже. Тако је Роберт А. Рипли, који је тада имао 35 година, закорачио на стазу славе серијом истинитих, необичних тврђења под називом „Веровали или не", зарађујући на томе позамашну своту од преко 250 милиона старих динара годишње! Само у Сједињеним Америчким Државама његова рубрика излазила је у преко три стотине листова. Објављиване су или се још објављују у четрдесетак земаља. Многи светски часописи и листови, између осталих и „Политикин забавник", држе је као сталну.

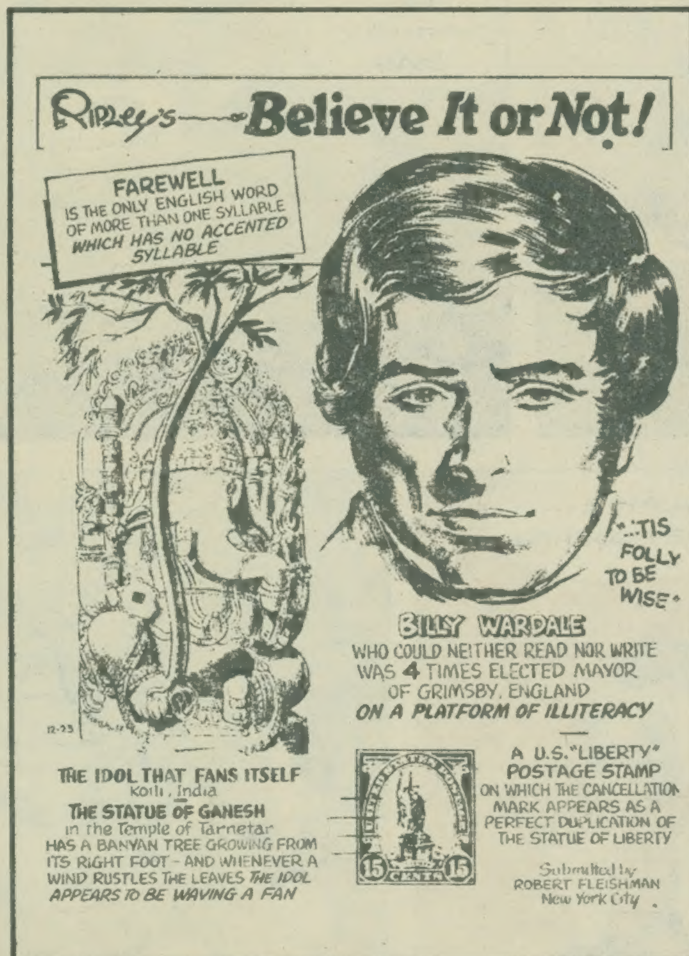
Рипли је у почетку био силно изненађен популарношћу својих текстова и цртежа. Одмах је склопио уговор са једном фирмом да за плату од преко 100 милиона динара годишње прави „Веровали или не". Уз пут је од неке филмске компаније узео „ситницу" од 600 милиона старих динара за продато право на снимање 26 краткометражних филмова на темељу „Веровали или не" и са лепим капиталом закључио да је најуносније радити за себе. Објавио је оглас у новинама у којем је тражио цртаче, трагаче за необичним подацима, секретарице... Убрзо је настао биро, или права мала фабрика рубрике „Веровали или не". Док су једни путовали по свету у потрази за „чудним чудима", други су у студију цртали илустрације за сваки прикупљени податак.

Посао је цветао. Брда писама стизала су од читалаца свакодневно. На многима је уместо Риплијеве адресе писало само — „Највећем лажову на свету"! Разлог једноставан: људи нису веровали у оно што је Рипли тврдио. Амерички народ је чак био спреман да га прогласи хуљом када је 1931. године написао да позната песма „Звездама украшен барјак" није национална химна Сједињених Америчких Држава. Револт је спласнуо чим се дознало да је Рипли говорио истину. Интервенисао је Конгрес и песму брже-боље званично прогласио химном.

ТРИ ПИСМА ИЗ ЏУНГЛЕ

Први Риплијеви цртежи били су рогобатни јер је био самоук у цртању. Понекад је радио тридесетак цртежа упоредо. Важио је за дозлабога упорну особу. Да би нашли фотографију мексичког председника који је на том положају био свега четрдесетак минута, његови сарадници морали су да прелистају 9832 књиге! Наравно, и то је искористио за своју рубрику.

Знао је да добро уздрма јавност. Највећу гужву, поред оне са америчком химном, изазвао је тврђењем у рубрици „Веровали или не", објављеној после Линдберговог прелетања Атлантика маја 1927, да Линдберг није први, већ шездесет и седми човек коме је то пошло за руком! Чим је рубрика изишла, Рипли је истог дана добио неколико хиљада телефонских позива и писама у којима су га читаоци називали лажовом без премца, чак грубо вређали! Међутим, он је и овога пута доказао да не лаже. У питању је била замка: Линдберг је био први човек који је прелетео Атлантик, али — сам! Пре њега тај исти пут превалила су два човека у авиону и 64 путника у дирижаблу...

Овако изгледа оригинал рубрике »Веровали или не«

Као што је писао о необичним стварима, Рипли је и сам био необичан. Имао је неколико аутомобила, а није знао да вози, никада није ишао на годишњи одмор, у кући је држао крокодила дугачког око пет метара, начињеног од палидрваца, гостима је нудио да пију пиво из кригле коју сами одаберу, а имао их је — 600, ручак им је сервирао у будистичком олтару који је направио у једној одаји куће... Није пушио, пио, нити се картао.

Зарекао се да ће посетити сваку државу на свету. Успео је да обиђе „само" — 200! Летећи авионом изнад Африке, пало му је на памет да напише три писма, запечати у коверат, адресира на сопствену адресу у Њујорку, а затим избаци из авиона у џунглу, где је, како је веровао, људска нога тешко залазила. Вративши се после неколико недеља кући, затекао је у поштанском сандучићу сва три писма: неко их је нашао у џунгли и послао!

Обиље података за „Веровали или не" добио је од самих читалаца. Као доказ тврдње, они су му најчешће слали предмете о којима је било речи, па их се временом толико накупило да су испунили свих тридесет соба његове куће.

Иако је живео веома уредно, умро је у педесет и шестој години од срчане мане, оставивши иза себе велико богатство и аманет наследницима да рубрика „Веровали или не" никад не усахне. Жеља му је испуњена.

М. Тодоровић

У ОКУПИРАНОМ НИШУ

ЉУЉАШКА НА ПОЛИЦИЈСКИ НАЧИН

САМО НЕКОЛИКО ДАНА ПОШТО САМ ДОБИО ЗАДАТАК ДА ПОЧНЕМ ДА РАДИМ С ОМЛАДИНЦИМА ТРГОВАЧКЕ АКАДЕМИЈЕ, НА МОЈА ВРАТА ЗАКУЦАЛИ СУ АГЕНТИ...

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Септембар 1941. године. Било је већ касно вече кад је неко закуцао на врата. Пошао сам да их отворим. Напољу, на мрачном степеништу, стајала су два цивила и два фелджандара.

— Да ли овде станује Слободан Поповић? — упитао је један од цивила погледавши претходно у цедуљу коју је држао у руци.

— Да — одговорио сам.

Сва четворица уђоше унутра.

— Где спавате? — упита ме овог пута онај други.

— Ту, у предсобљу — одговорих и показах им сећију.

Без речи, агенти приђоше лежају и почеше да дижу јастук, јорган и душек. Али, пошто ништа нису нашли, одлучише да ме претресу. На себи сам имао само кошуљу и панталоне.

— Да ли имате још неко одело? — упиташе.

— Не, само ово на мени — слагах

У ствари, имао сам још два одела у ормaну у соби која је припадала мојим родитељима. Али, у њој се налазио и радио-апарат заједно с Лењиновим „Империјализмом“, Филиповићевим „Развитком друштва“ и још неким забрањеним књигама. Увести агенте у ту собу значило би оптужити самог себе. И док сам размишљао како да их у томе спречим, они нису показивали ни најмање интересовање за ту собу.

Пошто су ме још једном темељно претресли, наредише ми да се обучем. Моји родитељи, сестре и брат, који су све време стајали у ходнику, немо су ме посматрали. И ја сам ћутао.

Пре него што смо кренули ка вратима, мајка је упитала:

— Како ће се вратити кад је већ почео полицијски час?

— Не брините, госпођо! — одговорише јој и гурнуше ме низ степенице.

ПО ДОСТАВИ ПРОФЕСОРА

Напољу, на улици, нигде никог. Поведоше ме према Циганској махали. На бекство нисам помишљао: сам против четворице нисам имао никаквих шанси.

Убрзо смо стигли до полицијске зграде у Душановој улици. Већ на самом улазу Немци су се негде изгубили, а агенти су ме одвукли у чекаоницу на спрату. Тамо је већ седело неколико људи.

На вратима је стајала плочица с натписом: „Шеф криминалистичког одсека“. Један од агената закуца на њих, али, тек што их је отворио, неко се изнутра продера:

— Не улази!

У том тренутку, пре него што је агент стигао да врата поново затвори, угледао сам Милована Костића, професора Трговачке академије у Нишу, окорелог љотићевца. Ухапшен сам по његовој достави, синуло ми је.

Када ми је Костићев истомишљеник и мој некадашњи школски друг Радомир Станковић, с којим сам се пре неколико вечери сукобио, добацио да ћемо се ускоро видети у Душановој улици, ја нисам схватио његову алузију. Да је при том мислио на полицију, тек сад ми је било јасно.

Прошао је цео час пре него што су ме увели у канцеларију шефа одсека Мирка Живановића. За писаћим столом седео је немачки официр, а у фотељи поред њега човек ситног лица са наочарима на носу. Од Костића ни трага ни гласа. Вероватно је изашао на нека друга врата.

— Где је Слободан Цветковић? — упитао је човек с наочарима.

— Не знам — одговорио сам мада сам добро знао да је у Лесковцу, где је живео као избеглица.

— Јеси ли сигуран? — следило је ново питање.

— Јесам — одговорио сам и истог тренутка добио шамар.

Инстиктивно, устукнуо сам према зиду. Пре него што сам успео да се на њега ослоним, добио сам још један шамар, па још један. Ускоро ми је лице бридело од бола.

БИЋЕМО ДОБРИ ПРИЈАТЕЉИ!

Свако моје „не знам“ било је пропраћено новим шамаром. Али, како се они нису показали довољно „ефикасним“, човек с наочарима ме је зграбио за врат и почео главу да ми удара о зид. Његов палац и кажипрст су се при том све више заривали у моје грло. Тек кад је видео да се гушим, пустио ме је, одмакао се мало од мене и поставио ново питање:

—Кад долази курир преко Панталеја?

— Не знам — одговорио сам и овог пута заиста рекао истину.

Мој одговор изазвао је нову серију удараца. Тек кад се уморио, Живановић је наредио да ме воде: претучен, нисам био у стању да устанем с пода, па су ме агенти, вукући, повели уз уске степенице.

Соба у коју су ме увели била је мања од претходне, па ипак, у њој су се налазила три агента, четнички војвода Медведски Спасенић и један жандар у униформи.

Саслушање је почео најстарији међу агентима.

— Хајде, лепо нам реците све што знате, па ћемо постати добри пријатељи! — обећао ми је.

Ћутао сам.

Међутим, агент није губио наду да ће ме натерати да проговорим.

— Пазите, ја сам вам малопре обећао да ћемо постати добри пријатељи ако нам кажете оно што нас интересује! — обратио ми се благим, готово нежним гласом.

Још једном сам кроз натечене усне истиснуо:

— Не знам ништа!

АГЕНТ ГУБИ СТРПЉЕЊЕ

Моја тврдоглавост разбеснела је и њега.

— Нећеш да говориш, је ли? — заурлао је и дохватио корбач.

Ударао ме је по длановима, лицу, леђима. Болело ме је до лудила, па ипак — ћутао сам. Агента је то још више разбеснело. И ко зна колико би ме тако тукао да га неко није позвао телефоном. На то ми је један од оних који су остали наредио да скинем капут и ципеле.

Ланцем су ми везали руке које сам морао да пребацим преко колена. И ноге су ми, код зглавака, такође везали ланцем. Онда су ми неку мотку провукли између руку и унутрашњег дела колена. Раздвојивши столове, ставили су крајеве мотке на њихове ивице. Глава ми је пала доле, а табани остали да штрче увис. Био сам на „љуљашци“!

Агент кога су ословљавали са Шуица стао ми је изнад главе, а његов колега Бацко поред ногу. И док ме је Шуица вукао за косу и ударао по лицу и ушима, Бацко ме је тукао пендреком по табанима.

Седећи на ивици стола, војвода Спасенић ме је „дипломатски“ убеђивао:

— Признај, брате, зар не видиш да ће те убити!

У једном тренутку, већ потпуно отупео од батина, почео сам да губим свест. Видећи то, скинули су ме са „љуљашке“. Клонуо сам на под.

Пола часа касније, стрпали су ме у камион којим су ме пребацили у затвор среског суда. Ту ме је жандар, заједно с још једним ухапшеним другом, повео на спрат. Откључао је једна врата и гурнуо ме у собу пренатрпану људима.

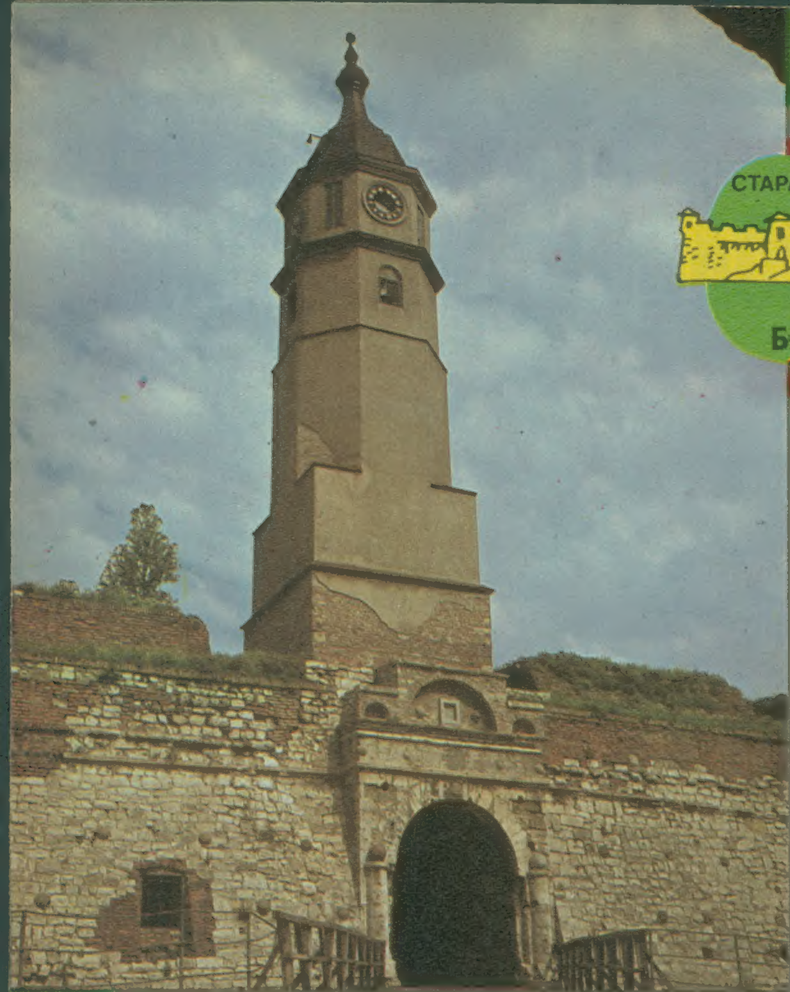
Стао сам насред собе. Претучен. Немоћан. Кратковид.

Неко ме је узео за руку и направио ми место да седнем. Нисам могао да видим ко је. Лице му се губило у магли пред мојим кратковидим очима.

★★★★★★★★★★★★★

Пошто је неколико месеци провео у затворима и логору на Црвеном крсту, некадашњи студент из Скопља а данас пензионисани новинар Слободан Поповић, пуштен је кући. Све време до 1944. године, када је ступио у партизане, сарађивао је с покретом отпора.

О. Вукадиновић

ПЕСМА СА

КУЛА ИЗНАД КАПИЈЕ — Карловачким миром 1699. године Београд је припао Турцима, али у новом рату који је избио 1716. Аустријанци су их поразили код Петроварадина. Тада су у Београду, под командом Мустаф-паше, оставили за одбрану око 29 хиљада војника, углавном јаничара. На њих је са око 100 хиљада војника кренуо Еуген Савојски. Жестоку битку под Београдом Турци су изгубили и после подне 18. августа Мустаф-паша је потписао предају. Аустријска војска запосела је Стамбол-капију, а кроз четири дана и Тврђаву. Ускоро је у Београду почела права врева градитеља — обнављају се стари и подижу нови објекти. Из тога времена датира и обновљена Сахат капија, названа тако по Сахат-кули коју су изнад ње подигли Аустријанци.

ИМЕ У ПЛЕТЕНИЦИ — У централном делу Доњег града налази се капија саграђена у част Карла VI. Зид у којем је смештена протезао се тако да је Доњи град делио на два дела. Капија је један од лепших примера барокних грађевина, а изузетно лепо изведени су њени горњи делови. Северно и јужно лице њених врата носи раскошне украсе у виду круне. С јужне стране украс је у виду стилизованог барокног грба, а северна страна носи плетенице и лишће у које су уплетени иницијали овог владара. Карлова капија подигнута је на средини средњовековног тврђавског зидног платна са кулама чији су остаци откопани пре десет година.

ОСТАО ЈЕ ЛУК — Грчки револуционар и песник Андониос Кириазиа, познат код нас као Рига од Фере, основао је 1795. године у Бечу тајно удружење против Турске, а ускоро се настанио у Београду. Писац који је оставио бројне патриотске стихове покушао је да за своје идеје придобије и Наполеона, али су га 1797. године у Трсту ухапсили Аустријанци и предали турским властима. Годину дана касније, у Београдској тврђави, у Небојшиној кули, Турци су га и погубили. Поред ове куле налазе се и остаци капије који подсећају на пристаниште у Доњем граду које је својевремено прокопао деспот Стефан Лазаревић.

А БЕДЕМА

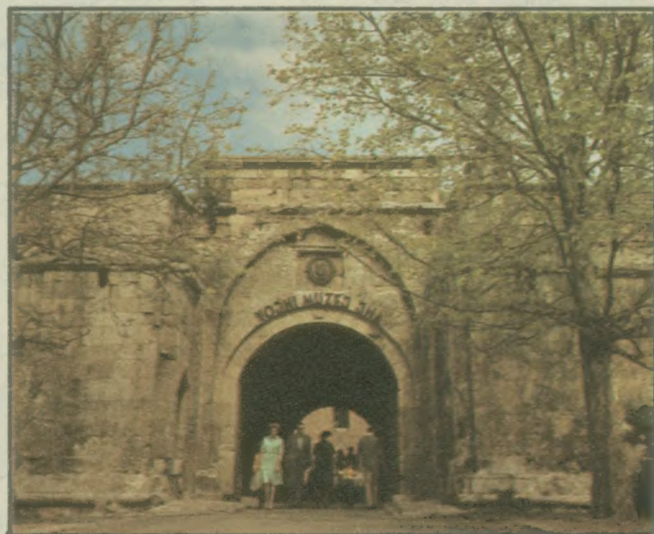

КОНДИНО ОБЕЋАЊЕ — Приликом опседања Београда од 1804—1806. године српској војсци је пребегао и Гушанчев буљубаша Конда и понудио Србима да им помогне у препаду на Београд, и то тако да уђе у град, отвори Сава-капију и пусти их унутра. Карађорђе је прихватио понуду и договорено је да је најбољи час за то ноћ између 11. и 12. децембра јер ће Турци тада вероватно бити заокупљени слављењем Бајрама. Тако је и било. Чим су одјекнули пуцњи код Сава-капије, нападнуте су и остале капије, међу њима и Видин капија (на слици). Тада је Конда тешко рањен, такође и Узун Мирко, али жртве нису биле узалудне.

ЧАМЏИЈА МЕЂУ ПРВИМА — Милисав Чамџија који је умео запевати тако лепо „да ти срце заигра" обећао је Карађорђу уочи напада на Београд да ће се, кад истерају „неверу" из града, попети на бедеме и запевати колико га грло носи. У зору 12. децембра попео се Милисав са још неким устаницима на бедеме између Стамбол и Варош-капије и одржао обећање дато Вожду. Турци су затечени потпуно неспремни. Кад су грунули први пуцњи, мислили су да то пуцају њихови људи славећи празник, али су ускоро бежали из топлих постеља према тврђави. Карађорђе их је лукаво пустио да се сви повуку. Кад су Срби освојили београдску варош и стегли тврђаву, Турци су тражили од аустријских војних власти да посредују око склапања мира са Србима. Али, устаници су одлучили да Турцима задају последњи ударац нападом на Водену капију, на Сави. Тако је отворен пролаз у доњу тврђаву, а притешњени Сулејман паша пристао је да поред Турака и Срби држе своју посаду у Горњем и Доњем граду. У Горњи град, кроз ову капију, Карађорђе је ушао 27. децембра.

ТРИ СА ИСТИМ ИМЕНОМ — У Горњи град улазило се кроз добро утврђене капије, а три од њих називају се Стамбол-капије. Кроз прву Стамбол-капију, окренуту према југоистоку, мора се проћи да би се дошло до друге Стамбол-капије, која се види на слици. Аустријанци су је сазидали између 1723. и 1736. године. У унутрашњости је имала бочна удубљења испод полукружних лукова на стубовима. Иза ових стубаца налазе се врата која воде у казамате. Трећа, и главна, Стамбол-капија позната је и под називом Сахат-капија.

КАЗНА ЗА ГРАДИТЕЉА — Једна од капија кроз коју може да се уђе у Горњи град јесте и Краљ-капија. Њени спољни делови, у камену, направљени су у исто време када и Леополдова капија, а унутрашњи су знатно старији. Дограђена су у време велике градње између 1723. и 1736. године, а тада је реновиран и Римски бунар, дубок око 35 метара. Овим обимним пословима руководио је генерал Никола Доксат де Морез, познат и по томе што је, као заповедник Нишке тврђаве и града, 18. октобра 1737. године предао Турцима и град и тврђаву. Кажњен је за то погубљењем у свом ремек-делу — Београдској тврђави.

Текст и снимци: **М. Вујовић**

ПОСЛЕДЊИ ПОЉУБАЦ

Држећи се за руке, шездесет двогодишњи Норман Џонсон, из америчког града Солт Лејк Ситија, и његова нешто млађа супруга Гвен забринуто су посматрали тешке, снежне облаке који су се гомилали небом.

— Ех, баш немамо среће, олује! — уздахнуо је Норман.

Већ недељама су се спремали да викенд проведу у оближњим Васач планинама и сад кад су најзад ту, ето, почело је невреме. Мора да су препешачили 6 — 7 километара а ветар који је дувао све јаче избрисао је њихове трагове. Осим тога, почео је да пада снег а и ноћ се примицала.

Гвен је, у лаком зимском капуту и чизмицама са високим потпетицама, дрхтала од хладноће.

— Да се склонимо негде — предложио је Норман. — Невреме не може потрајати читаву вечност.

И даље не испуштајући малу Гвенину шаку из своје, пошао је у правцу у којем је мислио да се налази друм. Међутим, нису прешли ни стотинак метара када је почео да дува јак ветар да нису могли да се одрже на ногама. Није им преостало ништа друго него да се завуку под бор чије су гране сезале до земље.

УСТАНИ, ГВЕН!

— Покушао сам да Гвенино тело покријем гранама како бих је колико-толико заштитио од хладноће. Она је одувек била нежног здравља и много неотпорнија од мене. Али, то није било нимало лако. Игличасти листови заривали су ми се у руке, врат и лице и непријатно ме боцкали. Осим тога, и ја сам све више осећао хладноћу и са страхом се питао колико ћемо дуго овако издржати.

Убрзо, Гвен је, ма колико се трудила да то спречи, почела да цвокоће. Гране бора јој нису баш много помагале. Легао сам уз њу не бих ли је бар мало загрејао топлотом свог тела.

Сваких десетак минута масирао сам моје и Гвенине руке и ноге не бих ли оживео циркулацију, која, у нашим годинама, и иначе није богзна каква.

Два часа касније Гвен више није била у стању да држи очи отворене. Хватао ју је полусан. Знајући колико је то опасно, почео сам да је дрмусам и шапућем:

— Гвен, устани, Гвен!

Међутим, она је била исувише слаба: чак ни уз моју помоћ није била у стању да стоји на ногама. Ипак, некако сам је натерао да очи бар држи отворене. И то је већ био неки успех.

Ни сам не знам како смо успели да преживимо остатак ноћи: били су то најстрашнији часови у мом животу.

НЕКОЛИКО МИНУТА ЖИВОТА

Кад се у зору сунце појавило изнад планинских гребена, ја сам већ био на ивици снаге, а Гвен толико слаба да је једва могла да изговори по коју реч.

ОСЛУШКУЈУЋИ ЗАВИЈАЊЕ ВЕТРА КОЈЕ ЈЕ ПОСТАЈАЛО СВЕ ЈАЧЕ, ГВЕН И НОРМАН НИСУ НИ СЛУТИЛИ ДА ЋЕ СЕ ОН ПРЕТВОРИТИ У ПРАВУ СНЕЖНУ МЕЋАВУ.

— Хајде, Гвен, покушај да устанеш! — молио сам је.

Она је само беспомоћно одмахнула главом и прошаптала:

— Не могу, остави ме, иди!

— Али, Гвен, можеш. Треба то само јако да желиш — нисам попуштао мада сам био дубоко свестан чињенице да у њој заиста више нема ни трунчице снаге.

Овог пута Гвен ми чак није ни одговорила.

И мада сам већ годинама боловао од артритиса, одлучио сам да учиним једино могуће: да покушам да понесем Гвен.

Била су ми потребна пуна три часа да пређем непуних 900 метара Даље нисам могао.

Гвен, која је била на ивици свести, покушала је да протестује:

— Остави ме, иди, не желим да умремо заједно!

Мени није падало на памет да је оставим, а да је носим даље нисам могао. Зато сам одлучио да останем ту где смо се затекли и да умрем заједно с њом.

Час или два касније, Гвен је почела да бунца и све теже да дише. Било ми је јасно да умире али нисам могао да јој помогнем. У једном тренутку, кад је поново дошла к свести, прошапутала је:

— Иди ...

И она и ја знали смо да јој не преостаје више од неколико минута живота и зато сам овог пута одлучио да је послушам. Спустио сам је пажљиво на снег и пољубио, последњи пут.

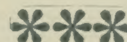
У НАПУШТЕНОЈ КОЛИБИ

Док сам се с напором вукао кроз дубок снег питао сам се да ли ћу бити у стању да препешачим оних 6 километара који су ме делили од друма и најближег насељеног места. Спустио сам се неким гребеном до потока и одлучио да следим његов ток, надајући се да ћу тако стићи бар до неке фарме. Међутим, нисам. Једино сам успео да пронађем напуштену пастирску колибу. Срећом, у њој се налазила гомила неког картона који ми је послужио као покривач. Није дуго прошло а умор ме је савладао: пао сам у тежак, немиран сан. Сањао сам Гвен.

Следећег јутра једва сам успео да се подигнем: ноге су ми се потпуно укочиле. Дуго ми је требало да их покренем и изиђем напоље. Мучила ме је глад, вртело ми се у глави а у ушима зујало. Па ипак, одлучно сам кренуо снегом покривеном ливадом.

Колико сам се пута пењао на гребен па поново спуштао у јаруге, не знам. Знам само да сам упорно корачао, падао, дизао се, пузао па поново корачао.

Најзад, око подне стигао сам до друма где су ме и пронашла три дечака. Имао сам још само толико снаге да им објасним да је тамо негде у снегу остала да лежи моја жена Гвен а онда сам се онесвестио.

Спасилачке екипе које су алармирали дечаци пронашле су, два дана касније, смрзнуто тело Гвен Џонсон. Норман је, после недељу дана проведених у болници, отпуштен.

Обласни шериф Тим Андерсон рекао је том приликом новинарима:

— Да није послушао Гвен и оставио је, Норман би сада био мртав. Њено инсистирање спасло му је живот!

О. В.

ДУЖА ЗА 700 КИЛОМЕТАРА

Најновија истраживања кинеских географа показала су, да је река Јангце (Јангцекјанг, Плава река) дугачка 6380, то јест, преко 700 километара дужа, него што се до сада сматрало. Према информацији пекиншког листа „Народне новине", у југоисточним огранцима планине Танг-Кул, на граници између Тибета и области Тсингхај, откривено је више река-извора Јангце-а. Главни извор је река То-То.

На основу ових открића, Јангце је после Амазона и Нила, по дужини трећа река на нашој планети.

DIK BROWNE **ХОГАР СТРАШНИ**

ОБАВЕШТАЈЦИ У II СВЕТСКОМ РАТУ

ДВОСТРУКА ИГРА „КРАЉА РОБОТА“

Јапанци су тек после рата сазнали да је артиста Ал Блајк, коме су безгранично веровали, радио за америчку контраобавештајну службу.

Американац Ал Блајк је био кабаретски артист познат под именом „Краљ робота“. Његова је специјалност била савршено владање мишићима. Радио је и за велике робне куће. Сатима је стајао у излогу потпуно непомичан. Поред њега је стајала воштана лутка-двојник. Публика пред излогом је за награду требало да погађа ко је прави „Краљ робота“ а ко лутка. То је био тежак задатак.

Једног септембарског дана 1940. године у Сан Франциску „Краљу робота“ приђе један мали Јапанац и срдачно му пружи руку:

— Добар дан, мистер Блајк!

Кад је видео да га артиста збуњено одмерава, осмехнуо се:

— Наравно, не препознајете ме! Године брзо пролазе, остарио сам. Ја сам Торици Коно. Кад сте са Чарли Чаплином играли у филму „Чарли као војник“, био сам његов собар и шофер!

Четрдесет трогодишњи Блајк је имао добро памћење. Сећао се да је Чаплин имао слугу Јапанца, али тај није нимало личио на човека који му је пристпио. Ипак одговори и сам не знајући зашто:

— Да, сад се сећам. Имате право, године мењају човека!

Јапанац је брбљао као сврака. Блајку се чинило необично да се један човек жуте расе понаша као какав Италијан.

— Ви сте, чини ми се, служили у морнарици? — необично питање још више изнанади „Краља робота“.

— Да, био сам наредник-сигналиста на бојном броду! — потврди Блајк, питајући се одакле то тај здепасти Јапанац зна.

— Штета што више нисте у морнарици! — уздахну Коно и пружи му руку Блајк. **Надам се да ћемо се опет срести.**

ЈАПАНЦИ ОТВАРАЈУ КАРТЕ

Данима је Ал Блајк размишљао о необичном понашању Торици Коноа. Покушао је да у Холивуду сазна његову адресу, али без успеха.

У марту 1941. готово се сударио с њим на улици. Јапанац је био опет спреман да разговара о свему и свачему. Сумње поново узнемирише „Краља робота“ и он у једном тренутку рече:

— Добио сам писмо од пријатеља који служи у морнарици .Пише ми да ужива на Хавајима. Наредник је, радио-телеграфиста, има одличну плату, али се ипак жали да има свега сем новаца. Знате, морнар као морнар! Виски и жене!

— На којем броду служи тај ваш пријатељ? — заинтересова се Коно.

— На „Пенсилванији“! — тресну „Краљ робота“. — **На командном броду!**

— Ма немојте! — уске Јапанчеве очи се још више сузише. **— На заповедничком броду! Пошто имате пријатеље на „Пенсилванији“, могли бисте да зарадите лепе паре!**

Јапанац погледа на сат, па заћута на неколико тренутака.

— Морам да вас напустим! — рече осмехујући се. **— Дајте ми ваш број телефона, па ћу вам се јавити да наставимо разговор. Ах, да, како се зове тај ваш пријатељ на „Пенсилванији“?**

— Џими Кембел! — одсече „Краљ робота“ као из топа, мада никад није чуо ни срео неког Џима Кембела.

Блајку је било јасно да је Коно шпијун. Решио је да сутрадан оде у центар војно-поморске обавештајне службе, али му је већ у осам изјутра Коно телефонирао и заказао му састанак.

На састанку је „Краљ робота“ упознао другог Јапанца, неког Јамамотоа. Пошто су га неко време испитивали шта мисли о Јапану, рату, међународним односима и о томе сматра ли да се новац исплати зарадити на било који начин, Јамамото му је отворено понудио да буде јапански шпијун.

— Треба да одете у Хонолулу — рече Јамамото. **— Треба да обрадите свог пријатеља Кембела и да преко њега прибављате информације за царску владу: системе шифара, мапе минских поља, тактичка упутства, распоред бродова, наоружање и друге податке. Добићете 2 500 долара унапред и путне трошкове. Кад нам донесете податке добићете још пет хиљада!**

— За те паре бих путовао на Марс! — „Краљ робота“ задовољно протрља руке.

СПАС У БИОСКОПУ

Чим се растао од Јапанца, Блајк је кренуо према седишту обавештајне службе. Док је улазио у аутобус, приметио је црни „доџ“ и два Јапанца у њему. Кад је у центру сишао из аутобуса и стао у ред да сачека други који ће га одвести у обавештајни уред, опет је угледао црни „доџ“. Било му је јасно да га прате.

„Краљ робота“ је био мудар и лукав човек. На благајни једног биоскопа купио је улазницу и ушао у салу. Кад се уверио да га пратиоци чекају пред улазним вратима, потражио је разводника, тутнуо му у

МОРСКА БОЛЕСТ — ГРЕШКА ОРГАНИЗМА

Др М. Тризмен, с Оксфордског универзитета, на основу дужих истраживања, дошао је до закључка да „морска болест“ није нека стварна болест него само краћа или дужа грешка организма.

Овај научник истиче да се у том стању ремете функције органа за оријентацију и равнотежу: при клаћењу брода, организам их региструје као резултат тровања и реагује потпуно непотребним, некорисним, па чак и штетним повраћањем... које још више погоршава ситуацију.

Према томе, човек при појави морске болести може и треба да остане спокојан: он није болестан. Просто, његов организам греши.

...у пет долара, замолио ... да га пропусти кроз излаз за случај опасности и ... тај излаз остави отворен док се не врати.

Десетак минута касније разговарао је с обавештајним поручником Ли Стенлијем. Испричао му је шта се догодило, а поручник се није ни најмање узнемирио.

— Мистер Блајк, ви треба да урадите све што Јапанци од вас траже — мирно рече поручник. — **То нису ситне рибе!**

— Да отпутујем на Хаваје и да шпијунирам за жуте? — запањи се „Краљ робота“. — **Па то је да пукнеш од смеха! Како? Џими Кембел уопште не постоји! Ја сам га измислио!**

— Џими Кембел чекаће вас на „Пенсилванији“, мистер Блајк! — рече поручник. — **Овамо више не долазите. Наши људи наћи ће вас кад буде потребно. Дотле, радите све што траже Јапанци! А сад, пожурите, вратите се у биоскоп пре завршетка представе!**

„Краљ робота“ није знао да амерички контраобавештајци већ месецима прате Коноа и Јамамотоа. Њима је било добро познато да се под именом Јамамото крије морнарички капетан Итаро Титабана, који је 1930. године дошао у САД и под лажним именом се уписао на Јужнокалифорнијски универзитет где је завршио студије америчке историје. Контраобавештајци су знали да му је основни посао било организовање шпијунске мреже. Ни су га ухапсили, него су му били стално за петама, чекајући погодан тренутак да једним ударцем разбију читаву обавештајну организацију.

МИСТЕР ХОРНЕР СТУПА НА СЦЕНУ

Већ првог дана путовања на „Председнику Гарфилду“ Блајк је приметио да га прате. У кабини до његове била су два Јапанца, а преко пута ње два Немца. Где год се макао неко од те четворице га је држао на оку.

„Краљ робота“ је био весељак који није подносио самоћу, па се брзо упознао с многим путницима. Нарочито се спријатељио с Американцем Хорнером, трговцем металном робом, и његовом женом. Хорнер је био дебељко од преко педесет година. Био је одани поданик „краља алкохола“ и кад је попио коју више блебетао је глупости које су увесељавале све путнике. Сви на броду су већ другог дана знали да је Хорнерова кћерка пред породом и да он очекује каблограм који ће га обавестити да ли је деда девојчице или дечака.

Ал Блајк је бивао све нервознији. Приближавали су се Хонолулуу, а он још није знао шта тамо треба да започне. Уочи доласка у Хонолулу, мистер Хорнер је најзад добио дугачки каблограм. Позвао је све путнике на чашицу вискија и испричао им је да је добио унука тешког четири килограма и двеста осамдесет грама. Срећни деда се толико напио да је муцао, тетурао кроз салон и најзад пао. Његова жена је замолила Блајка да новопеченог деду одвуче у кабину. Хорнер с тим није био споразуман. Бранио се, па је чак Блајка распалио по оку.

Блајку је најзад успело да горопадног дебељка одвуче у кабину. Чим је „Краљ робота“ за собом затворио врата, Хорнер се исправи и закључа их.

— Ћутите, Блајк, и слушајте! — Хорнер је говорио сасвим трезно и врло брзо. — **Каблограмом сам добио упутства за вас. У вашој соби у Хонолулу биће инсталирани прислушни апарати. У телефону такође. Чим стигнете, потражите „Пенсилванију“ и Џима Кембела. Глумите да је ваш стари пријатељ. Не брините, биће вам добар партнер. Позваћете га у хотел. Тамо говорите оно што би Јапанци желели да чују. Да вас Јапанци не би преварили, искушавајући вас помоћу неког другог, свог Кембела, правог ћете познати по томе што ће имати малу подеротину над левим џепом наредничке блузе. А сад, идите и срећно!**

КРУПНЕ РИБЕ У МРЕЖИ

Чим је Џими Кембел угледао старог пријатеља, загрлио га је, ударао песницама у стомак и груди и радост изражавао псовкама којих би се згрозили сви морски ђаволи.

— Ал, стара олупино, живот на Хавајима био би рајски кад би човек имао више пара — јадао се Кембел у Блејковој соби.

„Краљ робота“ је тада поверио пријатељу да ради за Јапанце.

— Ти си радио-телеграфиста! — рекао је затим. — **Могао би да зарадиш лепе паре. Не би ти било тешко да преписујеш депеше и да ми их доносиш.**

Џими Кембел је с гнушањем одбио понуду.

— Да се разумемо, Џими! — рече „Краљ робота“. — **Мени те жуте јапанске њушке нису нимало симпатичне, али долар нема националности!**

— Ако ми ти жути гангстери дају аконтацију, урадићу шта тражите! — рече Кембел после дужег размишљања.

Сутрадан је Ал Блајк на столу у хотелској соби нашао коверат са 2 000 долара на коме је писало: „За вашег пријатеља“. „Краљ робота“ је био задовољан: Јапанци су прислушкивали синоћни разговор и уверили се да су направили добар посао.

Џими Кембел је преко „Краља робота“ месецима слао Јапанцима податке, у суштини лажне, али толико блиске истини да непријатељ у њих није могао посумњати. Амерички контраобавештајци су осим тога, по ономе што су Јапанци тражили, могли прилично прецизно закључивати шта им је познато, а шта није, па према томе подешавати припреме за рат који је био на помолу.

Кад су контраобавештајци сазнали све што их је интересовало, ухапсили су Титабану, Коноа и Блајка. „Краља робота“ су после неколико дана пустили из затвора и он је, захваљујући свом мајсторству у прерушавању, живео под другим именом све до напада на Перл Харбор, па је опет изронио у аутентичном облику.

Џимија Кембела нису ухапсили. Тако су Јапанци били уверени да „Краљ робота“ у истрази није проговорио, па су веровали подацима које су преко њега добили...

А. Р.

ЋИРОВА ПЕЋИНА

Кажу да је некада Дурмитор био пун разног зверињa, па чак су се ту и рисеви множили. А тамо где је зверињe тамо су и страшни ловци. Међу њима је био најчувенији Ћиро Стијеповић из угледног братства у Комарском крају. За њега се говорило да је могао стрелу кроз бачен прстен протурити. Углавном, што је оком видео то је стрелом стигао.

Једног дана кренуо је он у лов са својим јединцем сином. Ловили су цео дан и доста дивокоза уловили, али им умаче један крупан дивојарац. Они се тада дадоше у потеру за њим, а он их мало по мало одмами у Дурмитор, па онда преко Шарених пасова и снежних ледника право на врх Дурмитора.

Стари ловац Ћиро је хтео баш њега да улови па нареди сину да прође са друге стране Дурмитора, те да би отуда дивојарца на Ћира нагнао. Син послуша оца и кад се Ћиро попе на врх Дурмитора причини му се да је дивојарац умакао у једну пећину. Пође тамо, и у тмини угледа два ока, затегне лук и одапе стрелу. Али, тада зачу људски врисак. Притрча и имаде шта видети: мртав је лежао његов син јединац, а из чела му је вирила крвава стрела.

Кажу да се од тада Ћиро никада ловом није бавио, али се овај највиши врх и данас зове Ћирова пећина, или Боботов кук.

Занимљиво је да сличне мотиве налазимо и код неких других народа, чак и код Индијанаца који кажу: „Јер што год счаће животињу ускоро снalази и човека. Све су ствари повезане“.

Било како му драго, порука је отприлике ова: „Ко превише просипа туђу крв, па макар то била и животињска, пролиће једног дана и своју“.

Т. Срдановић

ДУРМИТОР — СОА НЕБЕСКА И ПОЧИВАЛО БОГОВА

Још је грчка митолошка географија убрајала Дурмитор (2.522 м) у највишу планину динарског система, и Ртањ у Србији (1.560 м), у „божије сохе“, као што је својој планини Олимпу (2.911 м) дала улогу божијег престоља.

Према легенди из наших крајева, Дурмитор се на свој начин „такмичио“ са Олимпом. И на њему су се такође одмарали богови и почивали након дугог пута. И наши стари су Дурмитор називали „соом божијом“ или „соом небеском“. А то значи да су Дурмитор и Ртањ, заједно са Олимпом и Етном на Сицилији (3.269 м) „држали небеса“ да се не би сручила на земљу и изазвала свеопшту катастрофу.

Познати чешки историчар Константин Јиречек, назива Дурмитор „кулом светиљом“. Тако су, Олимп у Грчкој и Дурмитор у Црној Гори постали богомдани, за свеце, виле и богове.

Вероватно је то и био разлог да се Дурмитору да име које значи: одмориште, почивалиште, почивало, пландиште...

БОЈАЏИЈИН ВЕЛИКИ СИН

Цртаћу као Микеланђело, а употребљаваћу исте боје као Тицијан — ова девиза је, наводно, била исписана на зиду атељеа једног од најпознатијих представника маниризма у Италији, Венецијанца Јакопа Робустија. У свету сликарства далеко је познатији као Тинторето. Надимак је добио по оцу Батисту Робустију који је био бојаџија, што се на италијанском каже — tintore.

О младости овог великог сликара, рођеног 1518. године, мало се зна. Према неким записима, још као десетогодишњи дечак веома је лепо цртао и бојио своје слике, да би ускоро ступио у школу код тада већ познатог уметника Тицијана. Али, његова обука је кратко трајала. Наводно, чувени мајстор је одмах схватио да у младом Тинторету лежи велики таленат који може да угрози и његову славу, па га је већ после десетак дана удаљио из свог атељеа. Тако се Јакопо Робусти Тинторето вратио у радионицу свога оца и ту наставио да црта портрете и композиције, а касније их бојио пастама за које је сам измишљао рецепте. Као двадесет петогодишњи младић почео је својим делима да очарава богате мецене и црквене поглаваре који су му одмах понудили да платнима украси њихове палате.

Када је напунио 30 година, Тинторето се оженио лепом Фаустом де Вескови, која му је изродила троје деце: Маријету, Марка и Доменика. Овај последњи је по читаве дане проводио у атељеу свога оца справљао му боје, припремао платна и помагао при изради већих слика, као што је „Рај" у Уждевој палати, а нека дела је и довршио после Тинторетове смрти, 1594. године.

Тинторето готово никад није напуштао родну Венецију у којој је створио и своја најзначајнија дела. Потпуно је опремио Уждеву палату и многе цркве, а најбоља његова дела израђена су у дому Братства светог Рока, где се и данас налазе. Овај посао Тинторето је добио после великог конкурса које је Братство светог Рока расписало за све венецијанске сликаре да би украсили Албергову салу у њиховом здању. Уместо затражене скице Тинторето је предложио већ готову слику на платну која је одушевила мецене. Украшавање целокупне унутрашњости овог Дома започео је са израдом највећег дела у сликарству касне ренесансе, после Микеланђеловог сликања по унутрашњости Сикстинске капеле.

Између 1565. и 1587. године направио је 56 огромних слика на којима су представљени призори из Старог и Новог завета у широком распону, од неслућених реалистичних детаља (као на слици „Рођење Исусово") па до фантастичних привиђења која постоје у позадини „Поклоњење три краља".

Године 1565. настала је слика „Распеће", која и данас краси Албергову салу у Дому Братства светог Рока, где свакодневно долази на стотине туриста и поклоника уметности да јој се диве: ту је светлошћу и системом паралел-

ПОЗНАТИ СЛИКАРИ

ТИНТОРЕТО

них дијагонала остварена драмска композиција која је касније небројено пута копирана у графици. Тинторетова „Тајна вечера", на пример, потпуно негира класичне вредности Леонардове верзије, настале стотинак година раније, мада се Христ налази у центру слике. Међутим, у односу на остале личности, веома је умањен, док је сто постављен управо на план слике. За разлику од својих претходника, који су искључиво сликали ликове из Библије, Тинторето је Христа поставио у оквир свакидашњице испунивши читаву сцену око њега слугама обученим у обична одела, јефтиним посуђем и домаћим животињама... На тај начин драстично је супротставио свакодневност мистици.

Улога светлости у делима овог сликара је велика, као на пример на слици „Христ пред Пилатом", са чувеним белим ликом оптуженог. Тинторето се бавио читавим студијама светлости, о чему говоре и записи у којима стоји да су у његовом атељеу постојали бројни модели, воштане и глинене фигуре причвршћене за плафоне. У свом експерименту мајстор их је стављао у различите позе или мењао њихова места у композицији обасјавајући их титравом светлошћу воштаница.

Иако је већ имао 57 година, Тинторето је 1575. године започео серију слика на плафону у главној дворани, на првом спрату дома Братства светог Рока. То своје дело завршио је тек 1581. године када је читаву композицију са плафона повезао са онима на зидовима где је на реалистичан начин приказао мотиве из Христовог живота. Данас та сала — читава галерија у једној слици — представља у сликарству један од највреднијих експоната на плафону и зидовима. Међутим, 1586. године избио је велики пожар у Дуждевој палати који је уништио многа вредна дела, међу њима и Тинторетове слике.

Мада већ седамдесетогодишњак, Тинторето је с несмањеним жаром прионуо поновном уређењу свих сала. У то време је урадио и велику слику „Битка за Задар", као и „Рај", тада „највећу слику на свету" — дугачка је 23, а висока 7 метара.

Многи велики сликари говорили су с нескривеним дивљењем о Тинторету који је изванредно радио и портрете, како својих мецена — никада им није наплаћивао свој рад, већ је дела остављао у замену за стан и храну — тако и обичних људи из народа. За његовог живота основана је школа под именом овог великог мајстора. У њу је касније долазио и чувени шпански сликар Веласкез и копирао многе Тинторетове портрете, као и његове бројне композиције.

Б. Ј.

Иако се школовао веома кратко, за Тинторета није било тајни у сликарству. Чак се ни многи познати мајстори нису устручавали да копирају његова дела.

Овај венецијански сликар изванредно је правио огромне композиције, али исто тако и портрете, обраћајући нарочиту пажњу на игру светлости и сенке.

И данас се у дому Братства светог Рока у Венецији, где је Тинторето направио 56 великих слика, налазе бројна његова дела, као »Распеће« коме се свакодневно диве многи посетиоци.

ВОЗ ЗА ОБЛАКЕ

ИАКО ЈЕ СА ПУТНИЦИМА И ТЕРЕТОМ ТЕЖАК НЕКОЛИКО ДЕСЕТИНА ТОНА, ПУТНИЧКИ АВИОН ДЦ-9 СЕРИЈЕ 30 С ЛАКОЋОМ ДОСТИЖЕ БРЗИНУ ОД 900 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС, ДОК МУ ЈЕ ЗА ПОЛЕТАЊЕ ДОВОЉНО И 1700 МЕТАРА БЕТОНСКЕ СТАЗЕ.

Средином лета 1963. године одговорни људи фирме „Даглас ејркрафт компани" из америчког града Лонг Бича у Калифорнији били су потпуно заокупљени новим пројектом путничког авиона са конструкционом ознаком — Даглас модел 2 086. Ствар је била озбиљна, изузетно озбиљна. У пројект су уложене милијарде, баснословна сума, а нико није могао да гарантује како ће ићи продаја авиона, да ли ће бити брзо враћен новац уложен у нови посао.

У ствари, „нови посао" био је производња путничког авиона ДЦ-9 у чије квалитете, узгред речено, нико из управе фирме није сумњао, али је свако знао да је конкуренција на тржишту велика, а превозничке компаније широм света, бирајући авион који ће купити, толико пробирљиве да малтене траже длаку у јајету.

Ипак, 26. јула 1963. кренуло се са производњом делова, а следеће године и са склапањем „деветке", да би се после неколико месеци, 26. фебруара 1965, ДЦ-9 коначно винуо у небо носећи ближу ознаку модела — серија 10.

РУКА СПАСА

У управи фирме на Лејкунд булевару владала је неизвесност док није прошао први лет. Сада је предстојало најтеже: чекати купце. Мали број њих, додуше, јавио се још раније, док се пројект „куповао", јер су имали пуно поверење у углед фирме „Даглас" која, по обиму производње ваздухоплова у САД, спада у водећу групу, одмах иза „Боинга". Али док супарник из Сиетла живи и од војних летелица, у „Дагласу" оне чине једва четвртину производње.

Није тајна да би „Даглас ејркрафт компани" одавно ставио катанац на врата да није путничких авиона, али, исто тако није тајна и то да се компанија неколико пута финансијски љуљала и да је новчаног земљотреса спасла Мек донелова корпорација 1967. године.

Прича о „Дагласу" почиње 1920. године у калифорнијском граду Санта Моники где је Доналд Даглас, рођен марта 1892, основао фабрику авиона. У то време он је већ сматран изузетно талентованим конструктором летелица. Поморски официр пред почетак првог светског рата, затим асистент за ваздухопловну технику на Техничком институту у Масачусетсу у његов освит, Даглас је у своју фабрику унео све идеје које је годинама носио у глави и које су му се касније рађале. Тако су настали путнички авиони који су га прославили, а његово предузеће подигли на ниво гиганта у тој грани индустрије. Сви они носили су и данас носе ознаку — ДЦ, док се модели (осим по конструкцији и изгледу) разликују по бројевима иза та два слова. Највећи бисер био је ДЦ-3, познатији као — дакота — лансиран 1934. године. Живот му је био неуобичајено дуг: нашим небом у флоти ЈАТ-а летео је до 1963. године када је уступио место бржој и лепшој „каравели".

Еру „Дагласових" млазњака отворио је четворомоторац ДЦ-8. Како време чини своје, и он се повукао пред бољим ДЦ-9. Упоредо са путничким авионима, „Даглас" је производио и војне ваздухоплове: ловце, бомбардере, транспортере, вођене пројектиле, ракете и... разгранавао посао. Сада фирма има фабрике у Лонг Бичу, Ел Сегунду и Талси, али њен пуни назив не гласи више „Даглас ејркрафт компани", већ има додатак на крају — одељење „Мекдонел Даглас корпорејшн", што значи да се налази у оквиру тог „додатка", односно корпорације. Име је изменила када је индустријалац Џејмс Мекдонел, пореклом Шкотланђанин, чије фабрике поред ратних авиона производе и санитарне уређаје (укључујући ту и клозетске шоље), пружио финансијску руку спаса новчано уздрманом „Дагласу", тачније узео га под своје окриље. Јасно да то није учинио из милосрђа, него зато што је сматрао да се у авио-индустрији може пропасти, али и добро зарадити уз мало среће и много трговачке умешности. До сада му срећа није окренула леђа: продаја путничких авиона иде солидно јер они сасвим одговарају жељама превозника.

КАД ИНСТРУМЕНТИ ЛАЖУ

Мада неки тврде да је ДЦ-9 покрао дизајн француске „каравеле", он има своја решења изгледа. Прва серија овог авиона обележена бројем 10, иста је у основној концепцији као каснија серија 30 која се, нешто измењена налази у ЈАТ-овој флоти, само што је авион мањи и са слабијим моторима.

Од свих ДЦ-9 данас светом највише крстаре модели из серије 30 и то су углавном они који се виде на сликама, зидним календарима, аеродромима... Њих је прва купила превозничка компанија „Истерн ерлајнз" 27. јануара 1967. године и, четири дана доцније, укључила у редовне летове. Од укупно 22 авиона, ЈАТ поседује 9 „боинга" и 13 ДЦ-9. Међутим, „Дагласови" авиони не царују само код нас...

Стручњаци се слажу да је ДЦ-9 економичан и максимално поуздан. Истина, савршеног изума нема, па је 14. марта 1975. године ЈАТ-ов капетан пет пута покушавао да слети „деветком" на варшавски аеродром Кенче. Разлог: инструменти су показивали да са стајним трапом нешто није у реду. Капетан је надлетао контролни торањ не би ли контролори голим оком видели шта је посреди. Разуме се, морао је да лети ниско, изнад крова. Точкови су били нормално извучени — инструменти су лагали. Драма је трајала 60 минута!

ДЦ-9 је скуп (који путнички авион није!). За обуку пилота у свом школском центру, ЈАТ је купио симулатор „деветке" и само за њега платио више од три милијарде старих динара!

Крајем јануара 1975. године ЈАТ-ов ДЦ-9 стајао је на сурчинској писти испред хангар-радионице где је пробан притисак рада мотора. У једном тренутку отказао је систем за кочење (непажња радника). Летелица је полако кренула према хангару и ударила кљуном у врата. Штета на авиону износила је — пола милијарде старих динара!

„Деветка" нема импозантне мере и у том смислу није чудо од авиона. Али ни постојеће нису безначајне. Кад би се из путничке кабине, на пример, изнела седишта, човек би се мирне душе могао куглати у ДЦ-9. Иако је са путницима и теретом тежак неколико десетина тона, узлеће лако као врабац и достиже брзину од 900 километара на час. Има сопствени генератор за аклиматизацију и електричну централу. За слетање му је довољно мање од хиљаду и по метара писте! За само један час може да се претвори од путничког у теретни авион!

Седиште фирме „Мекдонел Даглас корпорејшн" налази се у Сент Луису и све њене фабрике, подразумевајући и седам фабрика припојене компаније Доналда Дагласа, заузимају простор од око девет милиона квадратних метара. „Дагласи" се склапају у Лонг Бичу у монтажним халама дугачким неколико стотина метара.

М. Т.

Складне линије путничког авиона ДЦ-9 карактеристичне су и за друге комерцијалне детелице »Даглас еиркрафт компани«, фирме коју је економски снажнија »Мекдонел еиркрафт компани« спасла новчане пропасти припојивши је себи 1967. године. Од тада »јачи« послује под називом »Мекдонел Даглас корпорејшн«.

Верзија JAT-ове »деветне« права је »мазга« јер може да понесе готово дванаест тона терета, укључујући и путнике. Пртљажници се налазе испод путничке кабине.

MCDONNELL DOUGLAS
CORPORATION

Млазни мотор на путничком авиону ДЦ-9 (има их два) потиска 6 350 килограма права је грдосија Ипак, његово одржавање релативно је лако.

ЛИЧНА КАРТА ДЦ-9 СЕРИЈА 30

Дужина: 36,37 m
Висина: 8,30 m
Распон крила: 28,47 m
Површина крила: 92,97 m^2
Распон репа: 11,23 m
Тежина (празан): 25940 kg
Тежина (без горива): 44678 kg
Капацитет горива: 19073 l
Брзина рулања: 885 m/min
Путна брзина: 907 km/h
Мотори: два млазна „Прат Витни“
Ознака мотора: JT 8 D-7
Снага сваког мотора: 6330 kg потиска
Број седишта: 115
Дужина писте за полетање: 1685 m
Дужина писте за слетање: 1425 m

* Подаци из годишњака Djejns (1966—67.)

НОВА ПРЕТПОСТАВКА О ПОСТАНКУ ЧОВЕКА

ПАМЕТ СТИГЛА ИЗ КОСМОСА?

СОВЈЕТСКИ НАУЧНИК ГЕНАДИЈ МАТЈУШИН ИЗНЕО ЈЕ ИЗУЗЕТНО ЗАНИМЉИВУ ПРЕТПОСТАВКУ О УЗРОЦИМА КОЈИ СУ ЧОВЕКОЛИКОГ МАЈМУНА НАТЕРАЛИ ДА СЕ УСПРАВИ И ПОЧНЕ ДА РАДИ.

Иако се од Дарвина до данас стекло још много знања о човековом пореклу, остале су празнине за које је неизвесно када ће и да ли ће бити попуњене... Научници су, у вези са претварањем мајмуна у човека, поставили више претпоставки. Сви се слажу да је рад при том одиграо велику улогу — о чему је и Фридрих Енгелс написао познату студију „Улога рада у претварању мајмуна у човека".

Али... Како се човеколики мајмун „одлучио" да у своју још неразвијену руку узме оруђе или алатку? Да, научници се слажу да и животиње, нарочито одређене врсте мајмуна умеју да се досете како да скину банану са високе палмове гране, или разбију кору кокосовог ораха. Међутим, то не значи да они раде као што раде људи, јер то код њих ипак представља случајност, док је код човека рад облик сталног и смишљеног понашања. Зато је баш човек и могао да напредује!

Шта је, онда, утицало на оне човеколике мајмуне, од којих су се развили људи, да почну систематски да раде?

На овом проблему радио је совјетски научник Генадије Матјушин. Поставио је једну занимљиву претпоставку о узроцима који су могли изазвати такве промене у свести човеколиких мајмуна. Он их види у — космичким зрачењима и Земљиној радиоактивности!

КАД ЗЕМЉА МЕЊА ПОЛОВЕ

Судећи по открићима палеонтолога, први мајмуни или примати, појавили су се пре 35 милиона година. Пре 15 милиона година, услед неког јединственог биолошког преображаја, од примата се одвојио огранак, чији је даљи развој довео до стварања породице хоминида — човеколиких мајмуна.

Управо тој породици виших сисара припада човек — са својим фосилним претходницима — аустралопитецима, питекантропима, неандерталцима... Најстарији остаци хомо сапиенса, „разумног човека", по рачуну научника, потичу из периода пре 40.000 година.

Совјетски истраживач Г. Матјушин, постављајући своју хипотезу о узроцима очовечења мајмуна, претпоставља, да су **промене које су изазвале преображавање физичког облика групе аустралопитека, настале под дејством космичких зрачења.**

Геофизичари су недавно установили да магнетско поље Земље, које обично представља „оклоп" за спречавање продора космичког зрачења на нашу планету, из непознатих још узрока, понекад јако слаби, а затим долази до смене знакова магнетских полова: позитивни постаје негативни и обрнуто. Та појава је добила назив геомагнетске инверзије. За време таквих инверзија, Земља трпи много јаче космичко зрачење.

Следећа магнетска инверзија, по прорачунима научника, наступиће, вероватно, тек кроз неколико хиљада година. До тог времена људи ће вероватно разоткрити тајну тог процеса, можда и научити да њиме управљају. За сада, проучавајући историју наше планете, научници су установили да су се само за последњих 3 милиона година, отприлике, магнетски полови Земље мењали четири пута. Значи, сва жива бића су у том периоду четири пута била подвргнута моћном дејству космичког зрачења! А на крају последње епохе појачане радијације, њеном дејству били изложени и — остаци првих људи.

ЗЕМЉОТРЕСИ СТВОРИЛИ ЧОВЕКА

Матјушину је баш то сазнање и наметнуло мисао о могућем утицају радијације на процес настајања човека. Најновија открића археолога доказују да је прапостојбина човека била у јужној и источној Африци. У тропској клими тог дела света, појавили су се људи пре неких 3 милиона година.

Научници су установили да се у геомагнетским инверзијама, које, узгред, појачавају радиоактивност Земље, догађају биолошке катаклизме: гину старе и појављују се нове врсте животиња и биљака.

Што је још важније, радијација у великој мери још мења и наследне особине живих организама. Како се то одразило на развој човека?

Веома је важно што се он појавио баш тамо где се сила радиоактивног дејства показала најповољнијом за одређену врсту првобитних мајмуна. Било је то пре три до четири милиона година у јужној и источној Африци, у то време области активног вулканизма. По мишљењу геолога, у доба издвајања човека из животињског света, тамо су се дешавали снажни земљотреси, па су се откривала лежишта радиоактивних минерала. Радиоактивност се знатно појачава, чему је допринела и геомагнетска инверзија. Толико и нагло повећање зрачења изазвало је крупне промене на одређеној врсти мајмуна — оној која је била најподложнија променама!

ПРИНУЂЕН НА — РАД

Тако се у Африци појавило прво усправно биће, „умешни" или „вешти" човек, с мозгом два пута већим од мајмунског. Дуготрајно зрачење га је анатомски толико изменило, да он више није могао ни да опстане уз чисто животињски начин прибављања хране! Био је принуђен да систематски израђује и користи разна оруђа...

„Умешни човек", истиче још Матјушин, живео је у време када су знаци магнетних полова били супротни данашњим. Питекантроп је сменио „умешног човека" када је пре 690 хиљада година опет дошло до смене полова. Али, пре 250 или 300 хиљада година, полови су се поново сменили и тада се појавио Неандерталац — грана која је изумрла. Најзад, пре отприлике 40 хиљада година, Планетом већ хода човек савременог типа — „хомо сапиенс", „разумни човек".

Према томе, није искључено да је смена физичких типова човека у развоју, у току стотина хиљада година, зависила од промена изазваних смењивање јачине Земљине радиоактивности.

Н. Б.

Дуге ноћи беле госпе

КО ЈЕ БИЛА ВАЛПОВАЧКА САБЛАСТ

Неколико деценија Славонију је узбуђивала прича о прикази која се јављала у - поноћ

Никад се сељаку Иви Мушићу није догодило да не може да извуче кофу из бунара. Јесте да је већ био зашао у године, али снага га још није напуштала. Чудио се зашто се витло о које је било окачено уже с кофом тешко окреће. Бунар користе многи становници валповачког града и никад се није догодило да кофа с водом о нешто запне.

Ипак, Иво се није предавао: напео је мишице и мало-помало успео да извуче кофу до врха. Посегао је руком да прихвати посуду и у том часу опазио да су о кофу окачене две женске руке. Из бунара се чуло мрмљање измешано с ропцем.

Сељак је стајао секунд или два укочен и буљио у сабласне руке, а онда, престрављен, пустио витло и потрчао према кући, понављајући као у грозници:

— Мајко моја! Мајко моја!

ПОНУДА ЗА РУЧКОМ

Збило се то касно увече с почетка јесени педесетих година прошлог века. Руке које је Мушић видео припадале су повампиреној жени о којој је већ увелико причала цела Славонија. Нико, међутим, није знао ко је она, осим да се сабласно појављује у старом валповачком граду обучена у белу хаљину због чега је названа „Валповачка бела госпа".

Новине су нашироко писале о сусретима појединих људи с њом, прикупљен је велики број изјава сведока, чак ју је и познати музиколог Фрањо Кухач описао у тадашњем „Вијенцу".

Прича о белој госпи препричавала се по селима, свако је надограђивао понешто своје, мајке су „госпом" плашиле децу, а у маленом Валпову сви су живели у стрепњи.

И ко зна докле би тако ишло, да се неком приликом на ручку код бана Левина Рауха у Загребу није нашао извесни угарски гроф Артур. Ћаскало се о свему и свачему, док се неко није дотакао валповачке сабласти. Желећи да остави утисак на присутне, нарочито на даме, гроф Артур је иронично добацио:

— Све су то трице, господо моја! Авети нема, нити их је икад било. А пошто кажете да се приказа јавља у поноћ, чујем кадшто и раније, пристајем да спавам у валповачком двору неколико ноћи! Шта кажете?!

Сви су одушевљено прихватили предлог. Даме су запљескале.

Несуђени угарски јунак одржао је реч. Првих неколико ноћи ништа се није десило: гроф је спавао као заклан и у цик зоре већ био на ногама предајући се јутарњој гимнастици.

Тако је дошла четврта ноћ.

БЕЖИ ОД МЕНЕ!

Само што је гроф угасио свећу пун жеље да се лепо испава, кад у соби нешто застења. Артур се брзо придигао и напрегао очи не би ли погледом продро кроз таму. Чим су му се очи привикле на мрак, угледао је сабласт. Била је мршава, висока. Одевена у бело, с капуљачом на глави, стајала је у дну кревета и лелујала се пружајући смежуране руке према грофу.

Повремено, тишину је прекидао само шум грана који је допирао споља.

Бела сабласт се и даље лелујала. Као да је размишљала да ли да крене ка човеку у кревету. Сад ће, помислио је гроф и најежио се. Заустио је да нешто каже, али од страха није могао језик да помери.

Најзад је крикнуо:

— Бежи од мене!

Потражио је спас под покривачем навлачећи га преко главе. Тресући се од страха, скупио се у клупко. Није чуо када је сабласт напустила собу и уз јаук се отиснула низ ходник.

Гроф до јутра није ока склопио. У само свитање брже-боље је спаковао ствари и као ветар напустио Валпово.

Време је текло, а ствари у вези са белом госпом нису се мењале. Мењали су се само власници валповачког дворца, па је он препродајом дошао и у руке барона Прандауа који није живео у њему, чак га је ретко и обилазио. Поседом је управљао неки Стјепан, бистар сељак из околине Нашица чија је дужност, између осталог, била да спава у дворцу.

ОБЈАШЊЕЊЕ ИЗ КОВЧЕЖИЋА

Није прошло дуго и управник лепог здања обратио се његовом власнику с молбом да га премести са службом у друго место. Као разлог навео је сталну појаву приказе од које нема мира. Барон је одбио молбу, а кад су Стјепанова писма учестала, дошао је у Валпово да види шта је од свега истина. Запрепастио се видећи свог управника готово нервно уништеног. Стјепан је испричао барону да се сваке ноћи појављује жена-вампир и моли га да јој ископа кости и сахрани их на месном гробљу. Напоменула је да се оне налазе испод подземног ходника који води ка источној кули.

Како није веровао у вампире, барон је на једвите јаде пристао да се обави копање. И гле чуда: на означеном месту нађене су кости. У поноћ се бела госпа опет јавила Стјепану. Захвалила се и рекла му да на означеном месту у зиду потражи метални ковчежић.

Поново су се људи дали на копање и заиста нашли ковчежић и у њему текст који је објаснио све. Наиме, бела госпа била је Марија Стилиновић. Са оцем и вереником бранила је 1543. године валповачку градину од турског напада. Турци су победили. Деветнаестогодишња Марија пала је у руке војсковођи Мурату Пожешком. Била је лепа и Мурат се заљубио у њу. Пошто није хтела да буде његова, зазидао ју је живу у валповачки дворац, где је умрла у мукама. Пре смрти написала је шта се догодило и ставила у ковчежић.

Кости беле госпе пренесене су на валповачко гробље и тамо покопане октобра 1868. Од тада, наводно, она се није више појављивала. Валпово је одахнуло.

Никада се није сазнало од кога је потекла прича о „Валповачкој белој госпи". Оптерећен религијом, веровањем у виле, сабласти и ванземаљска бића средином прошлог века, народ ју је оберучке прихватио и дубоко веровао у њу, премда данас и деца знају да су добре виле и страшни вампири — измишљотина.

М. Тодоровић

ПОЉУБАЦ ЖИРАФЕ

Тек неколико дана старо младунче жирафе, иначе становник Зоолошког врта у америчком граду Сан Дијегу, искористило је прилику да Ејприл Менер, девојци која се стара о њему, захвали за бригу једним топлим пољупцем.

БИМ И БУМ

BABALU стрип

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА:

БЕГУНЦИ

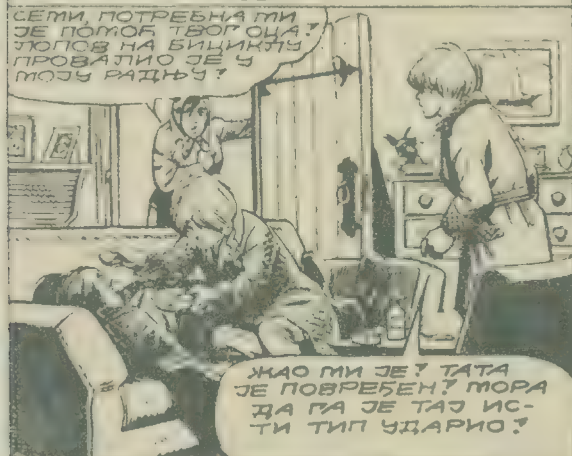

БЕГУНЦИ

ДВА ЧАСА КАСНИЈЕ...
СВАКИ КУТАК СМО ПРЕТРАЖИЛИ И НИШТА! МИСЛИШ ЛИ ДА СУ ОВО ТРАГОВИ ЛОПОВА, БИЛИ?
МОГЛИ БИ БИТИ! ВОДЕ ПРЕМА ФАРЛИДЕЈЛУ!

НЕ МОГУ ДА СХВАТИМ ЗАШТО ЈЕ УКРАО САМО КОНОПАЦ И СИДРО?
ТРЕНУТАК... ИМА ТО НЕКЕ ВЕЗЕ! КОНОПАЦ И СИДРО МОГУ ДА ПОСЛУЖЕ УМЕСТО МЕРДЕВИНА!

САМО ПРЕСТУПНИЦИМА ИЗ ЗАТВОРА ЗА МАЛОЛЕТНИКЕ ЈЕ ТАКО НЕШТО ПОТРЕБНО!
БИЛИ, ТИ СИ ГЕНИЈЕ! ИДЕМО ТАМО!

УБРЗО...
ГЛЕДАЈТЕ! ЈЕДАН ЈЕ УПРАВО ПОБЕГАО ИЗ ЗАТВОРА!
НЕКО СПОЉА МУ ПОМАЖЕ! ЗА ЊИМА!

У СЛЕДЕЋЕМ ТРЕНУТКУ...
УУУХ!
АААЈ!
1400/2

ДО ЂАВОЛА! ОНО ДРУГО КЛУПКО СУ РАЗАПЕЛИ ПРЕКО УЛИЦЕ! ПОБЕГЛИ СУ НАМ!
НЕ БРИНИ! САМО ШТО НИЈЕ СВАНУЛО! ТРАГАЋЕМО ЗА ЊИМА ИЗ ВАЗДУХА!

И ТАКО...
ГЛЕДАЈТЕ! БИЦИКЛИСТИ!
ПА, ДА! ДАНАС СЕ ОДРЖАВА ЈЕСЕЊЕ ПРВЕНСТВО У БИЦИКЛИЗМУ! ЗАТО СУ СЕ ОНА ДВОЈИЦА МАСКИРАЛА У БИЦИКЛИСТЕ!

БАШ ФИНО! ИМА ПРЕКО СТО ТАКМИЧАРА! КАКО ДА ЗНАМО КО ЈЕ ОД ЊИХ ЛАЖНИ?

БЕГУНЦИ

ДРУЖИНА ЈЕ КРУЖИЛА У ВАЗДУХУ НЕ ЗНАЈУЋИ ШТА ДА РАДИ ...

НЕ МОЖЕМО ТОЛИКО ДА ЛЕТИМО ЗА ЊИМА!

ТРКА ЋЕ ТРАЈАТИ ЧИТАВ ДАН!

ИМАМ ИДЕЈУ! СПУСТИЋЕМО СЕ ДОЛЕ! ПРАТИТЕ МЕ!

У РЕДУ, ШЕФЕ!

УБРЗО...

ХЕЈ! ВРАТИ МИ ЗВУЧНИК!

ИЗВИНИТЕ, ПОТРЕБАН МИ ЈЕ!

СУДИЈЕ

СУДИЈЕ

1400/3

ПАЖЊА, ПАЖЊА! ВАЖНО УПОЗОРЕЊЕ ОРГАНИЗАТОРА ТРКЕ!

ПОСЕБНА НАГРАДА ДОДЕЛИЋЕ СЕ ТАКМИЧАРУ КОЈИ ПРВИ СТИГНЕ ДО ВЕЛИКОГ МОСТА!

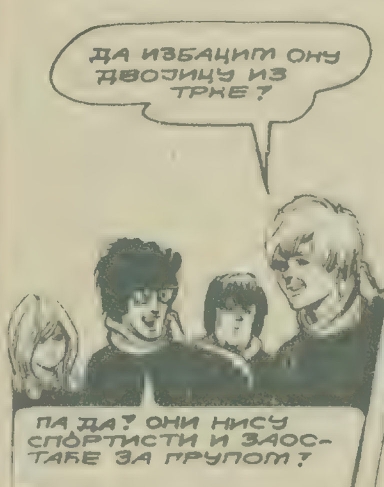
ШТА?! Е, ТАЈ ЋУ БИТИ ЈА!

ВАРАШ СЕ! ОД МЕНЕ НИСИ БРЖИ!

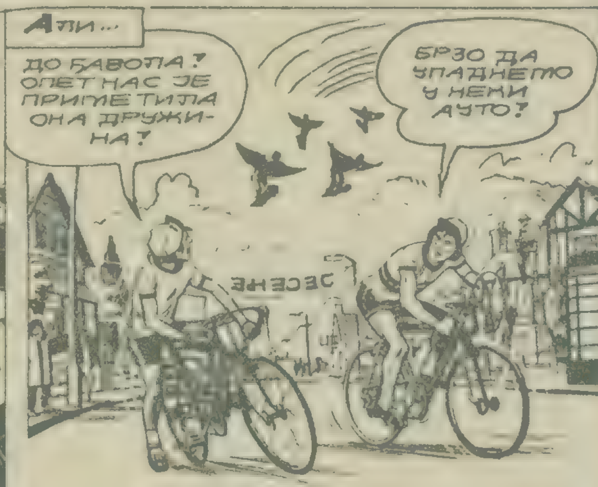
НИ ОД МЕНЕ!

СЕМИ, ШТА СИ ХТЕО С ТИМ ЛАЖНИМ УПОЗОРЕЊЕМ?

БЕГУНЦИ

ДА ИЗБАЦИМ ОНУ ДВОЈИЦУ ИЗ ТРКЕ!
ПА ДА! ОНИ НИСУ СПОРТИСТИ И ЗАОСТАЋЕ ЗА ГРУПОМ!

УБРЗО...
ЕНО ИХ! КРИВУДАЈУ ДРУМОМ! ПОТПУНО СУ ИСЦРПЉЕНИ!
ОПКОЛИМО ИХ!

АЛИ...
ДО ЂАВОЛА! ОПЕТ НАС ЈЕ ПРИМЕТИЛА ОНА ДРУЖИНА!
БРЗО ДА УПАДНЕМО У НЕКИ АУТО!

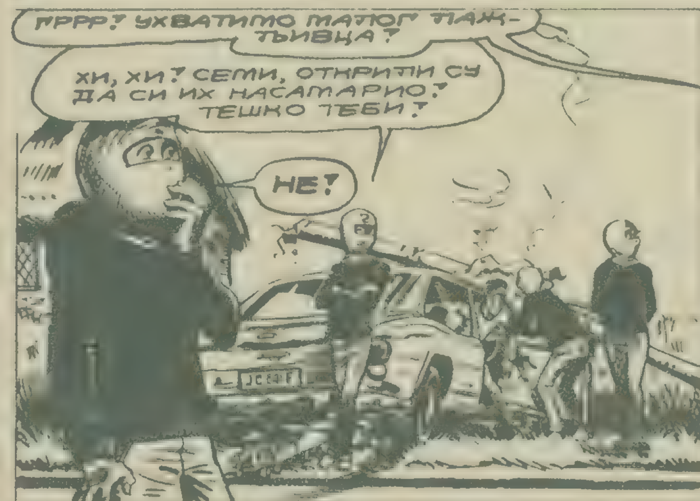

СЕМИ, УКРАШЋЕ АУТО!
ААЈ! УПОМОЋ!
СПУСТИТЕ КРИЛА! ПУНОМ БРЗИНОМ НАПРЕД!
1400/4

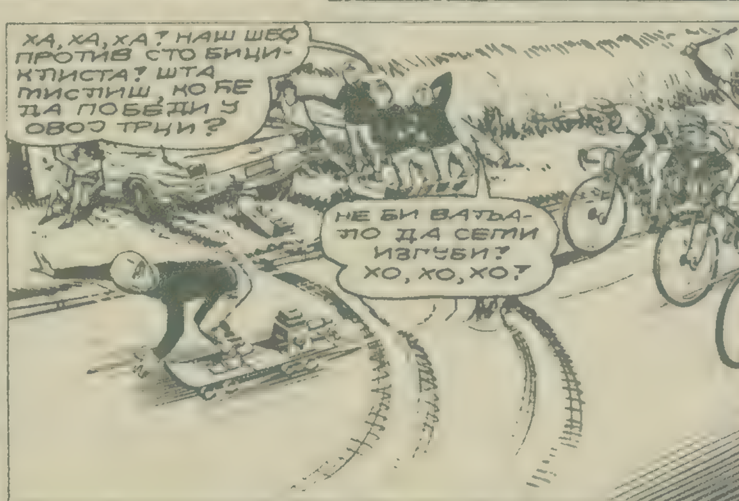

ТРЕСНИ ТОГ ЗА ВОЛАНОМ!
НАРАВНО!

АААЈ!
ДУМ!

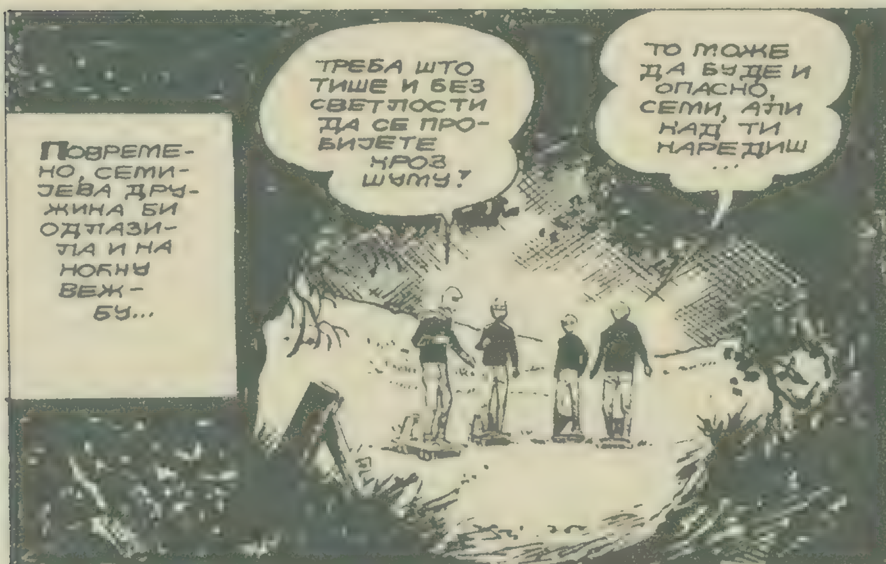

УУУХ!
ТРАС!
СЈАЈНО, ДРУЖИНО!

ТАДА СЕ ПОЈАВИШЕ БИЦИКЛИСТИ...
ХЕЈ! ЕНО ОНОГ КЛИНЦА ШТО НОСИ БРОЈ ЈЕДАН!
ОНИ ТО О МЕНИ ГОВОРЕ! ЗАШТО?

ГРРР! УХВАТИМО МАТОГ ЛАЖЉИВЦА!
ХИ, ХИ! СЕМИ, ОТКРИЛИ СУ ДА СИ ИХ НАСАМАРИО! ТЕШКО ТЕБИ!
НЕ!

ХА, ХА, ХА! НАШ ШЕФ ПРОТИВ СТО БИЦИКЛИСТА! ШТА МИСЛИШ, КО ЋЕ ДА ПОБЕДИ У ОВОЈ ТРЦИ?
НЕ БИ ВАЉАЛО ДА СЕМИ ИЗГУБИ! ХО, ХО, ХО!

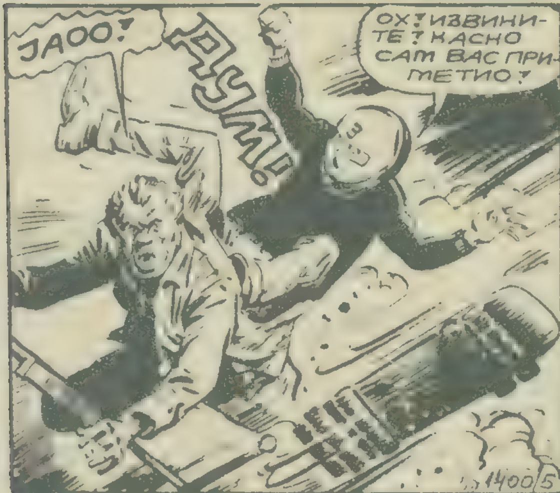
БЕГУНЦИ

ПОВРЕМЕНО, СЕМИЈЕВА ДРУЖИНА БИ ОДЛАЗИЛА И НА НОЋНУ ВЕЖБУ...
ТРЕБА ШТО ТИШЕ И БЕЗ СВЕТЛОСТИ ДА СЕ ПРОБИЈЕТЕ КРОЗ ШУМУ!
ТО МОЖЕ ДА БУДЕ И ОПАСНО, СЕМИ, АЛИ КАД ТИ НАРЕДИШ...

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ ДОК СЕ ЕНГУС ПРОВЛАЧИО ИЗМЕЂУ ДРВЕЋА...
ОХ! УДАРИЋУ У ЧОВЕКА!

ЈАОО!
ДУМ!
ОХ! ИЗВИНИТЕ! КАСНО САМ ВАС ПРИМЕТИО!

ААЈ!

ЗАШТО МЕ ЈЕ ТРЕСНУО ПО ГЛАВИ? И ШТА ОН УОПШТЕ РАДИ У ШУМИ У ПОЛА НОЋИ?

КАДА СУ СЕ УБРЗО СВИ ЧЛАНОВИ ДРУЖИНЕ НАШЛИ НА ОКУПУ...
КАЖЕШ ДА ТЕ ЈЕ НЕКО НАПАО? НЕ ЗАСМЕЈАВАЈ НАС! ПРИЗНАЈ ДА СИ УДАРИО У ДРВО!
МА, НИСАМ! ЧОВЕК МЕ ЈЕ УДАРИО ГВОЗДЕНИМ ПРЕДМЕТОМ!

ЕВО, ОВАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАО ТАЈ ПРЕДМЕТ!
ХЕЈ! ЗНАМ ШТА ЈЕ ТО!

ДЕТЕКТОР! ТАЈ ТИП СИГУРНО ТРАГА ЗА ЗАКОПАНИМ БЛАГОМ!
ГЛУПОСТИ! НЕМА ОВДЕ НИКАКВОГ БЛАГА!

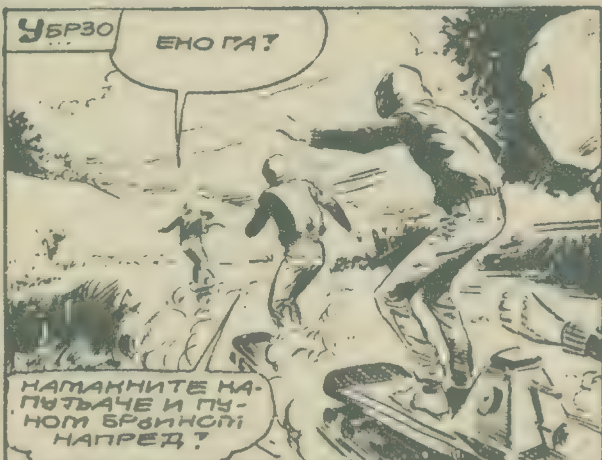
БЕГУНЦИ

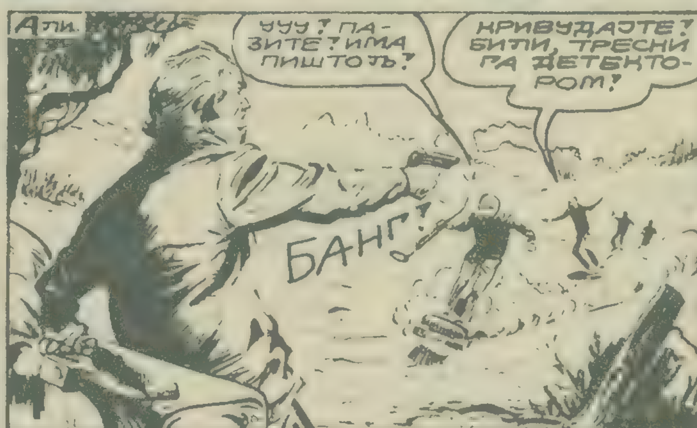

САМО, ЈЕДНО ЈЕ СИГУРНО! ТАЈ ЧОВЕК ТРАГА ЗА НЕЧИМ!
ДОЋИ ЋЕМО ОВДЕ СУТРА И НАШИМ ДЕТЕКТОРОМ ПРЕТРАЖИТИ ШУМУ!

СУТРАДАН, ПОСЛЕ ЧАСОВА...
ДРУЖИНО, ЗА МНОМ!
ДА! НА ОВОМ МЕСТУ ТЕ ЈЕ НАПАО?

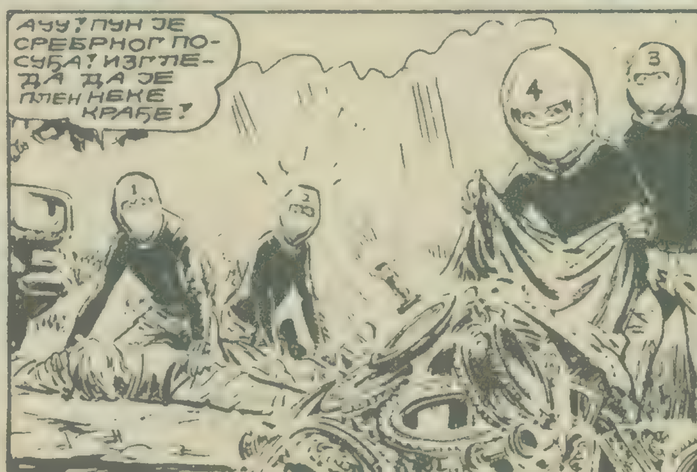

БИЛИ ЈЕ ПРЕТРАЖИВАО СВАКИ ПЕДАЉ ЗЕМЉЕ...
НИШТА! НИ ТРАГА О БИЛО КАКВОМ МЕТАЛУ!
ОВАМО СВИ! ПРОНАШЛА САМ РУПУ СВЕЖЕ ИСКОПАНУ!
1400/6

ЗНАЧИ, НЕШТО ДРАГОЦЕНО ЈЕ БИЛО СКРИВЕНО У ЗЕМЉИ!
ТИП МОРА ДА ЈЕ У БЛИЗИНИ!

УБРЗО
ЕНО ГА!
НАМАКНИТЕ НАПУТЊАЧЕ И ПУНОМ БРЗИНОМ НАПРЕД!

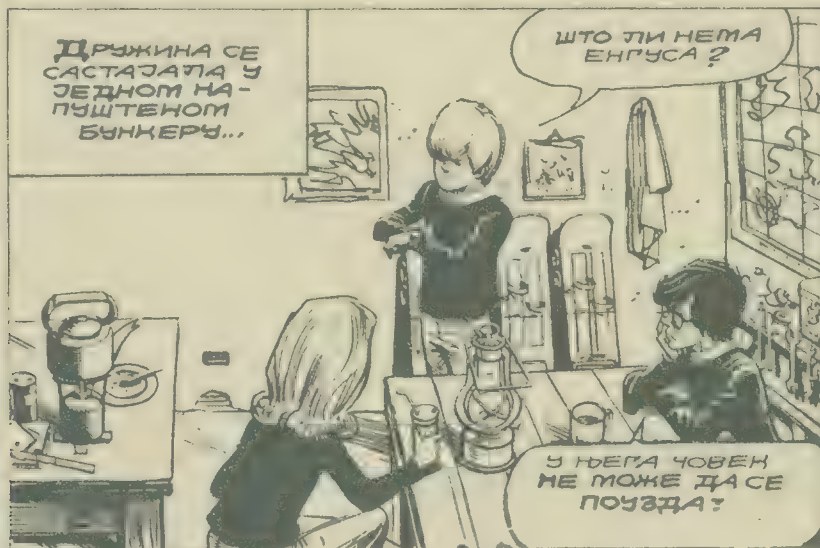

АЛИ.
УУУ! ПАЗИТЕ! ИМА ПИШТОЉ!
КРИВУДАЈТЕ! БИЛИ, ТРЕСНИ ГА ДЕТЕКТОРОМ!
БАНГ!

ОДЈЕКНУЛА СУ ЈОШ ДВА ПУЦЊА, АЛИ НИКО НИЈЕ ПОГОЂЕН...
ДРЖИТЕ ГА ДОК ЗАВИРИМ У ТАЈ ЏАК!
УУУХ!

АУУ! ПУН ЈЕ СРЕБРНОГ ПОСУЂА! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ПЛЕН НЕКЕ КРАЂЕ!

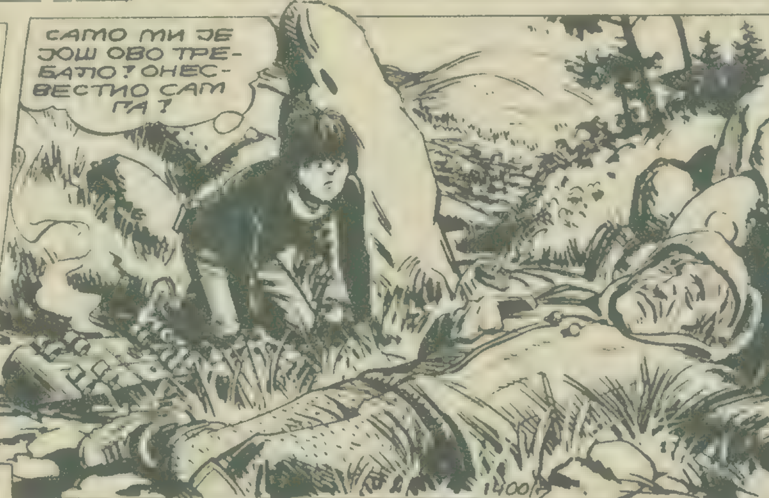

ОДЛЕЖАО ЈЕ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ ЗБОГ ПЉАЧКЕ ЛИНДЕЛСКОГ ЗАМКА!
УКРАДЕНИ ПРЕДМЕТИ НИСУ ПРОНАЂЕНИ ЈЕР ИХ ЈЕ ЛОПОВ САКРИО ОВДЕ У ШУМИ!

БЕГУНЦИ

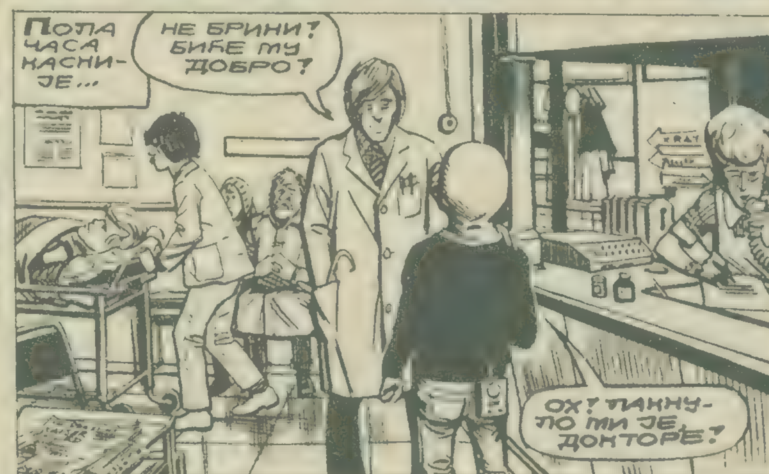

ДРУЖИНА СЕ САСТАЈАЛА У ЈЕДНОМ НАПУШТЕНОМ БУНКЕРУ...
ШТО ЛИ НЕМА ЕНГУСА?
У ЊЕГА ЧОВЕК НЕ МОЖЕ ДА СЕ ПОУЗДА!

АЛИ, ЕНГУС ЈЕ ГРАБИО ПУНОМ БРЗИНОМ ПРЕМА ШТАБУ ДРУЖИНЕ...
ДО ЂАВОЛА! КАСНИМ ПОЛА ЧАСА!

ИЗНЕНАДА...
УУУХ!
ЧУВАЈ!

САМО МИ ЈЕ ЈОШ ОВО ТРЕБАЛО! ОНЕСВЕСТИО САМ ГА!
1400/7

ЕНГУС ЈЕ БРЗО ДОНЕО ОДЛУКУ...
ОДНЕЋУ ГА У БОЛНИЦУ, У ЛИНДЕЈЛУ!

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ...
НЕ БРИНИ! БИЋЕ МУ ДОБРО!
ОХ! ЛАКНУЛО МИ ЈЕ, ДОКТОРЕ!

БЕГУНЦИ

НАЗАД СЕ ЕНГУС УПУТИО ПРЕМА ШТАБУ, КАД...
СТОЈ!
НАРЕДНИК БРУСТЕР! БЛОКИРАО ЈЕ ПУТ!
ИЈА

ТИ СИ ЧЛАН ДРУЖИНЕ И КАО ШТО ВИДИМ НА ЗАДАТКУ! ДА НИСИ ПРИМЕТИО НЕКОГ СУМЊИВОГ ТИПА?
НЕ, НАРЕДНИЧЕ!

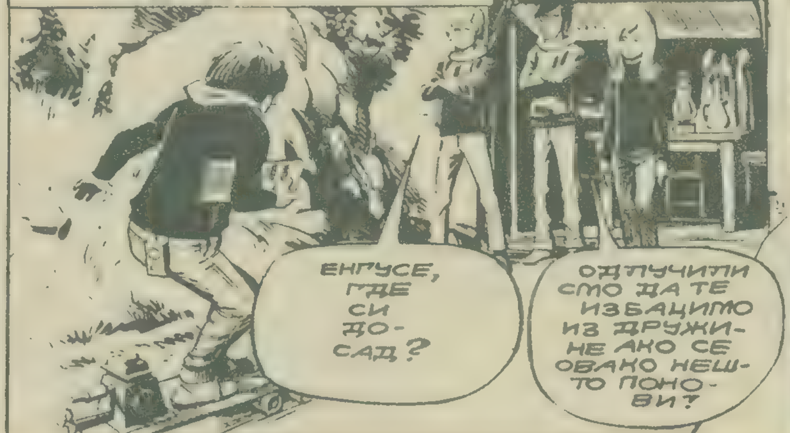

ОПЉАЧКАНА ЈЕ БАНКА У ХАНСФОРДУ! ЕВО СЛИКЕ ЈЕДНОГ ОД ПЉАЧКАША!
ШТА?! ПА, ЈА САМ ОВОГ УПРАВО ПРЕНЕО У БОЛНИЦУ!

СВИ СЕ ОДМАХ ВРАТИШЕ У ЛИНДЕЈЛ...
ЖАО МИ ЈЕ, НАРЕДНИЧЕ! ЧОВЕК КОГА ТРАЖИТЕ ДОШАО ЈЕ К СЕБИ И ОДМАХ НАПУСТИО БОЛНИЦУ! КРЕНУО ЈЕ ПРЕМА АУТОБУСКОЈ СТАНИЦИ!
ПРЕПУСТИТЕ СВЕ МЕНИ!

НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ТИП У ОВОМ АУТОБУСУ!
PPPP
1400/8

ХЕЈ! ШТА ТО РАДИШ?

УУАХ!
УХВАТИО САМ ТЕ!

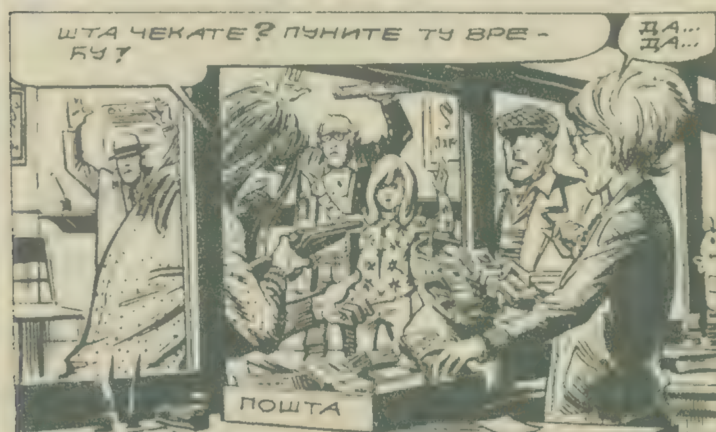

БИЛО ЈЕ ВЕЧЕ КАД ЈЕ ЕНГУС СТИГАО У ШТАБ...
ЕНГУСЕ, ГДЕ СИ ДОСАД?
ОДЛУЧИЛИ СМО ДА ТЕ ИЗБАЦИМО ИЗ ДРУЖИНЕ АКО СЕ ОВАКО НЕШТО ПОНОВИ!

ВИ ОЧИГЛЕДНО НИСТЕ ЧИТАЛИ НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ!
ШТА?
ЛИНДЕЈСКИ ГЛАСНИК
ЧЛАН ТАЈНЕ ДРУЖИНЕ УХВАТИО ПЉАЧКАША
ДРАМА У АУТОБУСУ

БЕГУНЦИ

ЈЕДНОГ ЈУТРА ШЕЈЛА СЕ НАШЛА У ПОШТИ, КАД ИЗНЕНАДА...
СВИ УЗА ЗИД! БРЗО!
ШТА ВАМ ЈЕ?
РАЗБОЈНИК! БОЉЕ ДА ГА ПОСЛУШАМО! НАОРУЖАН ЈЕ!
ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ
ОБАВЕШТЕЊА

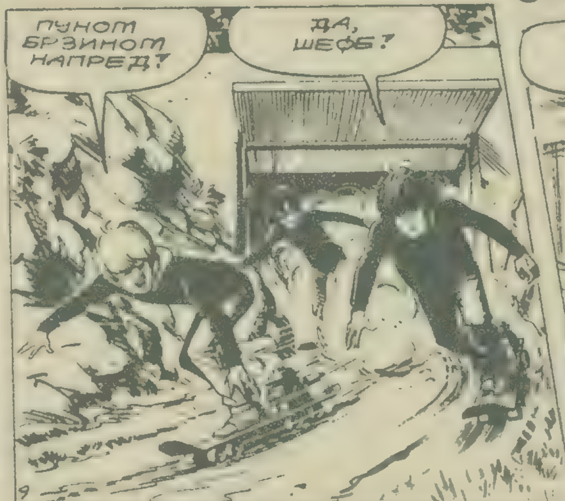
ШТА ЧЕКАТЕ? ПУНИТЕ ТУ ВРЕЋУ!
ДА... ДА...
ПОШТА

САМО ДВА МИНУТА КАСНИЈЕ...
ДА ОБАВЕСТИМ ДРУЖИНУ!
САМОПОСЛ

СВИ ЧЛАНОВИ ДРУЖИНЕ ИМАЛИ СУ ТОКИ-ВОКИЈЕ...
ОПЉАЧКАНА ПОШТА! КРЕЋЕМО ОДМАХ, ШЕЈЛА!

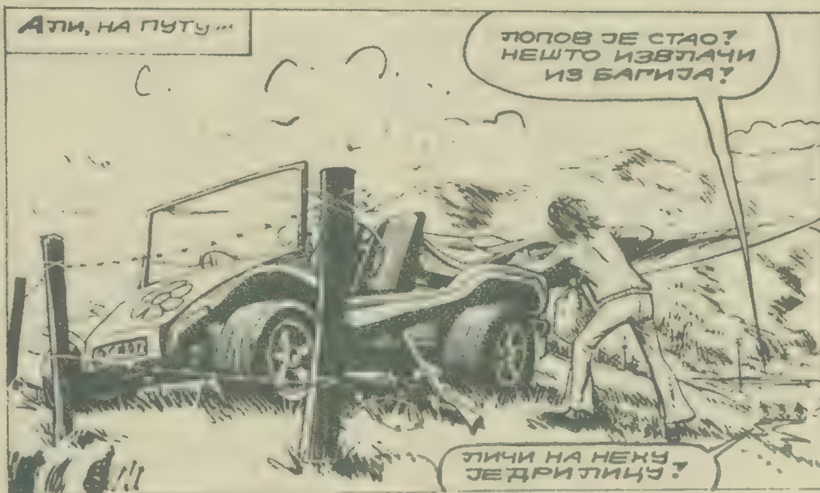

ПУНОМ БРЗИНОМ НАПРЕД!
ДА, ШЕФЕ!

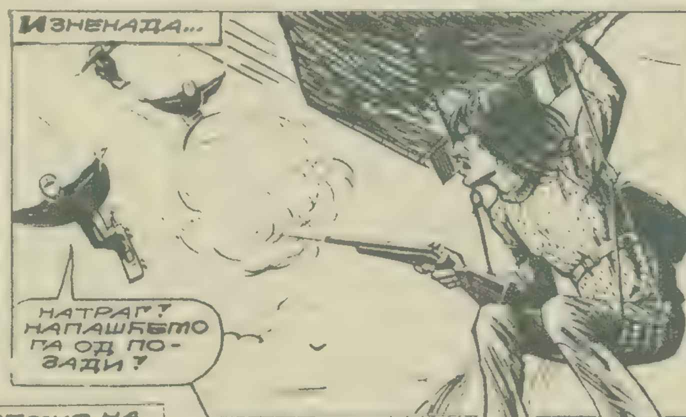
САМО ПЕТНАЕСТ МИНУТА КАСНИЈЕ...
ЕНО БАГИЈА И ЛОПОВА!
ТАЈ ПУТ СЕ ЗАВРШАВА НА ВРХУ БРДА! ДАЉЕ НЕМА КУД!

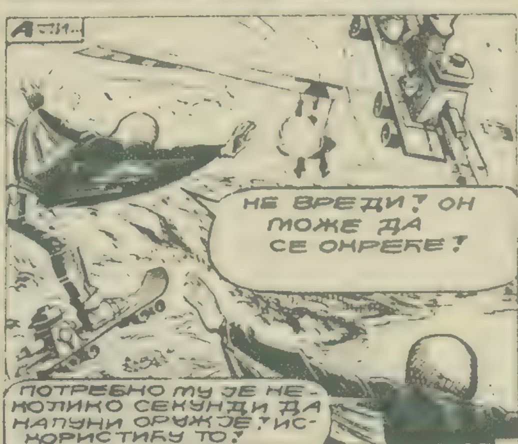
БЕГУНЦИ

АЛИ, НА ПУТУ...
ПОПОВ ЈЕ СТАО! НЕШТО ИЗВЛАЧИ ИЗ БАГИЈА!
ЛИЧИ НА НЕКУ ЈЕДРИЛИЦУ!

И НА ЊИХОВО ЗАПРЕПАШЋЕЊЕ...
ПОЛЕТЕО ЈЕ!
ОН ОЧИГЛЕДНО НЕ ЗНА ДА И МИ МОЖЕМО ДА ЛЕТИМО!

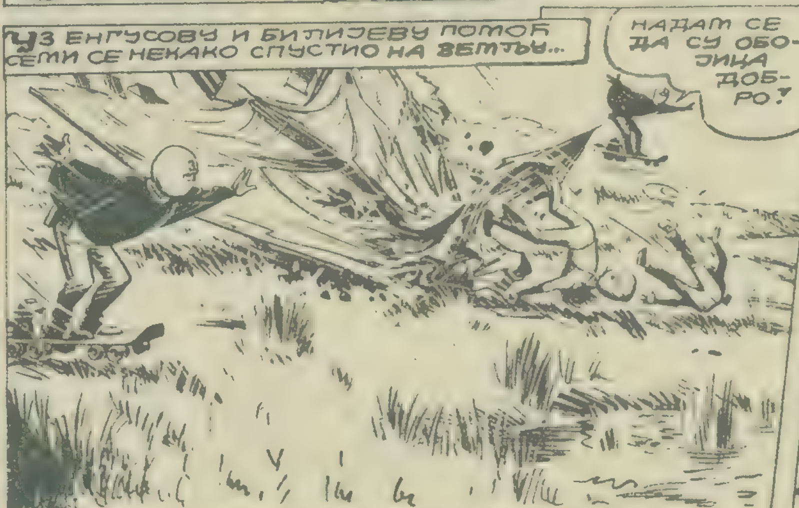

НАТЕРАЋЕМО ГА ДА СЕ СПУСТИ!
НАПАД СПРЕДА!

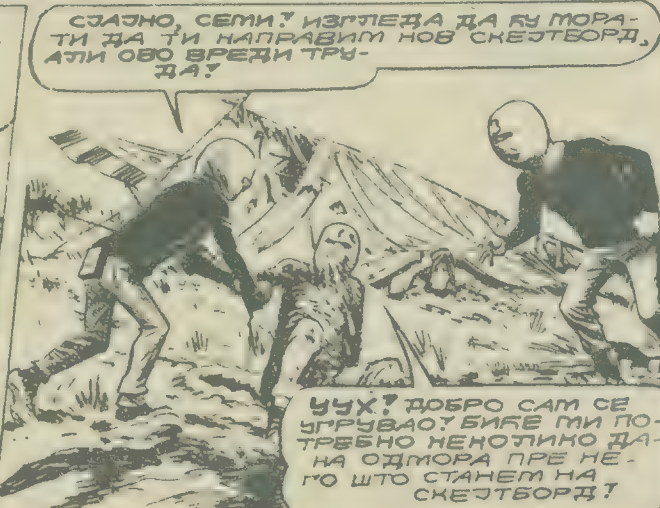

ИЗНЕНАДА...
НАТРАГ! НАПАШЋЕМО ГА ОД ПОЗАДИ!

АЛИ...
НЕ ВРЕДИ! ОН МОЖЕ ДА СЕ ОКРЕЋЕ!
ПОТРЕБНО МУ ЈЕ НЕКОЛИКО СЕКУНДИ ДА НАПУНИ ОРУЖЈЕ! ИСКОРИСТИЋУ ТО!

СЕМИ СЕ УСТРЕМИО НА РАЗБОЈНИНА ...
ИДЕ ПРАВО НА МЕНЕ!

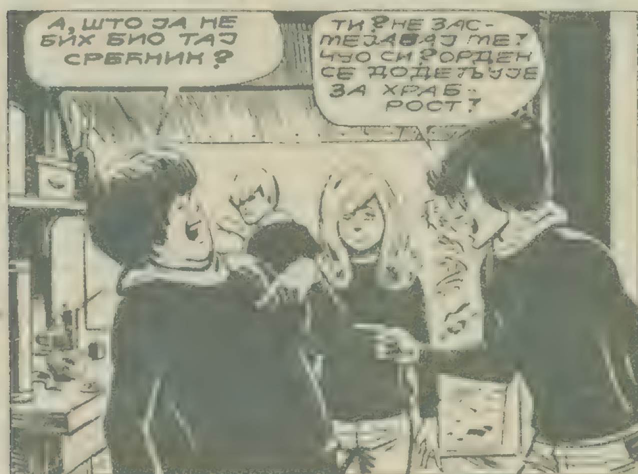

УУУХ!
ОТПАО МИ ЈЕ СКЕЈТБОРД, А ОН СЕ ОНЕСВЕСТИО! ЈА МОРАМ ДА УПРАВЉАМ ЛЕТЕЛИЦОМ!

УЗ ЕНГУСОВУ И БИЛИЈЕВУ ПОМОЋ СЕМИ СЕ НЕКАКО СПУСТИО НА ЗЕМЉУ...
НАДАМ СЕ ДА СУ ОБОЈИЦА ДОБРО!

СЈАЈНО, СЕМИ! ИЗГЛЕДА ДА ЋУ МОРАТИ ДА ТИ НАПРАВИМ НОВ СКЕЈТБОРД, АЛИ ОВО ВРЕДИ ТРУДА!
УУХ! ДОБРО САМ СЕ УГРУВАО! БИЋЕ МИ ПОТРЕБНО НЕКОЛИКО ДАНА ОДМОРА ПРЕ НЕГО ШТО СТАНЕМ НА СКЕЈТБОРД!

БЕГУНЦИ

ЈЕДНОГА ДАНА КАДА СЕ ДРУЖИНА НАШЛА НА ОКУПУ ...
КАО ВАШ ВОЂА, ОДЛУЧИО САМ ДА УВЕДЕМ СПЕЦИЈАЛНУ НАГРАДУ!
ПА, ТО ЈЕ ОРДЕН!
ДА! ДОБИЋЕ ГА ОНАЈ ОД НАС КО ПОКАЖЕ ИЗУЗЕТНУ ХРАБРОСТ!
БЛАГО ОНОМ КО ГА ДОБИЈЕ!

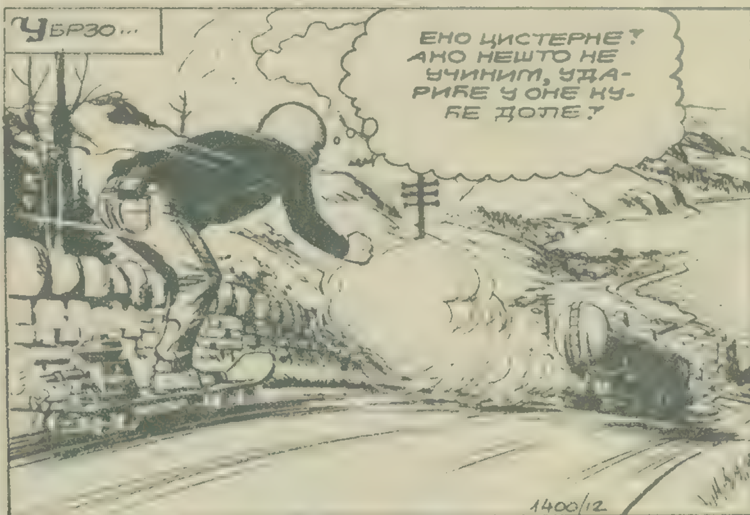

А, ШТО ЈА НЕ БИХ БИО ТАЈ СРЕЋНИК?
ТИ? НЕ ЗАСМЕЈАВАЈ МЕ! ЧУО СИ? ОРДЕН СЕ ДОДЕЉУЈЕ ЗА ХРАБРОСТ!

СУТРАДАН, КАДА СУ СЕ ВРАЋАЛИ ИЗ ШКОЛЕ ...
УУУ! КОЛИКО ПОЛИЦИЈСКИХ КОЛА! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ЧУО САМ ДА СПОМИЊУ ЦИСТЕРНУ! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ КРЕНУЛА БЕЗ ВОЗАЧА!
ШКОЛА
ПОЛИЦИЈА

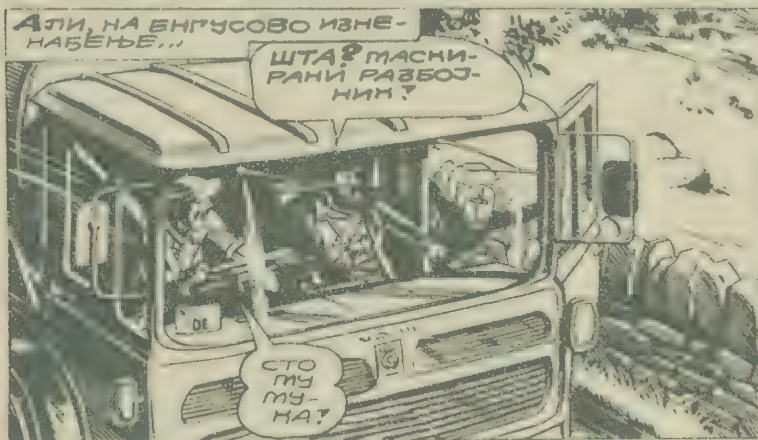

ДРУЖИНО, ЗА МНОМ! МОЖДА МОЖЕМО ДА ПОМОГНЕМО ПОЛИЦИЈИ!
ОВО ЈЕ ПРИЛИКА ЗА МЕНЕ! ПОКАЗАЋУ ЈА ЊИМА ШТА ЈЕ ХРАБРОСТ!

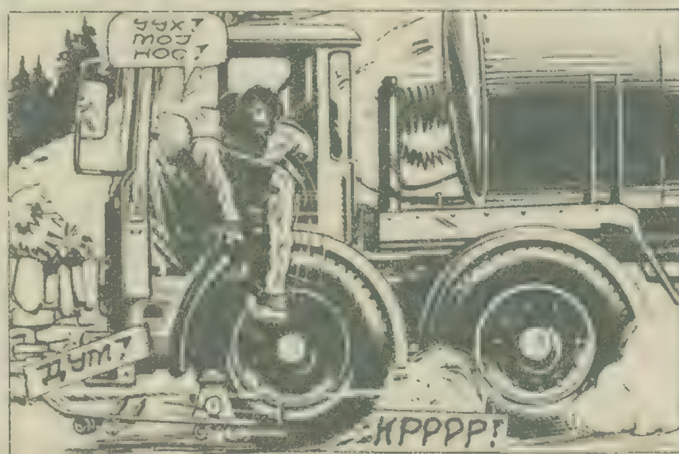

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
ЕНГУСЕ, КУДА ЋЕШ? ДРЖИ СЕ ДРУЖИНЕ!
ВУУУМ!
А, НЕ! ОВО ЋУ САМ ОБАВИТИ!

БЕГУНЦИ

УБРЗО...
ЕНО ЦИСТЕРНЕ! АКО НЕШТО НЕ УЧИНИМ, УДАРИЋЕ У ОНЕ КУЋЕ ДОЛЕ!
1400/12

МОРАМ НЕКАКО ДА УСКОЧИМ У КАБИНУ И ПОВУЧЕМ КОЧНИЦУ!

АЛИ, НА ЕНГУСОВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ...
ШТА? МАСКИРАНИ РАЗБОЈНИК!
СТО ТУ МУНА!

УУХ! МОЈ НОС!
ДУМ!
КРРРР!

ГОВОРИ! ШТА СИ ХТЕО? КО СИ ТИ?
ЧЛАН ТАЈНЕ ДРУЖИНЕ! ЧУО САМ ДА СЕ НЕКА ЦИСТЕРНА КРЕЋЕ БЕЗ ВОЗАЧА... МИСЛИО САМ ДА ЈЕ ТО ОВА!

КАО ШТО ВИДИШ, НИЈЕ!
ДРУГИ ПУТ ГЛЕДАЈ ГДЕ УПАДАШ! ЖИВОГ СИ МЕ ИСПРЕПАДАО!

УБРЗО СЕ ПОЈАВИШЕ ОСТАЛИ ЧЛАНОВИ ДРУЖИНЕ...
ИСПАО СИ ГЛУП, ЕНГУСЕ! ОНАЈ СТАРАЦ НАС ЈЕ ПОГРЕШНО ОБАВЕСТИО!
А, ТИ? ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО?

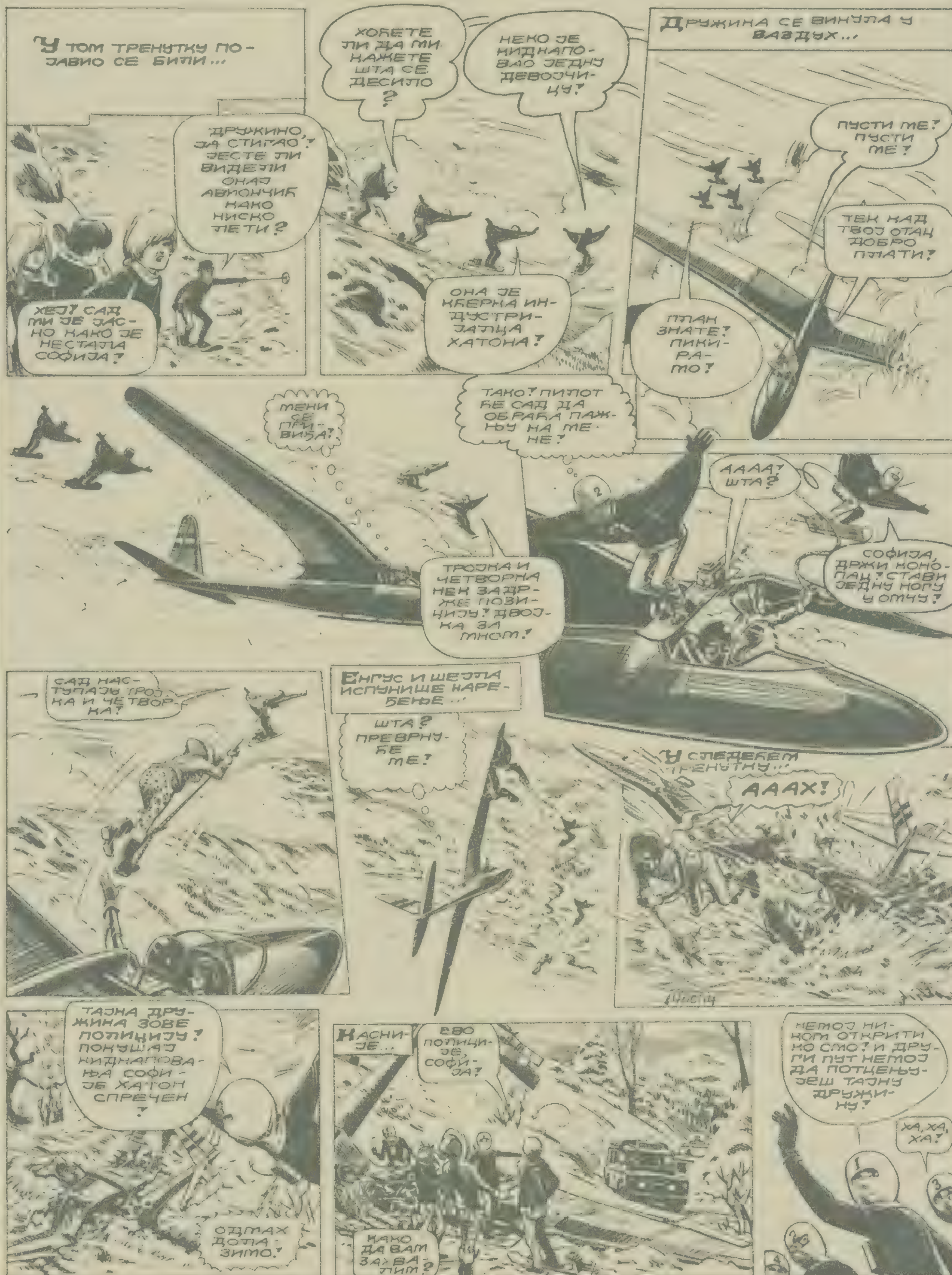

ТАКО САМ ЖАРКО ЖЕЛЕО ДА ДОБИЈЕМ ОРДЕН! АЛИ, ЗАРАДИО САМ САМО КРВАВ НОС!
У ТОМ СЛУЧАЈУ, ДОБИЋЕШ... ОВО...

...ДЕТЕЛИНУ С ЧЕТИРИ ЛИСТА! ОРДЕН КОЈИ ЋЕМО ДОДЕЉИВАТИ РАЊЕНИМА У АКЦИЈИ!
ХМ!

БЕГУНЦИ

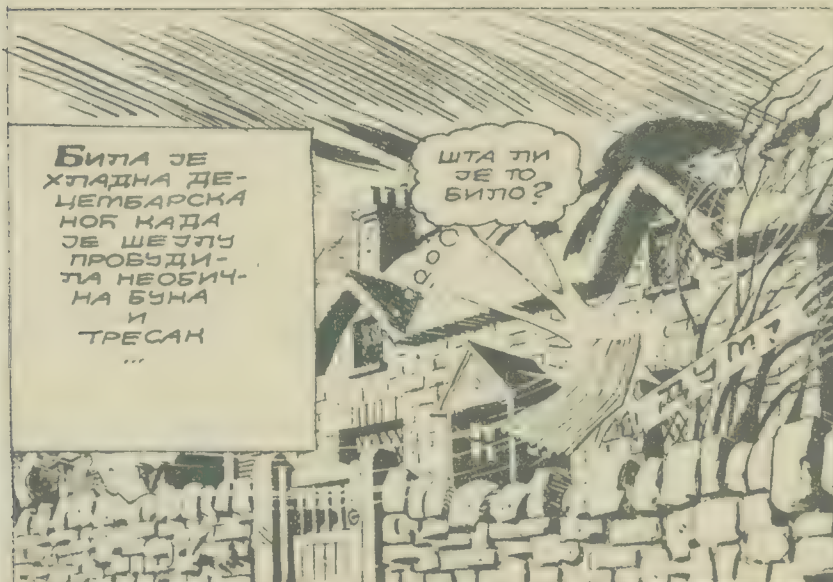

УСКОРО ЈЕ ЈЕЗЕРСКА ОБЛАСТ ОСВАНУЛА ПРЕКРИВЕНА СНЕЖНИМ ПОКРИВАЧЕМ...
СЈАЈАН ЈЕ БИЛИЈЕВ ПРЕДЛОГ ДА СКИНЕМО ТОЧКОВЕ СА СКЕЈТБОРДА!
САД МОЖЕМО ЛЕПО ДА СЕ СКИЈАМО! ШТЕТА ШТО И БИЛИ НИЈЕ С НАМА!
КАДА СУ СЕ НАШЛИ У ПОДНОЖЈУ ПАДИНЕ ...
ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СТЕ ВИ ТА ДРУЖИНА О КОЈОЈ СУ МИ ПРИЧАЛИ? НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЗНАТЕ ТАКО ДОБРО ДА СКИЈАТЕ!
ОВО МОРА ДА ЈЕ СОФИЈА ХАТОН, КЋИ ОНОГ ИНДУСТРИЈАЛЦА!
ЈА САМ ЗАВРШИЛА ШКОЛУ СКИЈАЊА У ШВАЈЦАРСКОЈ! ПОКАЗАЋУ ВАМ КАКО СЕ ТО РАДИ!
АЛ' ЈЕ УОБРАЖЕНА!
СОФИЈА СЕ ПОПЕЛА НА ВРХ БРДАШЦА...
МЕРИТЕ МИ ВРЕМЕ!
МОЈА ШТОПЕРИЦА ЋЕ ПОКАЗАТИ КОЛИКО ЈЕ ЗАИСТА ДОБРА!
МИ СМО СЕ СПУСТИЛИ ЗА ТРИДЕСЕТ СЕКУНДИ!
ХЕЈ! ПРОШЛА СУ ДВА МИНУТА А ЊЕ ЈОШ НЕМА!
МОЖДА ЈОЈ СЕ НЕШТО ДОГОДИЛО!
ТРАГОВИ СЕ ОВДЕ ЗАВРШАВАЈУ!
КАО ДА ЈЕ НЕСТАЛА У ВАЗДУХУ!
НЕМОГУЋЕ!

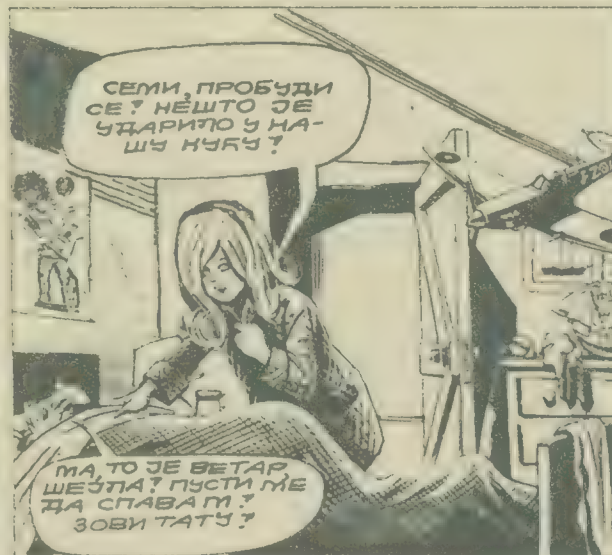
БЕГУНЦИ

У ТОМ ТРЕНУТКУ ПОЈАВИО СЕ БИЛИ...
ДРУЖИНО, ЈА СТИГАО! ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ ОНАЈ АВИОНЧИЋ КАКО НИСКО ЛЕТИ?
ХЕЈ! САД МИ ЈЕ ЈАСНО КАКО ЈЕ НЕСТАЛА СОФИЈА!
ХОЋЕТЕ ЛИ ДА МИ КАЖЕТЕ ШТА СЕ ДЕСИЛО?
НЕКО ЈЕ КИДНАПОВАО ЈЕДНУ ДЕВОЈЧИЦУ!
ОНА ЈЕ КЋЕРКА ИНДУСТРИЈАЛЦА ХАТОНА!
ДРУЖИНА СЕ ВИНУЛА У ВАЗДУХ...
ПУСТИ МЕ! ПУСТИ МЕ!
ТЕК КАД ТВОЈ ОТАЦ ДОБРО ПЛАТИ!
ПЛАН ЗНАТЕ! ПИКИРАМО!
МЕНИ СЕ ПРИВИЂА!
ТАКО! ПИЛОТ ЋЕ САД ДА ОБРАЋА ПАЖЊУ НА МЕНЕ!
ТРОЈКА И ЧЕТВОРКА НЕК ЗАДРЖЕ ПОЗИЦИЈУ! ДВОЈКА ЗА МНОМ!
АААА! ШТА?
СОФИЈА, ДРЖИ КОНОПАЦ! СТАВИ ЈЕДНУ НОГУ У ОМЧУ!
САД НАСТУПАЈУ ТРОЈКА И ЧЕТВОРКА!
ЕНГУС И ШЕЈЛА ИСПУНИШЕ НАРЕЂЕЊЕ...
ШТА? ПРЕВРНУЋЕ МЕ!
У СЛЕДЕЋЕМ ТРЕНУТКУ...
АААХ!
ТАЈНА ДРУЖИНА ЗОВЕ ПОЛИЦИЈУ! ПОКУШАЈ КИДНАПОВАЊА СОФИЈЕ ХАТОН СПРЕЧЕН!
ОДМАХ ДОЛАЗИМО!
КАСНИЈЕ...
ЕВО ПОЛИЦИЈЕ, СОФИЈА!
КАКО ДА ВАМ ЗАХВАЛИМ?
НЕМОЈ НИКОМ ОТКРИТИ КО СМО! И ДРУГИ ПУТ НЕМОЈ ДА ПОТЦЕЊУЈЕШ ТАЈНУ ДРУЖИНУ!
ХА, ХА, ХА!

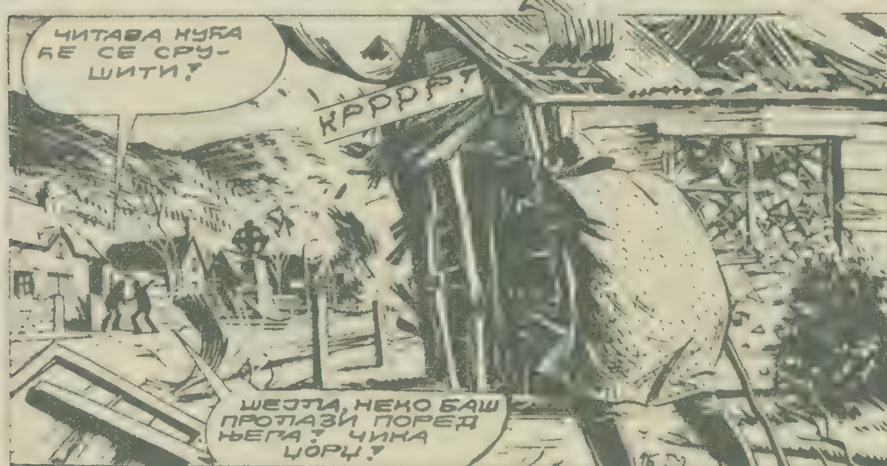
БЕГУНЦИ

БИЛА ЈЕ ХЛАДНА ДЕЦЕМБАРСКА НОЋ КАДА ЈЕ ШЕЈЛУ ПРОБУДИЛА НЕОБИЧНА БУКА И ТРЕСАК ...
ШТА ЛИ ЈЕ ТО БИЛО?
ДУМ!

СЕМИ, ПРОБУДИ СЕ! НЕШТО ЈЕ УДАРИЛО У НАШУ КУЋУ!
МА, ТО ЈЕ ВЕТАР ШЕЈЛА! ПУСТИ МЕ ДА СПАВАМ! ЗОВИ ТАТУ!

ОН ЈЕ НОЋАС ДЕЖУРАН! ХАЈДЕ, УСТАЈ!
Е, БАШ СИ УПОРНА!

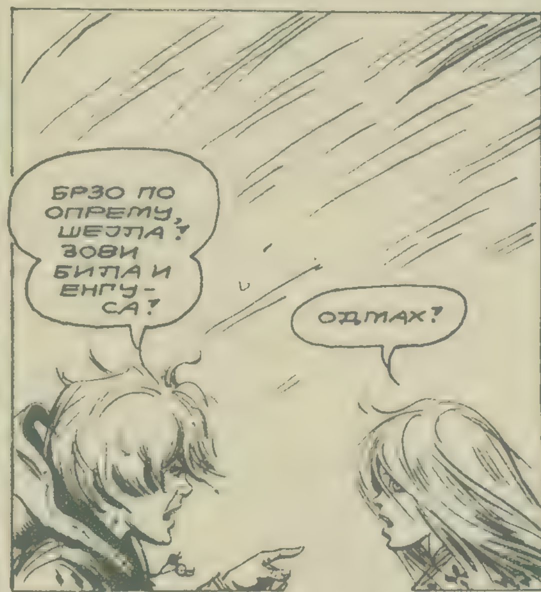

БРАТ И СЕСТРА СЕ БРЗО ОБУКОШЕ И ИЗИЂОШЕ НА УЛИЦУ...
ОДАКЛЕ ОВИ КОМАДИ ЛЕХА И ЦРЕПОВИ?
ПОГЛЕДАЈ! ВЕТАР ЈЕ ПОРУШИО КРОВ НА ОМЛАДИНСКОМ КЛУБУ ПРЕКО ПУТА!

ЧИТАВА КУЋА ЋЕ СЕ СРУШИТИ!
КРРРР!
ШЕЈЛА, НЕКО БАШ ПРОЛАЗИ ПОРЕД ЊЕГА! ЧИКА ЏОРЏ!

СТАНИТЕ, ЧИКА ЏОРЏЕ!

БЕГУНЦИ

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ТРАС!
КРРР!
ААЈ!
НЕ! СВЕ СЕ СРУШИЛО НА ЧИКА ЏОРЏА!
ПРЕКИНУТЕ СУ ТЕЛЕФОНСКЕ ЖИЦЕ! НЕ МОЖЕМО ДА ЗОВЕМО ВАТРОГАСЦЕ!

БРЗО ПО ОПРЕМУ, ШЕЈЛА! ЗОВИ БИЛА И ЕНГУСА!
ОДМАХ!

МНОГО СВЕТА ВЕЋ СЕ ОКУПИЛО ОКО ПОРУШЕНЕ КУЋЕ...
ПРОЛАЗ!
ВУУУ!
ТАЈНА ДРУЖИНА! МОЖДА ЈОШ ИМА НАДЕ ЗА СТАРОГ ЏОРЏА!

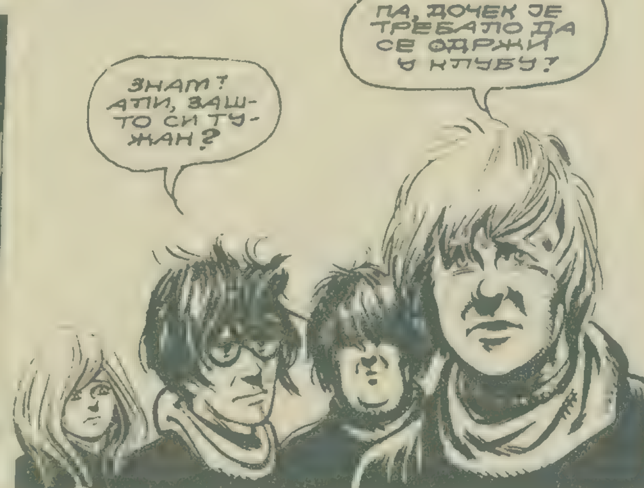

ТРЕБА ДА УКЛОНИМО СВЕ ОВЕ ГРЕДЕ!
ТРЕБАЋЕ НАМ НЕКОЛИКО ЧАСОВА ДА ТО УРАДИМО!

ПОМОЋУ КОНОПЦА ЋЕ СВЕ ИЋИ БРЖЕ!
ДА ПОКУШАМО!

УБРЗО...
ПУНОМ БРЗИНОМ НАПРЕД!
РРРРРР!

УСПЕЛИ СМО!
СЈАЈНИ СТЕ, ДЕЧАЦИ!

МАЛО КАСНИЈЕ СТИГЛА СУ КОЛА ХИТНЕ ПОМОЋИ. ЧИКА ЏОРЏ ЈЕ САМО ПОВРЕДИО НОГУ...
СЕТИ, ШТО СИ СЕ СНУЖДИО?
ПА, СЕТИО САМ СЕ ДА МЛАДИ ИЗ ЛИНДЕЈЛА ПРИПРЕМАЈУ ДОЧЕК НОВЕ ГОДИНЕ ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ!

ЗНАМ! АЛИ, ЗАШТО СИ ТУЖАН?
ПА, ДОЧЕК ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ ОДРЖИ У КЛУБУ!

БЕГУНЦИ

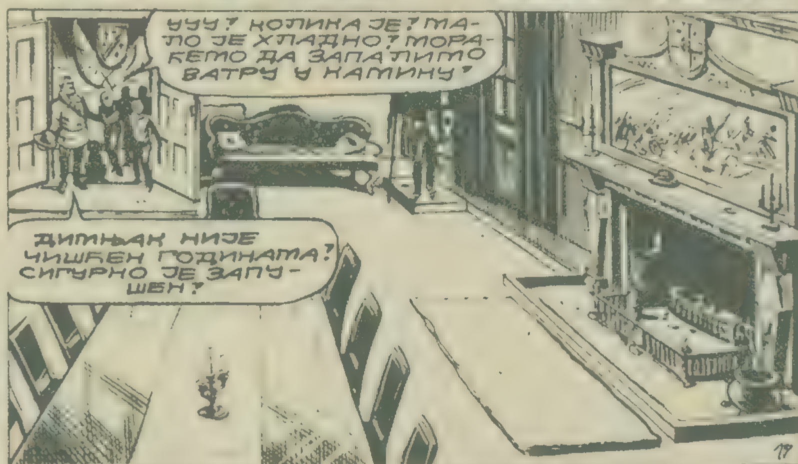

ДРУЖИНА СЕ САСТАЛА У СВОМ СКЛОНИШТУ...
ПУКОВНИК КЕНЕТ ИМА ОГРОМНУ КУЋУ! МОЖДА БИСМО КОД ЊЕГА МОГЛИ ДА ПРИРЕДИМО ДОЧЕК!
ИДЕМО ДА ГА ПИТАМО!

СИГУРАН САМ ДА НЕЋЕ ИМАТИ НИШТА ПРОТИВ!
БРЗО ПО НАШУ ОПРЕМУ!

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ...
ДРУЖИНА! ШТА ЛИ СЕ ДОГОДИЛО?

ДОЛАЗИМО ЗБОГ ДОЧЕКА НОВЕ ГОДИНЕ!
ОМЛАДИНСКИ КЛУБ ЈЕ СРУШЕН ПА НЕМАМО ГДЕ ДА ОДРЖИМО СВЕЧАНОСТ!

ДА ЛИ БИСТЕ ВИ МОГЛИ ДА НАМ ПОМОГНЕТЕ?
КАКО ДА НЕ! У МОЈУ САЛУ ЗА ПРИЈЕМЕ СВИ МОГУ СТАТИ!

УУУ! КОЛИКА ЈЕ! МАЛО ЈЕ ХЛАДНО! МОРАЋЕМО ДА ЗАПАЛИМО ВАТРУ У КАМИНУ!
ДИМЊАК НИЈЕ ЧИШЋЕН ГОДИНАМА! СИГУРНО ЈЕ ЗАПУШЕН!

БЕГУНЦИ

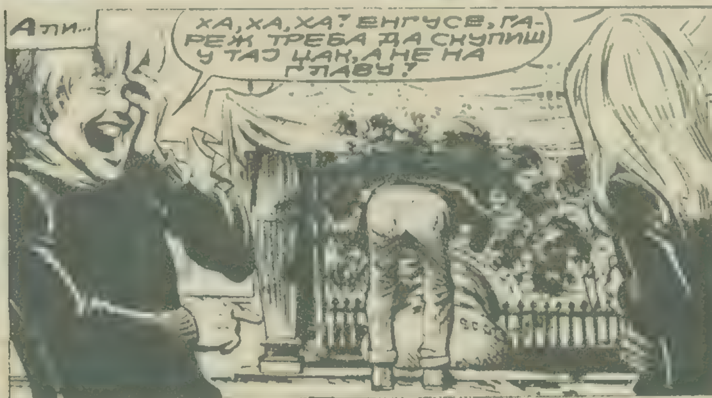
ЈА ЋУ ТО СРЕДИТИ!
ТАМАН ПОСПА! ОПАСНО ЈЕ!

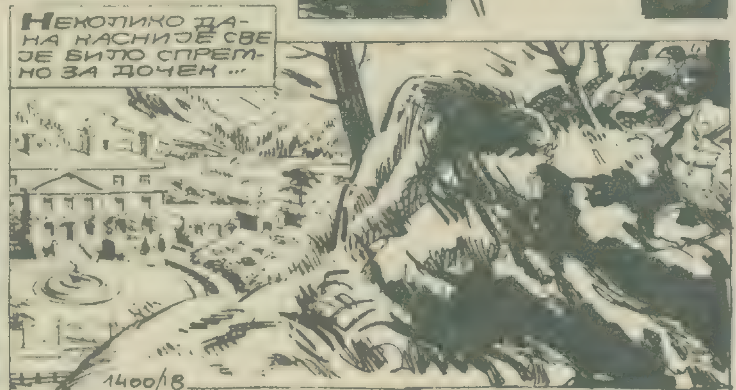
НЕ БРИНИТЕ! ЈА САМ КАО СТВОРЕН ЗА ДИМНИЧАРА!
ХА, ХА! СУТРА УЈУТРО ДОЛАЗИМО НА ПОСАО!

И ТАКО...
ПАЗИТЕ ДА ВАС НЕ ЗАТРПА ГАРЕЖ!
НЕ БРИНИ!

АЛИ...
ХА, ХА, ХА! ЕНГУСЕ, ГАРЕЖ ТРЕБА ДА СКУПИШ У ТАЈ ЏАК, А НЕ НА ГЛАВУ!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ СВЕ ЈЕ БИЛО СПРЕМНО ЗА ДОЧЕК...

ДУГО ПРИПРЕМАНО ВЕЧЕ ЈЕ СТИГЛО...
СРЕЋНА НОВА ГОДИНА!

ЕНГУСЕ, ОБУЦИ СЕ У ДЕДА МРАЗА! ВРЕМЕ ЈЕ ДА ИМ ПОДЕЛИМО ПОКЛОНЕ!
ДРАГО МИ ЈЕ ДА СЕ СВЕ ДОБРО СВРШИЛО И ДА СЕ НАШИ СТАРИ ЛЕПО ЗАБАВЉАЈУ!

БЕГУНЦИ

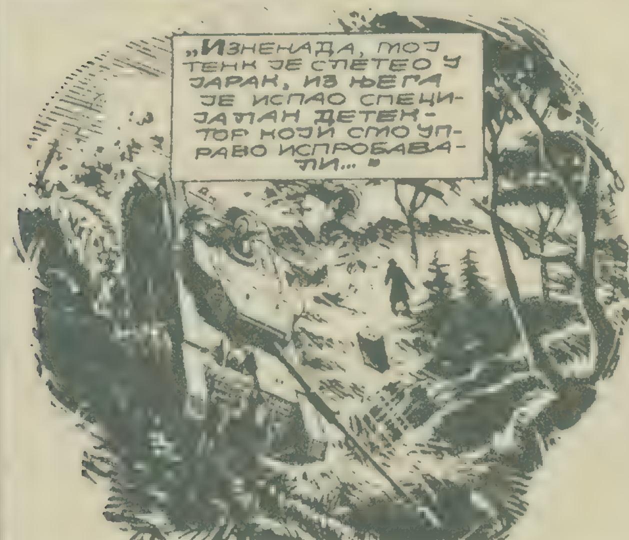
НОВА ГОДИНА ЈЕ ПРОШЛА И ДОШЛО ЈЕ ПРОЛЕЋЕ. У ЗОРУ ЈЕДНОГА ДАНА...
ТАТА, ПРОБУДИ СЕ? ТЕНК СЕ ЗАУСТАВИО ИСПРЕД НАШЕ КУЋЕ?
САЊАШ, СЕМИ?
АЛИ, НИЈЕ БИО САН ...
ИЗВИНИТЕ ШТО ВАС УЗНЕМИРАВАМ, НАРЕДНИЧЕ? ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ВАША ПОМОЋ?
УЂИТЕ И ОБЈАСНИТЕ МИ О ЧЕМУ СЕ РАДИ?

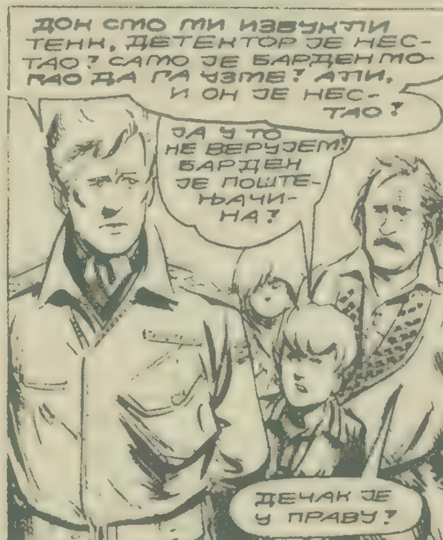
ПОЛИЦИЈСКИ НАРЕДНИК ЈЕ ПОЗВАО КАПЕТАНА ДА УЂЕ ...
ПРОШЛЕ НОЋИ ИМАЛИ СМО ВЕЖБУ У ОБЛИЖЊОЈ ШУМИ?

„ИЗНЕНАДА САМ ПРИМЕТИО НЕШТО СУМЊИВО?"
ИЗГЛЕДА НЕКИ КАМПЕР?
ТО ЈЕ ОНА СКИТНИЦА БАРДЕН? ПУСТИ ГА? БЕЗОПАСАН ЈЕ?

„ИЗНЕНАДА, МОЈ ТЕНК ЈЕ СЛЕТЕО У ЈАРАК, ИЗ ЊЕГА ЈЕ ИСПАО СПЕЦИЈАЛАН ДЕТЕКТОР КОЈИ СМО УПРАВО ИСПРОБАВАЛИ..."

ДОК СМО МИ ИЗВУКЛИ ТЕНК, ДЕТЕКТОР ЈЕ НЕСТАО? САМО ЈЕ БАРДЕН МОГАО ДА ГА УЗМЕ? АЛИ, И ОН ЈЕ НЕСТАО?
ЈА У ТО НЕ ВЕРУЈЕМ? БАРДЕН ЈЕ ПОШТЕЊАЧИНА?
ДЕЧАК ЈЕ У ПРАВУ?

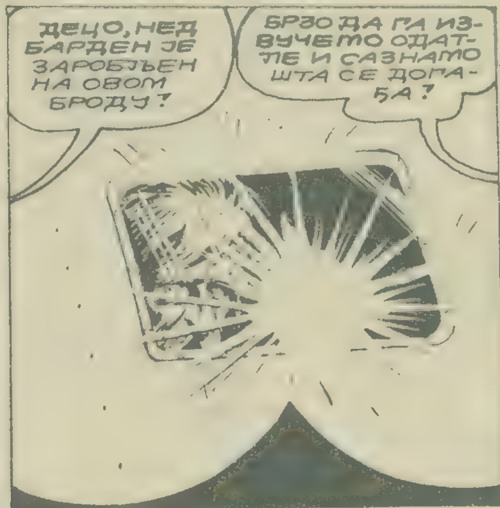

А ЈА САМ ДОШАО ДА ВАС ЗАМОЛИМ ДА ГА ПРОНАЂЕТЕ?
ШЕЈЛА, БРЗО ДА ПОЗОВЕМО БИЛА И ЕНГУСА? САМИ ЋЕМО ПОТРАЖИТИ БАРДЕНА?

БЕГУНЦИ

ПОСЛЕ ДВА ЧАСА ТРАГАЊА ...
НЕМА СТАРОГ! КАО ДА ЈЕ ПРОПАО У ЗЕМЉУ!
А ШТА АКО ЈЕ ЗАИСТА УКРАО ДЕТЕКТОР!

КАДА СУ СТИГЛИ ДО ОБАЛЕ ЈЕЗЕРА ...
ХЕЈ! НЕКО ДАЈЕ СИГНАЛЕ СА БРОДА!
ТО ЈЕ ПОЗИВ У ПОМОЋ! БИЛИ, ДАЈ МИ ДОГЛЕД!

ДЕЦО, НЕД БАРДЕН ЈЕ ЗАРОБЉЕН НА ОВОМ БРОДУ!
БРЗО ДА ГА ИЗВУЧЕМО ОДАТЛЕ И САЗНАМО ШТА СЕ ДОГАЂА!

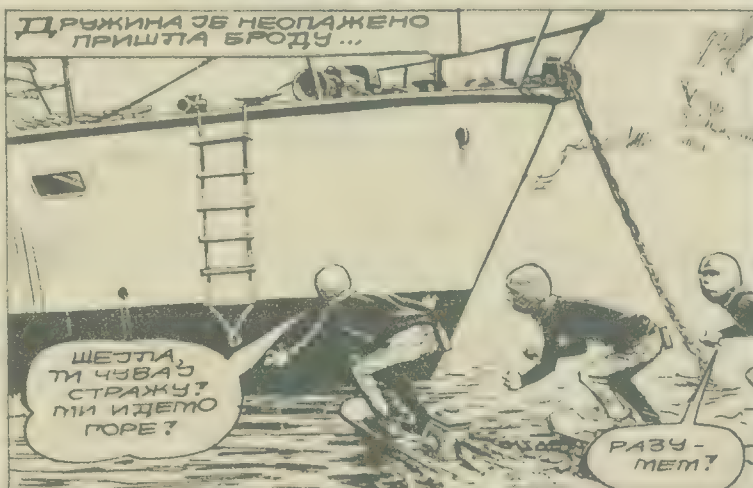

ТО БАШ НЕЋЕ БИТИ ТАКО ЛАКО! ИМА СТРАЖАРА!
УПОТРЕБИЋУ СВОЈ НОВИ ИЗУМ!

БИЛИ ИМ ЈЕ ОБЈАСНИО ШТА ЈЕ НАУМИО ...:
СТРАЖАРИ ЋЕ СВИ ГЛЕДАТИ У МЕНЕ! ТАДА ВИ НАСТУПИТЕ!
СЈАЈАН СИ, БИЛИ!

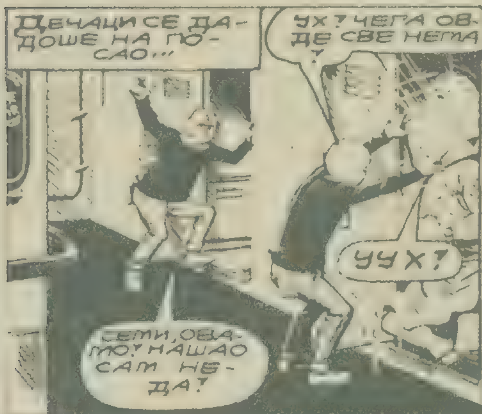

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ ПОЈАВИО СЕ БИЛИ ...
ЕНО ГА! НАШАО ЈЕ МОТОРНИ ЧАМАЦ!
1400/20

У ТОМ ТРЕНУТКУ ОТВОРИО СЕ ПАДОБРАН КОЈИ ЈЕ БИЛ НОСИО НА ЛЕЂИМА ...
УУУ! ГЛЕДАЈ ГА САМО!
ОВО ЋЕ ПРИВУЋИ ПАЖЊУ ОНИХ СТРАЖАРА!

И ЗАИСТА ...
САД ЈЕ ТРЕНУТАК ДА МИ НАСТУПИМО!

ДРУЖИНА ЈЕ НЕОПАЖЕНО ПРИШЛА БРОДУ ...
ШЕЈЛА, ТИ ЧУВАЈ СТРАЖУ! МИ ИДЕМО ГОРЕ!
РАЗУМЕМ!

БЕГУНЦИ

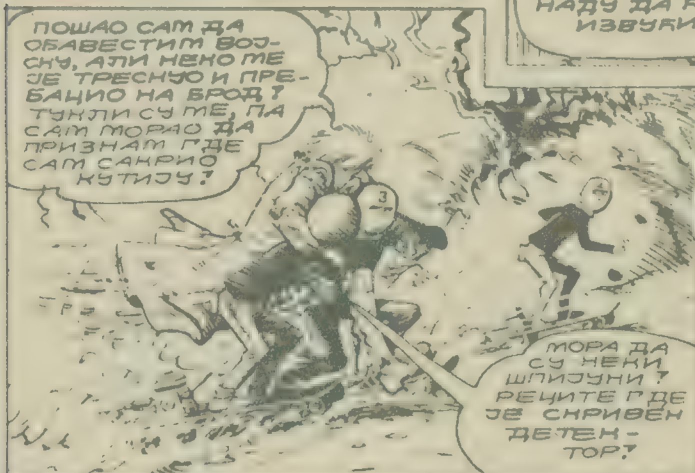
Дечаци се дадоше на посао...
Ух! Чега овде све нема!
Семи, овамо! Нашао сам нешто!
Уух!

Убрзо...
Држите се само за нас!
Децо, баш вам хвала! Већ сам изгубио наду да ћу се извући!

Када је онај тенк слетео у зарак, видео сам да је из њега испала нека кутија! Веровао сам да је нешто важно и брзо сам је сакрио!
И онда?

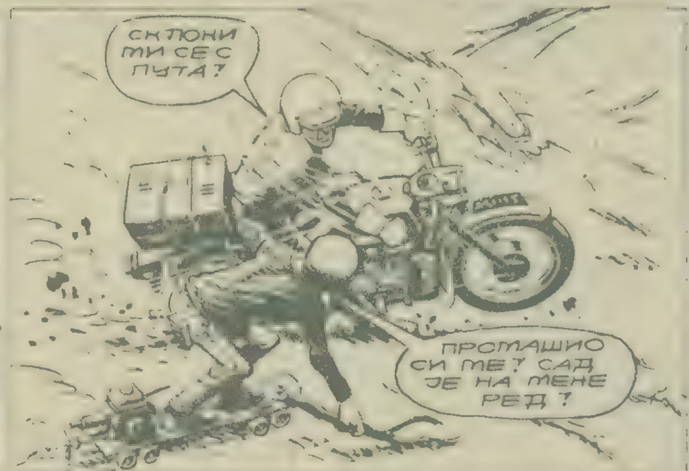
Пошао сам да обавестим војску, али неко ме је треснуо и пребацио на брод! Тукли су ме, па сам морао да признам где сам сакрио кутију!
Мора да су неки шпијуни! Реците где је скривен детектор!

И пошто им је још уплашен и узбуђен Нед казао...

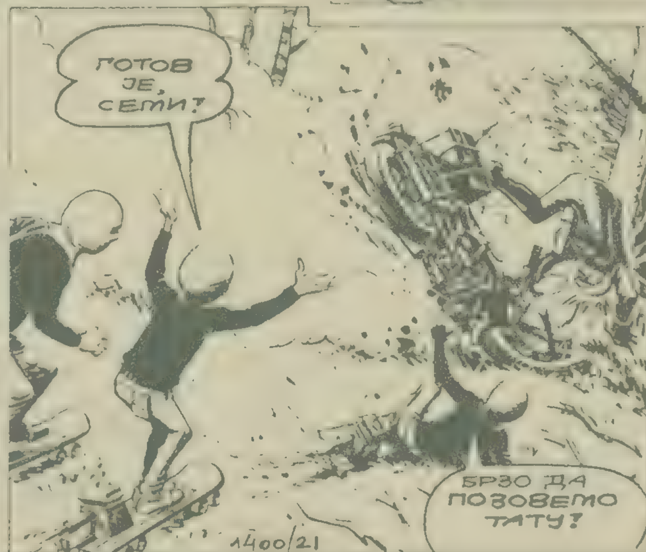
Дружина је убрзо стигла до Недовог кампа...
Ово је сигурно један са брода!
Зауставимо га!
Но су садови!

Склони ми се с пута!
Промашио си ме! Сад је на мене ред!

Уух!

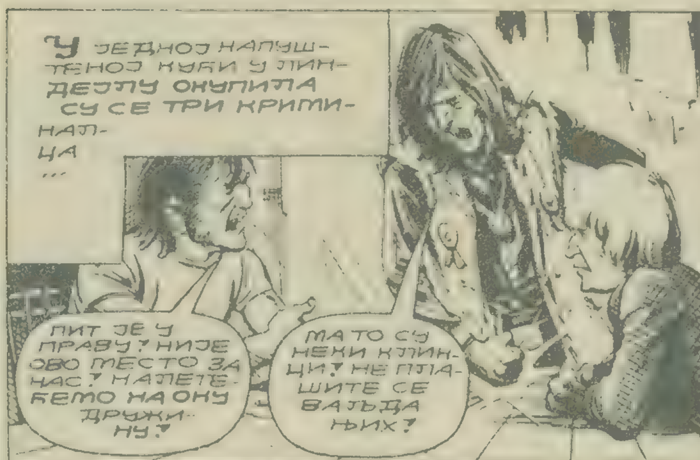

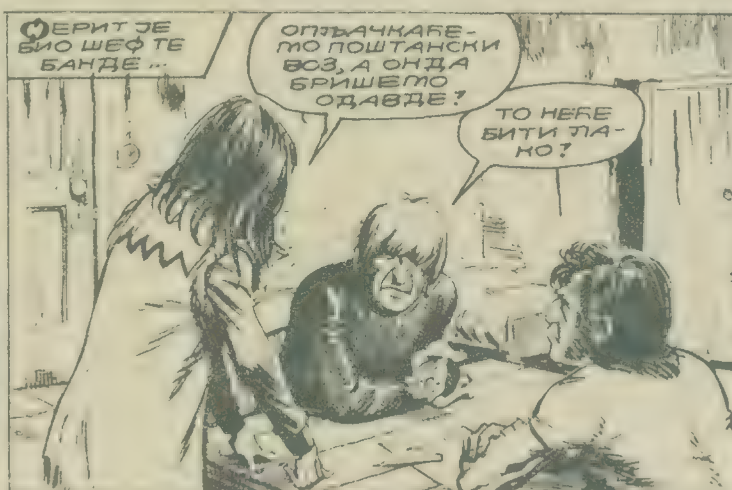
Готов је, Семи!
Брзо да позовемо тату!
1400/21

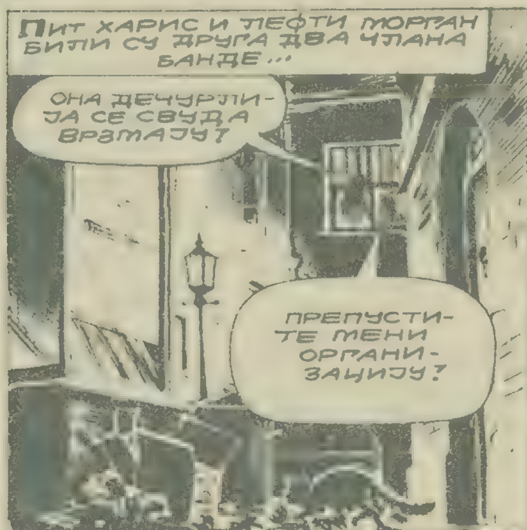

Хајдемо по Билија! Он сигурно још кружи изнад језера! Ха, ха, ха!

БЕГУНЦИ

У ЈЕДНОЈ НАПУШТЕНОЈ КУЋИ У ЛИНДЕЈЛУ ОКУПИЛА СУ СЕ ТРИ КРИМИНАЛЦА...
ПИТ ЈЕ У ПРАВУ! НИЈЕ ОВО МЕСТО ЗА НАС! НАЛЕТЕЋЕМО НА ОНУ ДРУЖИНУ!
МА ТО СУ НЕКИ КЛИНЦИ! НЕ ПЛАШИТЕ СЕ ВАЉДАЊИХ!

ФЕРИТ ЈЕ БИО ШЕФ ТЕ БАНДЕ...
ОПЉАЧКАЋЕМО ПОШТАНСКИ ВОЗ, А ОНДА БРИШЕМО ОДАВДЕ!
ТО НЕЋЕ БИТИ ЛАКО!

ПИТ ХАРИС И ЛЕФТИ МОРГАН БИЛИ СУ ДРУГА ДВА ЧЛАНА БАНДЕ...
ОНА ДЕЧУРЛИЈА СЕ СВУДА ВРЗМАЈУ!
ПРЕПУСТИТЕ МЕНИ ОРГАНИЗАЦИЈУ!

ОКЕЈ! СВЕ ЈЕ У ТВОЈИМ РУКАМА!
ОНДА МЕ СЛУШАЈТЕ!

И КАДА ИМ ЈЕ ФЕРИТ ИЗНЕО СВОЈ ПЛАН...
ХО, ХО, ХО! ТИ БАШ ИМАШ ИДЕЈА!
СЈАЈАН СИ!
1400/22

СУТРАДАН УЈУТРО ПОШТАНСКИ ВОЗ ПРИБЛИЖАВАО СЕ СТАНИЦИ У ЛИНДЕЈЛУ...
ВРЕМЕ ЈЕ ДИВНО, ФРЕДЕ!
КАД БИ НАС ПОСЛУЖИЛО ДО ЛОНДОНА!

ИЗНЕНАДА...
ШТА? КАМИОН СЕ ПРЕВРНУО! СТВАРИ СУ СЕ СРУШИЛЕ НА ШИНЕ!
НЕ МОЖЕМО ДАЉЕ!

БЕГУНЦИ

АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО ДА СЕ ИЗБЕГНЕ СУДАР...
ААА!

НАЛЕТЕЛИ СМО НА ВРЕЋЕ С БРАШНОМ! НЕ МОЖЕ ДА СЕ ДИШЕ!
СТАВИТЕ ГАС-МАСКЕ И ЗА МНОМ!

ФЕРИТ И РАЗБОЈНИЦИ НИСУ ГУБИЛИ ВРЕМЕ...
ШТА? ПЉАЧКАШИ?
У ПРАВУ СИ! НЕ ПОКУШАВАЈТЕ НИШТА!

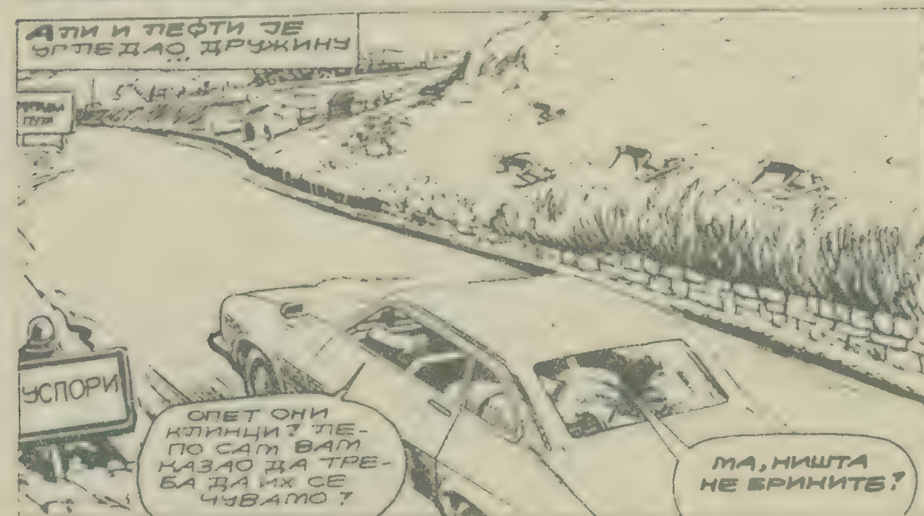

ААХ!
ВАС ДВОЈИЦА ПОЖУРИТЕ!

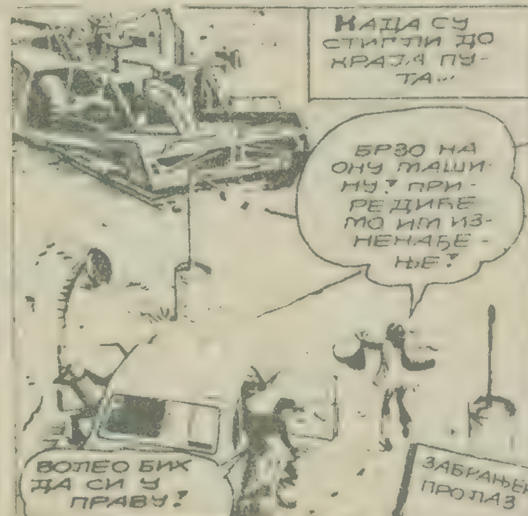

НАРЕДНИК БРУСТЕР ЈЕ УБРЗО ОБАВЕШТЕН О ПЉАЧКИ...
ТАТА, ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ОПЉАЧКАН ЈЕ ПОШТАНСКИ ВОЗ!

СЕМИ И ШЕЈЛА ДОХВАТИШЕ СВОЈУ ОПРЕМУ...
ОВДЕ И МИ МОЖЕМО ДА БУДЕМО ОД ПОМОЋИ!
ЈАВИМО БИЛУ И ЕНГУСУ!

САМО ДЕСЕТ МИНУТА КАСНИЈЕ...
ПРЕТРАЖИМО ПРВО ЧИТАВ КРАЈ ОКО ПРУГЕ!
РАЗУМЕМ!
ДА, ШЕФЕ!
РАЗУМЕМ!

ЕНГУС ЈЕ ПРВИ ПРИМЕТИО НЕШТО СУМЊИВО...
АУТОМОБИЛ СЕ КРЕЋЕ СПОРЕДНИМ ПУТЕМ ПРЕМА ПЕНДЛТОНУ!
ДОЈАВИМО ОДМАХ!

АЛИ И ЛЕФТИ ЈЕ УГЛЕДАО ДРУЖИНУ...
УСПОРИ
ОПЕТ ОНИ КЛИНЦИ! ЛЕПО САМ ВАМ КАЗАО ДА ТРЕБА ДА ИХ СЕ ЧУВАМО!
МА, НИШТА НЕ БРИНИТЕ!

КАДА СУ СТИГЛИ ДО КРАЈА ПУТА...
БРЗО НА ОНУ МАШИНУ! ПРИРЕДИЋЕМО ИМ ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
ВОЛЕО БИХ ДА СИ У ПРАВУ!
ЗАБРАЊЕН ПРОЛАЗ

БЕГУНЦИ

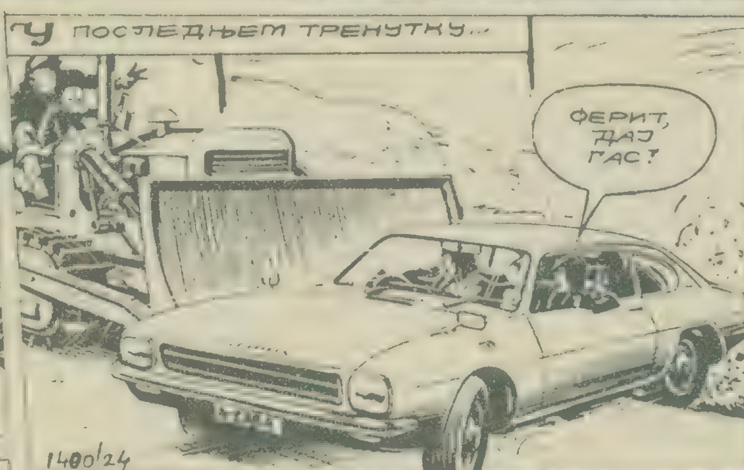

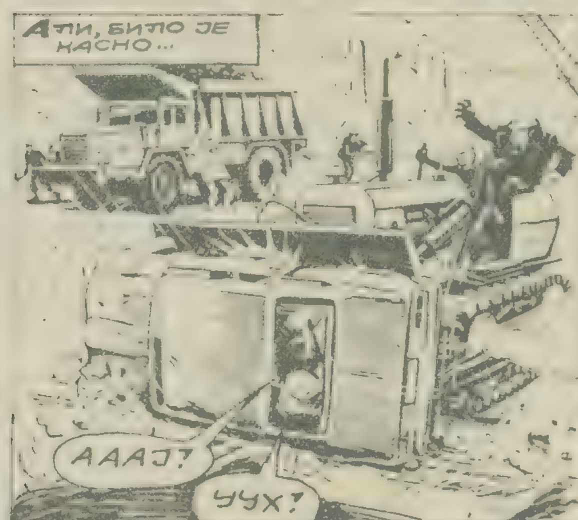

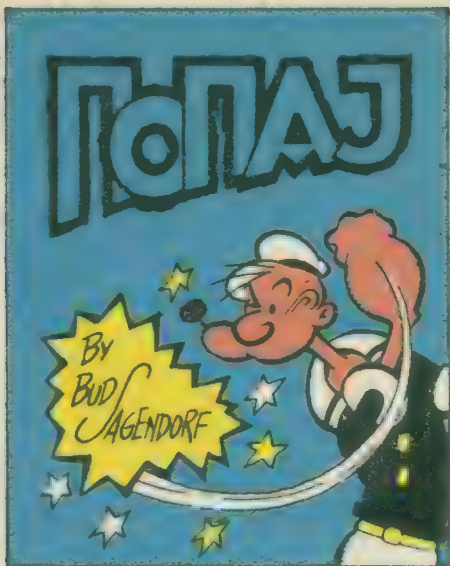

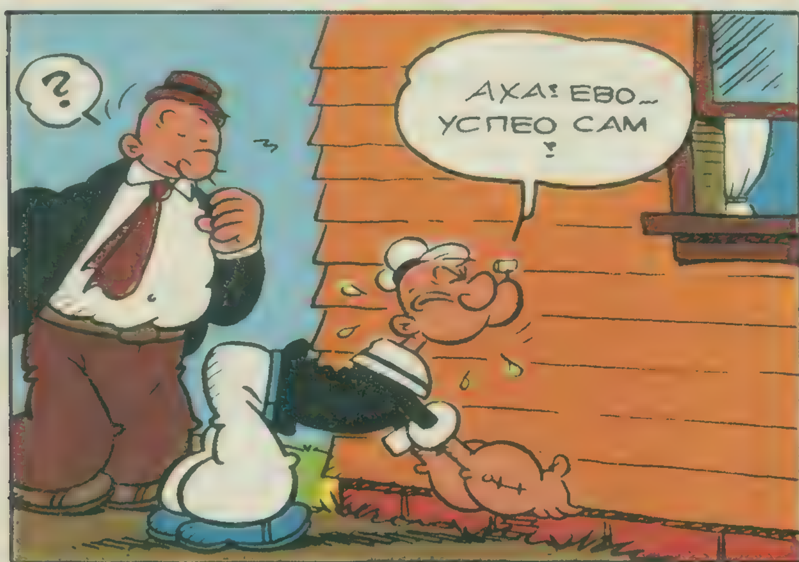
У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **црни репортер**

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ГДЕ ЈЕ КИЋА?
НЕГДЕ... ИЗГУБЉЕН У СВОЈОЈ СОБИ!

JAO!
ШТА ТО ПОПАЈ РАДИ?

ИЗГУБИО СИ НЕШТО, ДРУГАР?
НЕ! ПОКУШАВАМ ДА ЗАВУЧЕМ ПРСТЕ ИСПОД КУЋЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1978 World rights reserved.

?
АХА! ЕВО... УСПЕО САМ!

ПА ТИ... ТИ ПОДИЖЕШ ЦЕЛУ КУ-ЋУ!?
ПА ТО МИ ЈЕ И НАМЕРА!

ПРВО САМ ОТВОРИО КИЋИН ПРОЗОР!

?
!
ТО ЈЕ ЈЕДИНИ НАЧИН ДА МУ СЕ СОБА МАЛО РАСКРЧИ!
?
7-23
Bud Sagendorf

ВЕЛИКИ ПРОНАЛАСЦИ

КОЊЧЕ „БОЈ" И ПОРАЗ ШАМПИОНА

БЕСАН ШТО ЈЕ »БОЈА« МОРАО ДА УСТУПИ СИНУ, ВЕТЕРИНАР ЈЕ ШУТНУО ЛОПТУ И ТАКО РАЗБИО СКУПОЦЕНУ ВАЗУ... ПОТОМ ЈЕ УЗВИКНУО: ПРОНАШАО САМ! ТАЈ ПРОНАЛАЗАК УБРЗАО ЈЕ РАЗВОЈ БИЦИКЛИЗМА И АУТОМОБИЛИЗМА

Кад је 1921. године умро Џон Бојд Данлоп, један његов пријатељ је над гробом рекао: **— Пред рајским вратима очекује га почасна стража од стотину милиона коња, а облаци ће задрхтати кад они буду зарзали од радости!**

Шкотланђанин Данлоп био је ветеринар, у Белфасту у Ирској. Волео је све животиње, али је коње обожавао. Кад је за кишних дана дувао хладни ветар ветеринар је радије пешице обилазио четвороножне пацијенте него да „Боја", коња-љубимца, извргне непогоди.

И његов син Џони је волео коње, а нарочито је волео да их јаше од јутра до мрака, по било каквом времену и било каквом терену. Отац се због тога често мрштио, а једног је дана, да би поштедео коња, купио сину бицикл. И дечак и коњ су због тога били врло задовољни.

Једне зимске вечери 1879, док је ветар, дивље завијајући, подизао облаке сувог снега, деветогодишњи Џони навуче чизме и бунду и рече оцу:

— Стив Едлин ме чека! Доћи ће и други другари! Појахаћу „Боја"!

— Узми боље бицикл! — побуни се отац. — **Видиш какво је време, а „Бој" иначе нешто куња!**

— По овом невремену не могу да терам те дрвене точкове, тата! — рече Џони. — **Боље да идем пешке!**

— Џони је у праву! — умеша се мама Данлоп. — **По тој вејавици не може ни пешке, ни на бициклу. Уосталом, зашто имамо „Боја"?**

Џон Бојд Данлоп положи оружје и дечак одјаха пут куће колара Едлина.

СУДБОНОСНИ УДАРАЦ

Ветеринар се попе на спрат. Стајао је крај прозора и посматрао како ветар подиже сметове. Покајао се што је уопште купио сину бицикл. Та незграпна возила с дрвеним точковима окованим гвожђем су обична тандркала и возећи се на њима човек ризикује да добије спуштен стомак, или брух. Не зову их бадава „костоломци"!

Ипак, Џони није морао баш вечерас да изађе. „Бој" ће сигурно добити кијавицу, а можда и упалу плућа. Ветеринар је из тренутка у тренутак био све беснији.

Поглед му паде на Џонијеву лопту на поду и он на њој искали свој гнев. Ударио је снажно лопту ногом, она лупи у зид, одби се и тресну о једну скупоцену вазу коју је мама Данлоп нарочито волела.

Ветеринар је посматрао лопту како скакуће, па затим глатко клизи по дашчаном поду.

— Шта се десило? — запита мама Данлоп коју је привукао звекет разбијеног порцулана. — **Јој, моја најмилија ваза!**

— Пронашао сам! — викну тријумфално љубитељ коња, па још једном у одушевљењу удари лопту која сад разби старински тањир.

Мама Данлоп је помислила да је њен цењени супруг шенуо памећу, али је ветеринар брзо у томе разувери:

— **Точкови бицикла могли би се обложити надуваним гуменим обручима! Онда би се котрљали глатко као ова лопта!**

Од те вечери Данлоп је ноћи проводио у својој малој лабораторији. Мама Данлоп је изјутра на поду налазила парчад исечене гуме, жице, крпе и згужване листове хартије на којима су били нашкрабани некакви цртежи.

Два и по месеца касније, 28. фебруара 1888. године, Џон Бојд Данлоп скиде металне окове са точкова на бициклу свог сина, па у њих уреза жлебове. Затим их обави гуменим обручима које је направио од црева за заливање баште. Кроз две цуцле које је залепио на обруче, надува их пумпом за фудбалску лопту и веза узицом. Онда позва наследника:

— Седи и провозај се, Џони! — рече свечаним гласом — **Терај што можеш брже!**

НЕМА ВИШЕ ТРУЦКАЊА

Дечак седе на бицикл и одјури низ улицу. Вратио се тек после једног сата.

— Тата! — клицао је. — **Возио сам се као по лоју и превалио за исто време три пута дужи пут него иначе!**

— Сад се одвези до чика Едлина и реци му нека позове пријатеља Синклера! — рече ветеринар. — **Ја ћу пешице за тобом!**

Данлопови пријатељи, колари Едлин и Синклер, нестрпљиво су дочекали Данлопа.

— Видели смо како Џони тера бицикл на гуменим точковима! — рече Едлин. — **Досад смо се смејали твојим маштаријама, али сад смо се уверили да си био у праву. Опрости!**

— Није важно! — одмахну руком ветеринар. — **Главно је да сад Џони може комотно да се вози и да „Бој" може више да се одмара.**

Ветеринар пружи руку у знак поздрава, али га Синклер задржа:

— Чекај, Џоне Бојде! Из тог твог проналаска може се извући лепа зарада. Сви бициклисти ће пожелети гумене точкове. Само, прво треба да патентираш свој проналазак.

Јула 1888. Данлоп затражи патент, новембра га доби, а децембра с пријатељима — коларима основа радионицу пнеуматичних гума за бицикле. У листу „Ирски бициклиста" појавио се оглас:

„Пажња: нови заштитни пнеуматични точкови!

ПОБЕДА ЈЕДНОГ АУТСАЈДЕРА

Једини произвођач: В. Едлин, Гарфилд стрит, Белфаст".

Три пријатеља су вредно израђивала гумене обруче, али је муштерија било врло мало, па се залиха гомилала у Едлиновој коларници.

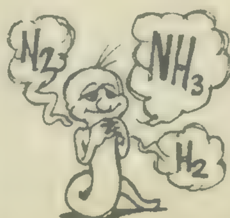
За 18. мај 1889. била је заказана велика трка у Белфасту. Пријавили су се најпознатији возачи, а међу њима и шампионска породица Ди Крос.

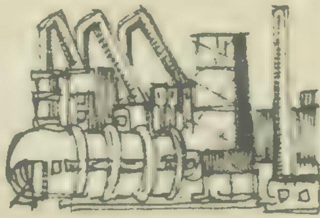
Трговац папиром Харви ди Крос био је најславнији ирски спортиста. Побеђивао је у трчању, скоковима, мачевању и боксу, а у бициклизму му је могао конкурисати само неки од његових шест синова, који су попут оца били свестрани спортисти.

Неколико дана пре трке Данлопа посети житарски трговац Хјум који је био страсни бициклиста и врло огорчен што ни у једној трци није могао победити било ког члана шампионске породице Ди Крос.

БОЉЕ ОД ИНДУСТРИЈЕ

Да би се чист азот из двојио из ваздуха потребна је температура од 500 степени Целзијуса и притисак од 350 атмосфера. При таквим условима, да би се добила тона чистог азота или везана с неким елементом, треба утрошити енергију која се добија када се запали 5 тона каменог угља! Познато је да читава светска индустрија производи годишње — 60 милиона тона азота, трошећи при том огромну количину енергије, као када би се запалило 300 милиона тона угља... А бактерије, према прорачуну, сваке године издвајају из ваздуха преко 100 милиона тона азота. И то без високих температура и притиска.

— Хоћу ваше пнеуматике! — рекао је Хјум. — Не питам шта коштају. Видео сам како Џони тера бицикл с гуменим точковима. Покушаћу помоћу њих да једном победим тог вражјег Ди Кроса и његове ђаволе!

Кад је на старту Харви ди Крос угледао Хјума и његов бицикл с дебелим гумама, насмејао се надмено:

— Опет си ту, Хјуме? Дајем теби и тој твојој кртији од бицикла 25 метара „форе"!

Хјум бесно стеже зубе и не прозбори ни словца.

ВЕТЕРИНАР ПОСТАО МИЛИОНЕР

Десило се оно што нико није очекивао. Хјум је са старта појурио као да су му за петама сви рогати становници пакла и стигао је на циљ први, далеко испред Харвија ди Кроса и његових синова. Сви листови у Ирској и Енглеској су писали о сензационалној победи једног аутсајдера, подвлачећи недвосмислено да за Хјумову победу искључиву заслугу имају Данлопови гумени точкови испуњени ваздухом.

Харви ди Крос је неколико дана боловао због пораза, онда је неколико дана дубоко размишљао, па је најзад посетио Данлопа, Едлина и Синклера:

— Ваши су гумени точкови право чудо и означују нову еру у бициклизму! Донео сам 15.000 фунти и спреман сам да их уложим у заједничку компанију за израду пнеуматика.

Харви ди Крос са својим синовима је био најбољи рекламер нових точкова. Клан Ди Крос опет је побеђивао на свим тркама, у Ирској, на Британским острвима, у Француској и Немачкој. Харви ди Крос ниједном није пропустио да каже како он и његови синови побеђују захваљујући Данлоповим гумама.

Сви бициклисти света су тражили чудесне гумене точкове. Посао Данлопа и његових пријатеља је процветао. Кроз пет година је почетни капитал од 15.000 фунти нарастао на пет милиона.

Тада се и аутомобилска индустрија, која се вртоглаво развијала, заинтересовала за ваздухом пуњене гуме.

Џон Бојд Данлоп, који је од скромног ветеринара постао вишеструки милионер, доживео је да се његови точкови употребе и у авијацији.

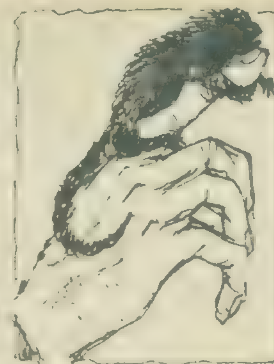
Умро је у 81. години бунцајући нешто о коњима.

А. Р.

ЕНЕРГИЈА ИЗ СПАНАЋА

Одавно је познато да биљке путем фотосинтезе скупљају, нагомилавају и касније користе енергију сунчевог зрачења захваљујући ћелијама које садрже хлорофил. Британски истраживачи сада покушавају да остваре вештачку фотосинтезу: листове спанаћа, дувана и салате, односно њихове хлорофиле стављају у воду и подвргавају јакој светлости. У присуству хлорофила из воде се ослобађају протони и електрони који се, затим, везују у атом водоника. Током ових експеримената постигнуто је да грам хлорофила „произведе" за један час — килограм водоника, гаса који приликом сагоревања даје велику количину енергије. А она ће у будућности моћи одлично да се искористи.

ПИГМЕЈ МЕЂУ МАЈМУНИМА

Недавно је Зоолошки врт у Стокхолму добио још једног становника: патуљастог мајмуна мармозета. Било је то пријатно изненађење, јер до сада није познат случај рађања ове врсте мајмуна у заробљеништву. О судбини мајмунчета чија укупна дужина, заједно с репом, једва прелази десет сантиметара још се ништа не зна. Наиме, постоји предлог да се врати у своју прапостојбину, џунглу у долини Амазона, али исто тако и да остане у врту у којем је рођено.

СЛАВНИ ЧЕТВОРОНОШЦИ

ОД РЕПА ДО ЊУШКЕ • ДЕТЕКТИВИ

ЧОВЕК У СПАВАЋОЈ СОБИ БИО ЈЕ НАОРУЖАН И, ТО ЈЕ САДА СВИМА БИЛО ЈАСНО, ЛУД. СТЕПЕНИЦАМА КОЈЕ СУ ВОДИЛЕ ДО ЊЕГА ПРВИ ЈЕ КРЕНУО САБА. ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ СТИГАО ДО ВРХА, ВРАТА СУ СЕ ОТВОРИЛА ...

Кад се није налазио „на дужности", Сабу је било тешко препознати — претварао се у добричину којој су деца могла да раде шта год хоће.

Један из плејаде славних: вучјак Рекс који је са полицајцем Артуром Холманом учествовао у 125 хапшења.

Одјекнуо је пуцањ. Огромна рана отворила се на грудима полицијског вучјака, пас се затетурао, зарежао и — наставио да пузи ка полуделом стрелцу. Други метак погодио је Сабу у главу. Више се није померио.

ВАН ДУЖНОСТИ — ДОБРИЧИНА

Саба је спасао живот свом господару, полицајцу Питеру Дакворту јер је метак којим је убијен био и последњи у пушци лудака. Све што је могао да уради било је да покуша да побегне кроз прозор, али човек у униформи био је бржи. Зграбио га је пре него што је овај успео да искочи.

Сабин убица смештен је у лудницу.

Његов власник, Питер Дакворт, добио је новог пса. Можда исто тако верног и спретног као што је био Саба. За Питера никада равног њему.

Јер, Саба је био полицајац од врха репа до хладне, влажне њушке. За осамнаест месеци друговања, пас и човек су успешно извели 25 хапшења. Оно последње Питер Дакворт никада неће заборавити:

— Не могу да се ослободим те слике: Саба наставља да пузи иако га је метак погодио. То је храброст.

Тог истог пса који је 1989. године без оклевања погинуо на дужности, у слободно време било је тешко препознати: та добричина је све допуштала деци. И уживао је у томе.

Иако већину полицијских паса чине вучјаци, можда још успешнији „детективи" од њих су лабрадори. Њиховом оштром њуху не може да промакне мирис експлозива или прокријумчарене дроге.

ЈОГИ НЕ ГРЕШИ

А можда најславнији од њих био је Јоги, лабрадор, припадник одељења за дрогу Скотланд јарда.

Наредник Даглас Ширн и Јоги провели су заједно пуних шест година. За време свог „службовања" Јоги је стекао титулу најбољег пса у историји Метрополитен полиције.

С правом. Јер овај црни лабрадор учествовао је у преко 2 хиљаде претреса, а у 1200 њих, Јогијев непогрешиви њух намирисао је оно што је полиција и тражила — дрогу.

Године 1969. изведена су 492 таква претреса. Јоги само у два случаја није оњушио тражене пакетиће.

А умео је да их нањуши и тамо где их нико не би очекивао. Наредник Ширн и он су се једног дана налазили на рутинском обиласку лондонског аеродрома Хитроу. Јоги је одједном појурио ка некој путници. Жена је почела хистерично да вришти.

Разлога за хистерију је стварно имала. Јогијево узбуђење натерало је полицију да сумњиву путницу претресе — грудњак јој је био пун хашиша.

Јоги је покупио сва признања које један пас може да добије, укључујући и оно највеће — Награду Црног принца, златни медаљон који Скотланд јард додељује псу године.

Једне ноћи наредник Ширн и његов пас кренули су ка једном броду укотвљеном у лондонској луци. Сумњало се да се негде на броду налази дрога. Требало је да Јоги потврди ту сумњу.

Али, пре него што су стигли до циља, Јоги је — у трку пао са дока. Запрепашћени поручник Ширн скочио је да га спасе. Сада је био сигуран — Јоги је ослепео.

Тужну истину знали су само Ширн и његова породица. Нико на свечаној церемонији додељивања Награде Црног принца није приметио да пас који тако сигурно хода уз ногу свог господара — више ништа не види.

Неколико недеља касније најславнијег лабрадора Скотланд јарда су успавали. Иако се ни његов власник више не налази на дужности, на столу пензионисаног поручника Дагласа Ширна и данас стоји фотографија његовог љубимца. Са једноставним натписом испод: Јоги 1965—1972. године.

ПЕНЗИЈА ЗА РЕКСА

У Скотланд јарду с поносом причају и о Рексу. Најпоноснији је ипак полицајац Артур Холман, коме је овај вучјак додељен. Њих двоје извели су заједно 125 хапшења за прекршаје који се крећу од ситних крађа до оружаних пљачки и убистава.

Ни Рекс није успео потпуно да избегне опасности свог „позива". Док је скакао на једног бегунца, овај му је у главу испалио метак. На сву срећу рана није била смртоносна, али је Рекс привремено ослепео. Чим се опоравио, поново се нашао уз Артура Холмана.

Рекс је имао више среће од већине своје четвороножне браће. Доживео је пензију и умро једне ноћи у сну.

М. И.

СУНЧЕВЕ ПЕГЕ И ЗЕЧЕВИ

Сунце, открили су научници, чудно утиче на зечеве. Када се ова Земљи најближа звезда оспе пегама — зечији подмладак страшно се намножи.

Тако је бар са онима који насељавају северни Сибир. Прва експлозија сибирског зечијег рода забележена је 1953. године — и поклапала се са временом велике активности Сунчевих пега. На сваких сто квадратних метара Верхојанске области скакутало је тада по 20 дугоухих животињица. Када су пеге избледеле, опала је и стопа зечијег прираштаја.

Требало је да прође нових једанаест година па да Сунце поново почне да излази у пегама. Поновило се исто. Број зечева у Верхојанску вртоглаво се повећао.

Совјетски научници сада одбројавају дане — очекују да ће почетком 1979. године активност Сунчевих пега поново достићи максимум.

Пеге, ове Сунчеве, у ствари су експлозије на површини тог небеског тела, а њихова снага равна је једновременој експлозији хиљаду хидрогенских бомби. До сада се знало за везу између Сунчевих пега и појаве тзв. магнетских бура, поларне светлости и јонизације високих слојева Земљине атмосфере ...

Какве везе имају Сунчеве пеге и зечеви — још није сасвим јасно. Можда ће совјетски научници бити у стању да на то питање дају одговор: почетком следеће године, када се пеге појаве, а зечеви почну неконтролисано да се множе.

„народна књига„

Припремила је за ваше најмлађе Н О В О, X-то КОЛО БАЈКИ
Први пут на нашем језику Шест књига десетог кола бајки:

1. ШПАНСКЕ БАЈКЕ
2. КОРЗИКАНСКЕ БАЈКЕ
3. ГРЧКЕ БАЈКЕ
4. ТУРСКЕ БАЈКЕ
5. ЈЕВРЕЈСКЕ БАЈКЕ
6. ИРАНСКЕ БАЈКЕ

Овим колом најлепших бајки објављених први пут на нашем језику пружићете нова сазнања најмлађима.

Књиге су повезане у пуно платно са илустрацијама на корици. Штампане су ћирилицом.

„НАРОДНА КЊИГА“ — БЕОГРАД, Шафарикова 11

НАРУЏБЕНИЦА — 1 ИП

1. **ЗА ГОТОВО —**

2. **НА ОТПЛАТУ —**

М. П.

АМАНДА ЛИР / Amanda Lear /

У сали је мрак, чују се први тактови песме „Прати ме" (»Folow Me«), а онда се пале рефлектори свих боја и на бину излази АМАНДА ЛИР обавијена облацима. Овако почињу концерти ове популарне певачице. Аманда зна како да придобије публику и већ после прве песме цела сала је на ногама. Наступ је савршено увежбан, а свака песма пажљиво одабрана и пропраћена одређеном сценском кореографијом. Аманда инсистира на мистичности, а постиже је изванредним сценским ефектима. На бини јој често помажу и две го-го играчице и неколико правих рокера обучних у кожна одела.

Поред великог успеха који је постигла својом музиком, Аманда је снимила и филм „Прати ме" који говори о њеној каријери и већ се приказује у биоскопима. У њему Аманда још једном демантује приче да је некад била мушкарац, мада признаје да је овај измишљени податак много допринео њеној каријери јер је скренуо пажњу јавности на њу.

И поред великог броја наступа, Аманда је успела да припреми материјал за нову плочу, а нада се и улози у неком филму јер је већ примила доста понуда.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ПРАТИ МЕ

(FOLLOW ME)

Музика: Ентони Мон (*Anthony Monn*)
Текст: Аманда Лир
Пева: Аманда Лир

I'm getting out,
I'm moving on
And from now on, address
Unknown
I should be difficult to find
So follow me, just follow me

I'll sell you dreams and
new desires
I'm trading hopes,
I'm opened
i am the night, I am
your fate
So follow me, just follow me

Faust was right,
have no regret
Gimme your soul,
I'll give you life
And all the things you
want to get
So follow me, just follow me

I'll give you wings,
I'll sell you fame
Merry-go-round,
maybe to hell
I am the key to your
problem
So follow me, just follow me

Unbelievble maybe
You'll have a new identity
For a second of vanity
I want to change your
destiny . .

Unbelievable maybe ...
Follow me, follow me
I'll give you anything
you want
Your wish is my command
If you agree to follow me

ИБН ТУП

После много лутања, преговарања и тражења дискографске куће, новосадска група ИБН ТУП снимила је свој други сингл у продукцији Југотона. На плочи су композиције „Њен тата" и „Догађај у »Balkan expresu«.

Чланови састава, иако ра зличитих музичких опредељења (један воли рок, други џез . . .), нашли су заједнички израз у фанки стилу. Инспирисани источњачким фолклором, створи

EXODUS

Група EXODUS из Херцег-Новог ове године слави десет година постојања. За ово време састав је снимио два наест композиција за Радио-Титоград. Године 1969. били су учесници Југословенске путу-

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем добро очуване ЛП и сингл-плоче БИТЛСА, БИЈЕЛОГ ДУГМЕТА, АББЕ, SUZY QUATRO ТЕШКЕ ИНДУСТРИЈЕ . . . Заинтересовани нека се јаве на адресу:

Дарко Багарић
Палмира

Гољатија 112/V
71000 Сарајево

ли су композиције специфичног звука, пријатног за слушање. Било је потребно да прођу четири године да би их њихова домаћа, новосадска публика прихватила. За све то време чланови састава ИБН ТУП ни су се предавали. Напротив, упорним радом настојали су да приближе своју музику публици и то им је најзад пошло за руком. На „Београдском лету" ове године, бурно су поздрављени и то им је највећа награда за све ове године напорног рада.

Планова имају много. Припремају материјал за нову плочу, стижу и понуде за концерте, а желе и да крену на већу турнеју да би своју музику приближили што већем броју слушалаца.

јуће гитаријаде. Тада су и снимили заједничку сингл-плочу са групом ДОГОВОР ИЗ 1804, из Београда. На плочи су се нашле њихове композиције „Кога то волим у Херцег-Новом" и „Јутро". Чланови састава Зорач Мартињети (труба и вокал), Антон Крстовић (бас-гитара и вокал), Никола Томчић (гитара и први вокал), Сергеј Сеферовић (оргуље) и Спасоје Видаковић (бубњеви) веома су популарни на Црногорском приморју где углавном и наступају.

Молим све читаоце „Политикиног забавника" који ми могу помоћи да набавим сљедеће сингл-плоче: »Heart of Gold« (Neil Young), „Химну радости" (LES HUMPHRIES SINGERS), »Massachusetts« (BEE GEES) и било коју ЛП плочу Suzy Quatro, старијег датума.

Елеонора Фурјан
Пичманова 8
41020 Загреб

Читаоци јављају...

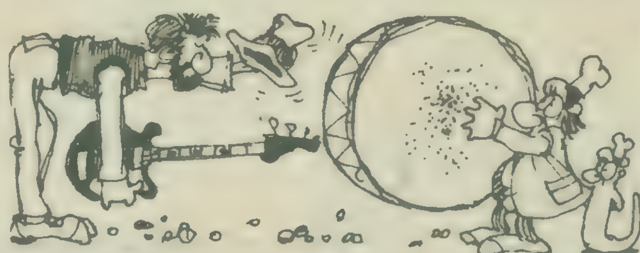
ВЕСТИ ИЗ ЧАПЉИНЕ

Прије двије године у Чапљини је основана група САН. Састав је брзо освојио симпатије младих не само у свом граду већ и у околним мјестима. Чланови овог састава све своје слободно вријеме проводе вјежбајући за наступе у жељи да се у што бољем свијетлу представе публици.

Групу чине: ЈОСИП ПЈЕВАЦ (оргaна и вокал), НЕНАД МИЧИЋ (саксофон и вокал), МИКО МИЧИЋ (бубњеви), КАЗИМИР СУШАЦ (соло-гитара и вокал) и РОМЕО НИКОЛИЋ (бас-гитара).

Зоран Чамо
Булевар Вељка Влаховића 1
79400 Чапљина
(хонорар 100 дин.)

НОВЕ НАДЕ

У последње време у Великој Британији се појавило много нових перспективних поп-састава. Они немају никакве сличности са панком, а свирају чисту поп-музику за најмлађе љубитеље ове музике. Наступају по клубовима где се окупља омладина, а само они најбољи успевају да на себе скрену пажњу шире јавности. Представљамо вам пет карактеристичних група овог покрета које највише обећавају.

РОЗЕТА СТОУН (ROSSETA STONE)

Ова група потиче из исте школе као и БЕЈ СИТИ РОЛЕРСИ, па чак има и истог менаџера. Гитариста Џен Мичел (Jan Mitchell), који је и оснивач групе, свирао је са РОЛЕРСИМА. Најпопуларнији су у Јапану, али и у Европи стичу све већу популарност. Интересантно је да групу сачињавају још три брата Меки (McKee). Њихова најновија плоча „Шејла" (»Sheila«) одлично се продаје али још није стигла на топ-листе.

ТАКСИ (TAXI)

Од петорице чланова ове групе из Манчестера, четворица су пореклом Италијани. До сада су издали два албума „Такси" (»Taxi«) и „Да ли ме волиш" (»Do You Love Me«) и тренутно су најпопуларнији у Немачкој.

ЊУ ХАРТС (NEW HEARTS)

ЊУ ХАРТС (у преводу — НОВА СРЦА) почели су каријеру као панк-састав, али убрзо напуштају тај правац и сада свирају неку мешавину поп и рок-музике. Доста су бучни и по томе се издвајају од осталих сличних група. Наступају по клубовима и дискотекама, а њихова последња плоча „Плејн Џејн" (»Plain Jane«) постиже одличан успех.

ФЛЕЈМ (FLAME)

Група ФЛЕЈМ (ПЛАМЕН) долази из града Баркинга. Основала су је браћа Мајк и Дејв Вилсон (Mike и Dave Willson). Мајк је басиста и певач, а Дејв соло-гитариста. Поред њих, у групи су још бубњар Пит Гил (Pete Gill) и оргуљаш Дејв Верон (Dave Veron). ПЛАМЕН је издао три сингл-плоче али још није постигао запаженији успех.

ЧАЈЛД (CHILD)

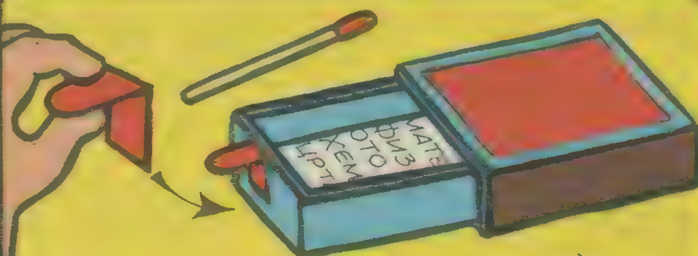
ЧАЈЛД (ДЕТЕ) је вероватно најперспективнија група овог покрета. Њени чланови раде заједно већ три године и за собом имају велик број верних присталица. Групу су основали близанци Тим и Кејт Етек (Tim и Keith Atack), који свирају бубњеве и соло-гитару. Басиста је Мајк Мекензи (Mike McKenzie), а певач Грем Вилбро (Graham Bilbrough). Често наступају на телевизији, а последња сингл-плоча, од које много очекују, зове се »It's Only Make Believe«.

ВЕСЕЛЕ ИГРАРИЈЕ ЗА МЛАЂЕ И СТАРИЈЕ

Мали бумеранг ћете направити ако од тањег картона (као оног што се користи за разгледнице) исечете облик димензија као на слици. Када га „чвргом" ударите у тачку А, картон ће се понашати као бумеранг: одлетеће и сам ће се вратити натраг.
Каљевић Младенко, 11250, Железник, Авалска 3/4

РАСПОРЕД ЧАСОВА

ЕНГЛ.
МУЗИ.
МАТЕМ

Пет празних кутија за шибице залепите једну за другу, на делу где стоје шибице залепите мали држач од хамера да би се могао лакше извлачити, па у сваки убаците папирић са распоредом часова и то: у прву кутију за понедељак, другу за уторак, итд.
Цвркушић Драган, 25000, Сомбор, Радомира Путника 38

Јорганско дугме прерадите у украсно дутме за хаљину тако што ћете по њему исцртати шаре лаком за нокте.
Кирковска Соња, 91000 Скопље Хо-Ши-Мин 258-б, Реон 65, нас. Бутен I

За млађу сестру направите прстен од картона тако што ћете исећи цветић и прорезати га на два места, па кроз прорезе провући траку од истог картона и залепити је. На крају обојити.
Тодоровић Александра, 58480 Вис, Кут-Валица

Цртаћи папир премажите лепком, поспите гриз да се залепи и пресујте га док се лепак не осуши. Затим по гризу цртајте темперама, не користећи много воде да темпера остане гушћа. Слика на гризу оставља веома леп утисак.
Шошић Слободан, 37000 Крушевац, 29. новембра 70, Дедина

Дно пластичне корпе за хлеб пробушите по средини, навуците је на гајтан од сијалице и добићете лустер. Да би лустер био китњастији, по ивици корпе пробушите рупе и кроз њих провуците ресе од шарених перли.
Вера Ал-Аббаси, 16000 Лесковац, Ивана Милутиновића 8

Направите млађем брату или сестри слагалицу, тако што ћете неколико паковања пеперминт бомбона обојити разним бојама. Како се обојене кутије слажу, види се на слици.
Крстевска Анкица, 92400 Струмица, Лењинова 33

На задњи зид сандучета за писма ставите огледало. Када је сандуче празно, огледало ће да блешти кроз отвор, а када је у сандучету писмо, блесак се неће видети. Тако ћете знати да ли имате поште.
Ћосић Јелена, 11001 Београд, Опленачка 57/2, Петлово брдо

СВАЂА КОЈА ЈЕ ОДНЕЛА 200 ЖИВОТА

ШТА СВЕ МОЖЕ ЈЕДНО ПРАСЕ

Као што овај породични сниман из 1897. године показује, без својих пушака Хетфилдови у то време не би стали чак ни пред фотографа

ХЕТФИЛДОВИ И МЕК КОЈЕВИ ПОЧЕЛИ СУ ДА СЕ СЛАЖУ. НИШТА НЕОБИЧНО ДА ОВЕ ДВЕ АМЕРИЧКЕ ПОРОДИЦЕ НИСУ УШЛЕ У ИСТОРИЈУ ЗЕМЉЕ ПО ТОМЕ ШТО СУ СЕ ПРЕ НЕПУНИХ СТО ГОДИНА ЊИХОВИ ЧЛАНОВИ МЕЂУСОБНО ИСТРЕБЉИВАЛИ У ЈЕДНОМ ОД НАЈДУЖИХ И НАЈКРВАВИЈИХ ОБРАЧУНА КОЈЕ КЕНТАКИ ПАМТИ ...

Две генерације учествовале су у непријатељствима. За то време најмање двадесет Хетфилдових или Мек Којевих убијено је пред сведоцима. Колико их је напустило овај свет, а да то нико сем њихових џелата није видео, не зна се тачно. Историчари кажу да позамашан број 200 — не би ниуком случају била претерана процена крвавог биланса.

ПОМИРЕЊЕ ПОСЛЕ 95 ГОДИНА

Потомци двеју породица које су се осамдесетих година прошлог века настаниле у градићу Блекберију у Кентакију, а затим готово читав век наставиле међусобно да се тамане — данас позивају једни друге на пријатељске вечеринке.

Већина Мек Којевих остала је верна држави својих предака, па тако и сада живи у Кентакију. Хетфилдови су изгледа нешто покретљивији, јер су се преселили у суседну Вирџинију. И једни и други заменили су занимање својих дедова и прадедова и од фармера постали — у случају Мек Којевих, власници рудника угља, а у случају Хетфилдових, успешни пословни људи.

Један Хетфилд и један Мек Кој данас живе у истом вирџинијском граду. Хетфилд је шеф полиције Мејтвена, а Мек Кој градоначелник. Њихово пријатељство старо је свега три године.

Помирење је 1975. године означио чек који, преведен у динаре, вреди 70 хиљада.

Паре не би могле да окончају стогодишње непријатељство. Ствар је у гесту. Јер, између неколико фирми које граде споменике, Мек Којеви су изабрали баш — компанију „Хетфилд моњумент“. А да ствар буде још чуднија, свој гранитни споменик подизали су на месту на којем је петоро њихових предака погинуло од — метаке испаљених из хетфилдовских пушака.

Главно јело на гозби измирења две породице — било је једно прасе (на ражњу). Не случајно, јер је једно друго, њему слично, и криво за почетак крваве свађе.

ПРВИ МЕТАК ЗА ГЛАВНОГ СВЕДОКА

Рандолф Мек Кој застао је на тренутак да поразговара са Флојдом Хетфилдом. Тада још нису имали ништа један против другог. А онда је, показујући на једно од прасића у Хетфилдовом чопору, Рандолф изговорио реченицу која ће за следећих сто година окончати сваки разговор између две породице:

— Флојд, оно тамо, то није твоје прасе... моје је!

Не зна се тачно шта је ко коме ту рекао, али се зна да је ствар на крају дошла до суда. Зна се још и то да је суђењем председавао велечасни Ејнс коме је судбина уделила несрећу да се презива Хетфилд и звање које га је тих осамдесетих година прошлог века чинило меродавним за решавање разноразних проблема градића — укључују ћи ту и судске спорове.

Одлука пороте оставила је спорно прасе у власништву Хетфилдових, а Мек Којеве страшно разбеснела. Главни сведок Флојд — први је платио главом. Од тога дана ниједан Мек Кој ни Хетфилд није одлазио у кревет сигуран да ће дочекати јутро.

Број жртава растао је свакодневно. Они који су у потрази за „непријатељима“ изјахавали у брда најчешће се више никада нису враћали. Њихова тела, данима каснијим доносила је река или би им налазили кости и по неколико година после нестанка.

Како су у то страшно доба осамнаестогодишња Роуз Ен Хетфилд и деветнаестогодишњи Џоунс уопште успели и да се виде, није јасно, али видели су се и — заљубили.

У страху од очевог гнева, Роуз је једног дана побегла од куће. Узалуд је млади пар преклињао оног истог велечасног Ејнса да их венча. Свештеник је пристао само да им подари део свог крова над главом.

Роуз се надала да ће, када се роди, беба умилостивити непопустљивог Ејнса. Али дете је умрло на порођају, а несрећне љубавнике породице су раставиле — заувек.

Уз прасетину и вино две породице коначно су показале да је све то данас прошлост. А и време је било.

М. И.

* ЗА МУЧЕЊЕ, ПА ЗА ЛЕК ***

Време, кажу, све мења. Тако је и озлоглашена водена тортура старих Кинеза, она која је теме „грешника“ излагала уједначеном и непрекидном падању капи, данас добила улогу од које би се древним мучитељима — дигла коса на глави. Јер, уместо да муче, капи — лече.

За нову примену старог метода свесрдно се залаже др Бертрам Брумберг из Њујорка. Капи сада помажу људима са тешким опекотинама које су изазване хемијским средствима. Ништа боље за оштећену кожу од сталног млаза воде. Туширање никада не траје мање од шест сати, али је много боље када болесник из каде не изађе — читавих шест дана.

Др Брумберг признаје да његов метод није нов. Вода се већ дуго примењивала у исте сврхе, али третман никада није трајао дуже од сата.

Овај амерички лекар тврди да то није довољно. Стални млаз постепено разлаже честице разорне материје која се завукла у оштећено ткиво — разводњава их и спира. Вода истовремено успорава метаболизам нападнутог ткива и смањује степен његове запаљености.

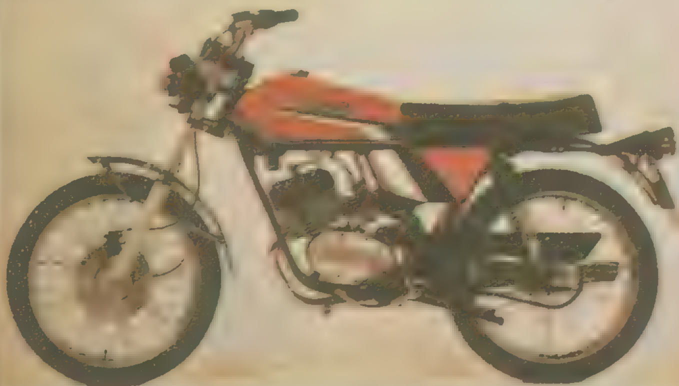
Све ово искусили су већ на својој кожи болесници „Кингз Каунти“ болнице из Бруклина. Др Брумберг каже да му број случајева још не допушта да донесе неки поузданији закључак, али досадашње искуство иде у прилог његовој хипотези.

ДВОТОЧКА У МОДИ

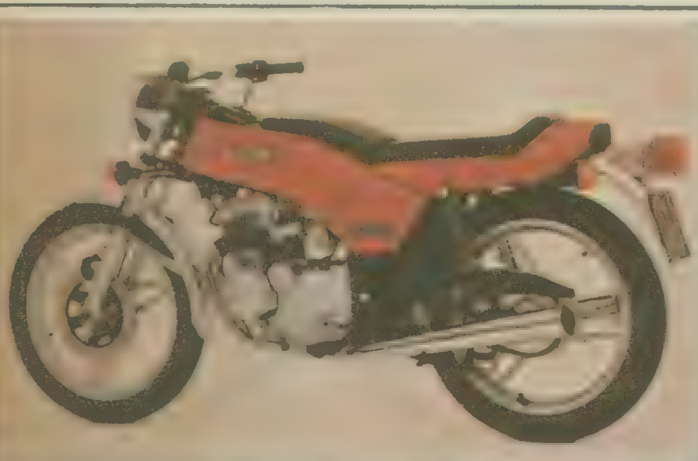
BENELLI 50 CADDY

МОТОР: двотактни с једним цилиндром; проврт и ход клипа. 38x44 mm; запремина: 49 cm^3. Карбуратор Dell' Orto 14:9. Магнетно паљење Bosch 6 V, 25—4/5 W. **ПРЕНОС:** напред — зупчаници, позади — полупокривени ланац, аутоматски куплунг. Мењач с ножним командама. **ОКВИР:** једноструки носач. Вешање: напред — телехидраулична виљушка, позади — осцилирајућа виљушка. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** 3.50x7. Кочнице: добош. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 4,5 литара. **ТЕЖИНА:** 42 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 25 km на час. Потрошња 2,2 литра на 100 километара. **ЦЕНА:** 264.040 лира.

BENELLI 125 TURISMO

МОТОР: двотактни с једним цилиндром: проврт и ход клипа: 56x48 mm; запремина: 121 cm^3; однос компресије: 9,9:1. Максимална снага мотора 11,3 kW (CV DIN 15,4) при 7.800 обртаја у минуту. Карбуратор Dell'Orto VHB 22 BS Подмазивање се врши петпроцентном мешавином. Магнетно паљење. Акумулатор 6 V — 8 Ah. Ножни покретач мотора. **ПРЕНОС:** напред — зупчаник, позади — ланац куплунг са вишеструким потиснутим дисковима. Мењач са четири брзине. **ОКВИР:** двоструко затворен. Вешање телескопско с амортизерима. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 2,50x18, задњи 2,75x18. Кочнице: напред диск 220 mm, позади диск 124 mm. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 9,5 литара. **ТЕЖИНА:** 78,5 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 118 km на час. **ЦЕНА:** 699.960 лира.

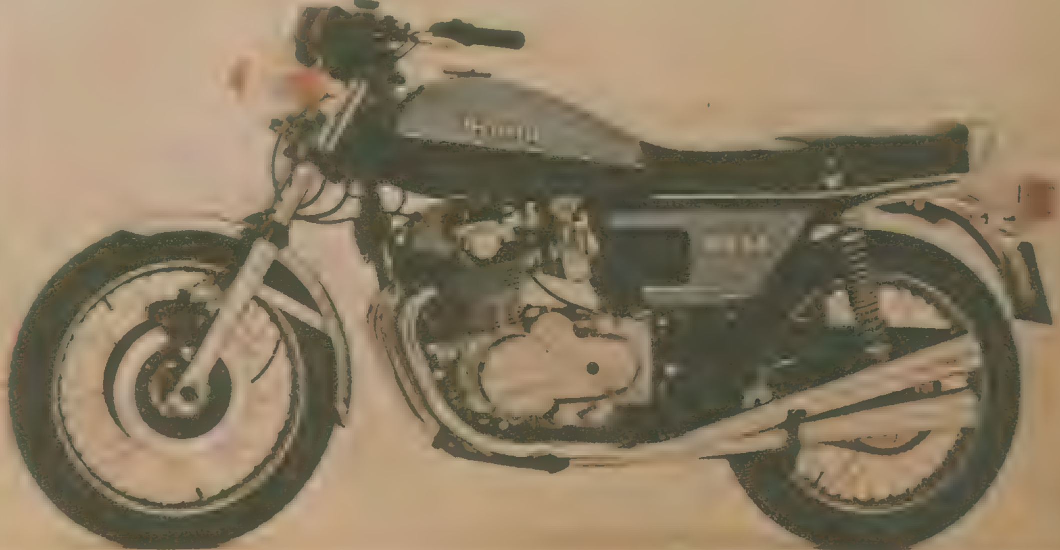
BENELLI 250 QUATRO

МОТОР: четворотактни са четири цилиндра; проврт и ход клипа: 44x38 mm; запремина: 231 cm^3; однос компресије: 11,5:1. Максимална снага мотора 19.5 kW (CV DIN 26,6) при 10.500 обртаја у минуту. Четири карбуратора. Батеријско паљење. Акумулатор 12 V — 100 W. **ПРЕНОС:** напред — назубљени ланац, позади — полупокривени ланац; куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина. Електрични покретач мотора. **ОКВИР:** цеваст, отворен. Вешање: напред телехидраулична виљушка, позади — осцилирајућа виљушка. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 3,00x18, задњи 3,25x18. Кочнице: напред — хидраулични диск, позади — добош 158 mm. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 11,5 литара. **ТЕЖИНА:** 117 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 150 km на час. Потрошња: 5,3 литра на 100 километара. **ЦЕНА:** 1.681.500 лира.

BENELLI 350 RS

МОТОР: четворотактни са четири цилиндра; запремина: 345,5 cm^3; однос компресије: 10,2:1. Максимална снага мотора 27,9 (CV DIN 28) при 9.500 обртаја у минуту. Четири карбуратора Dell' Orte VHB 20 D. Батеријско паљење. Акумулатор 12V — 15 Ah. **ПРЕНОС:** напред — централно ланцем, бочно зупчаницима, позади — полупокривени ланац; куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина. Електрични покретач мотора. **ОКВИР.** цеваста конструкција од специјалног челика, двоструко затворена. Вешање: напред — телехидраулична виљушка, позади — осцилирајућа виљушка. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 3,00x18, задњи 3,25x18. Кочнице: напред — диск 260 mm, позади диск 160 mm. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 15,5 литара. **ТЕЖИНА:** 168 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 150 km на час. Потрошња: 5,8 литара на 100 километара. **ЦЕНА:** 2.052.000 лира.

BENELLI 500 LS

МОТОР: четворотактни са четири цилиндра: проврт и ход клипа: 50x50. 6x4 mm; запремина 498,5 cm^3; однос компресије: 10,2:1. Максимална снага мотора 36,0 kW (CV DIN 49) при 8.900 обртаја у минуту. Батеријско паљење. Акумулатор 12 V — 15 Ah. **ПРЕНОС:** напред — ланац и зупчаници, позади — полупокривени ланац, куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина. Електрични покретач мотора. **ОКВИР:** цеваста конструкција од специјалног челика, двоструко затворена. Вешање: напред телехидраулична виљушка, позади — осцилирајућа виљушка. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 3,00x18, задњи 3,50x18. Кочнице: напред — двоструки диск 260 mm, позади — диск. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 19 литара. **ТЕЖИНА:** 183 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 180 km на час. Потрошња: 6,7 литара на 100 километара. **ЦЕНА:** 2.673.000 лира.

ШИ 1

У Италији постоји више фабрика које се баве производњом мотоцикала, тог, међу младима, све популарнијег превозног средства. У неколико наставака ћемо вам представити само неке од њих са моделима које ће производити ове и следеће године. То су мотоцикли фабрике BENELLI из Пезаре, AMF-HARLEY DAVIDSON из Вареза, MOTO GUZZI из Мандело дел Ларна, MECCANICA VERGHERA из Кашина Косте, DUCATI MECCANICA из Болоње, PIAGGIO C. AZIENDA GILERA из Аркоре и MOTO LAVERDA из Бреганце.

HARLEY DAVIDSON SXT 125

МОТОР: двотактни с једним цилиндром; проврт и ход клипа 56x50 mm; запремина: 123,15 cm³; однос компресије. 10,8:1. Максимална снага 8,8 kW (CV DIN 12) при 7.200 обртаја у минуту. Карбуратор Dell'Orto VHB 27 AD. Подмазивање четворопроцентном мешавином. Паљење алтернатором. Акумулатор 12V. Ножни покретач мотора. **ПРЕНОС:** напред — спирални зупчаници, позади — ланац: куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина и ножним командама. **ОКВИР:** челичан, цеваст, двоструко затворен. Вешање: напред — хидроулична телескопска виљушка, позади — телескопско са хидрауличним амортизерима у три положаја и спиралним опругама са стране. **ТОЧКОВИ и И КОЧНИЦЕ:** предњи 3,00x21, задњи 3,50x18. Кочнице: централни добош 135x25. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 10,5 литара. **ТЕЖИНА:** 100 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 105 km на час. **ЦЕНА:** 875.000 лира.

BENELLI 750 SEI

МОТОР: четворотактни са шест цилиндара; проврт и ход цилиндра: 56x50, 6x6 mm: запремина: 747,7 cm³; однос компресије 9:1. Максимална снага 55,2 (CV DIN 75) при 9000 обртаја у минуту. Подмазивање пумпом. Три карбуратора Dell' Orto VHB 24 са симултаним командама. Електрично паљење, акумулатор 12V — 15Ah. **ПРЕНОС:** напред — ланци и зупчаници, позади — ланац; куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина. Електрични покретач мотора. **ОКВИР:** двоструки затворен. Вешање: напред — телескопско, позади — осцилирајућа виљушка са амортизерима. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 2,50 x 18, задњи 4,25x18. Кочнице: напред двоструки диск са хидрауличним командама 280 mm; позади добош 200 mm. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 22 литра. **ТЕЖИНА:** 220 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** око 200 km на час. Потрошња: 8,5 литара на 100 километара. **ЦЕНА:** 3.348 000 лира

AMF-HARLEY DAVIDSON SX 350

МОТОР: двотактни с једним цилиндром; проврт и ход клипа: 80x68 mm, запремина: 341,8cm³; однос компресије 9,6:1. Максимална снага kW 20,6 (CV DIN 28) при 7.100 обртаја у минуту. Подмазивање тропроцентном мешавином. Паљење бобином. Акумулатор 12 V. Ножни покретач мотора. **ПРЕНОС:** напред — спирални зупчаници, позади — ланац; куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина и ножним командама. **ОКВИР:** двоструки затворен. Вешање: напред — хидраулична телескопска виљушка, позади — хидраулични амортизери са пет положаја и спиралним опругама са стране. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 3.00x21, задњи 4,00x18. Диск кочнице 160 mm. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 14 литара **ТЕЖИНА.** 129 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** није дат податак. **ЦЕНА:** 1.300.000 лира.

AMF-HARLEY DAVIDSON SST 250

МОТОР: двотактни с једним цилиндром; проврт и ход клипа: 72x59 mm; запремина. 242,6 cm³; однос компресије: 10,3 — 1. Максимална снага 15 kW (CV DIN 20,5) при 7.200 обртаја у минуту. Карбуратор Dell' Orto PHB 32 AD. Подмазивање тропроцентном мешавином. Паљење алтернатором. Акумулатор 12 V — 18 Ah. **ПРЕНОС:** напред — спирални зупчаници, позади — ланац: куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина. Ножни покретач мотора. **ОКВИР:** цеваст, двоструко затворен, појачан позади. Вешање: напред — телехидраулична виљушка, позади — осцилирајућа виљушка са амортизерима. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 3,25x19, задњи 4,00x18. Кочнице: напред диск 220 mm са хидрауличним командама позади 180 mm. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 13 литара. **ТЕЖИНА:** 118 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 138 km на час. Потрошња 4,2 литра на 100 километара. **ЦЕНА:** 1.079.000 лира.

AMF-HARLEY DAVIDSON SS 175

МОТОР: двотактни с једним цилиндром; проврт и ход клипа: 61x59,6 mm; запремина: 174,15 cm³; однос компресије: 10,7:1. Максимална снага 11,4 kW (CV DIN 15.5) при 6.750 обртаја у минуту. Карбуратор Dell' Orto VHB 27 Ad. Подмазивање пумпом. Паљење алтернатором 12 V. Акумулатор 18 AH. Ножни покретач мотора. **ПРЕНОС:** напред — спирални зупчаници, позади — ланац. Куплунг са вишеструким потисним дисковима. Мењач са пет брзина **ОКВИР:** двоструки затворен. Вешање: напред — хидраулична телескопска виљушка, позади — са хидрауличним амортизерима и спиралним опругама са стране. **ТОЧКОВИ И КОЧНИЦЕ:** предњи 3,25x19, задњи 4,00x18. Кочнице: напред добош 180x25, позади добош. **ЗАПРЕМИНА РЕЗЕРВОАРА:** 13 литара. **ТЕЖИНА:** 115 kg. **МАКСИМАЛНА БРЗИНА:** 118 km на час. **ЦЕНА:** 1.008.000 лира

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РАКЕТА

РЕЈ БРЕДБЕРИ

— УЗЛЕТАЊЕ — ВРИШТАО ЈЕ. ПЛАКАО ЈЕ, СТИСНУТИХ СЛЕПИХ ОЧИЈУ. — МАРС! ОХ, ДА! МАРС! МАРС!

Ноћима се Фиорело Бодони будио да би чуо уздахе ракета на мрачном небу. Искрао би се из кревета, сигуран да његова добра жена сања, и изашао у ноћни ваздух. За неколико тренутака би се ослободио мириса старе хране у малој кући поред реке. У тихом трену би дозволио да му срце усамљено узлети у свемир и прати ракете.

Жеља

Сада, ове ноћи, стајао је напола обучен у тами, гледајући шум ватрених фонтана у ваздуху: ракете у свом дугом, слободном путу за Марс, Сатурн и Венеру!

Бодони се трже.

На сандуку од млека, поред тихе реке, седео је старац који је, такође, гледао ракете у тихој поноћи.

— Ох, то си ти, Браманте!

— Излазиш ли сваке ноћи, Бодони?

— Само на ваздух.

— Тако? Ја више волим да гледам ракете — рече стари Браманте. — Био сам дечак када су почеле. Пре осамдесет година, а још никада нисам био у њима.

— Ја ћу се возити једнога дана — рече Бодони.

— Будало! — викну Браманте. — Нећеш никуда ићи. Ово је свет богаташа. Кад сам био млад, писали су ватрене наслове: Свет будућности; Наука, Удобност и Нове ствари за све! Осамдесет година. Будућност почиње сада! Летимо ли ракетама? Не! Живимо у дашчарама као и наши преци.

— Можда моји синови ... — рече Бодони.

— Не, ни њихови синови! — викао је старац. — Богаташи имају снове и ракете.

Бодони је оклевао.

— Старче, уштедео сам три хиљаде долара. За то ми је било потребно шест година. Хтео сам да их уложим у посао, у машине. Али, сваке ноћи, већ месец дана, ја сам будан. Чујем ракете. Размишљам. Ноћас сам одлучио. Једно од нас ће летети на Марс! — Очи су му биле искричаве и тамне.

— Идиоте — обрецну се Браманте. — Како ћеш одабрати? Ко ће ићи? Ако одеш ти, твоја жена ће те мрзети, бићеш као бог у свемиру. Кад јој испричаш о свом дивном путовању, хоће ли је, кроз две године, горчина нагристи?

— Не, не!

— Да! А твоја деца? Хоће ли им живот бити испуњен сећањем на оца који је отишао на Марс, а они остали овде? Мислиће о ракетама целог живота. Лежаће без сна. Разболеће се од чекања, баш као што си и ти, сада, болестан. Пожелеће да умру, ако не могу да оду. Не чини то, опомињем те. Пусти их да буду задовољни што су сиромашни. Натерај их да гледају у твоје руке и твоје двориште са старим гвожђем, не у звезде.

— Али ...

— Претпостави да твоја жена оде. Како би се ти осећао да знаш да је она ВИДЕЛА, а ти ниси? Она би постала узвишена. Помишљао би да је гурнеш у реку. Не, Бодони. Купи пресу која ти је потребна, одбаци своје снове, згази их.

Старац заћута, гледајући у реку у којој су, тонући, гореле слике ракета са неба.

— Лаку ноћ — рече Бодони.

— Добро спавај — рече други.

Ко ће путовати на Марс?

Када тост искочи из сребрне кутије, Бодони умало не врисну. Ноћ је била без сна. Међу својом нервозном децом, поред своје крупне жене, Бодони се превртао и буљио у празно. Браманте је био у праву. Боље да уложи новац. Зашто да штеди када само један из породице може да одлети ракетом, а остали да остану смождени разочарењем.

— Фиорело, поједи тост — рече његова жена Марија.

— Грло ми се осушило — рече Бодони.

Деца улетеше. Три дечака која су се тукла око ракете-играчке и две девојчице које су носиле лутке, копије становника Марса, Венере и Нептуна. Зелене лутке са три жута ока и дванаест прстију.

— Видео сам ракету за Венеру! — викао је Паоло.

— Узлетело је, ххуушш! — шиштао је Антонело.

— Децо! — викнуо је Бодони са рукама на ушима.

Загледали су се у њега. Он никада није викао.

Бодони устаде.

— Слушајте сви — рече. — Имам довољно новца да пошаљем једно од нас ракетом на Марс.

Сви завикаше.

— Јесте ли разумели? — запита. — Само једно од нас. Кога?

— Мене, мене, мене! — викала су деца.

— Ти — рече Марија.

— Ти — рече јој Бодони.

Сви ућуташе.

Деца размислише.

— Нека иде Лоренцо, он је најстарији.

— Нека иде Мириамна, она је девојчица!

— Размисли о томе шта би видео — рече Бодонију његова жена. Али, очи су јој биле чудне, глас застрашен. — Метеори као рибе. Васиона. Месец. Треба да иде неко ко ће умети лепо да исприча. Ти умеш са речима.

— Глупост. И ти умеш — примети је.

Сви су дрхтали.

— Ево — рече Бодони несрећно. Од метле је одломио прутиће различитих дужина. — Најкраћи прутић добија. — Држао је истурену стиснуту песницу. — Бирајте.

Свечано, сви су долазили на ред.

— Дугачак.

— Дугачак.

Следећи.

— Дугачак.

Деца су завршила. Соба је постала тиха.

Остала су два прутића. Бодони је осећао како му срце чезне.

— Сада — шапутао је. — Ти Марија.

Повукла је.

— Кратак прутић — рекла је.

— Ах — уздахну Лоренцо, упола несрећно, упола тужно. — Мама иде на Марс.

Бодони покуша да се насмеје.

— Честитам. Купићу ти данас карту.

— Чекај, Фиорело.

— Можеш да кренеш идуће недеље — мрмљао је.

Видела је тужне очи своје деце упрте у њу и осмехе под правим широким носевима. Вратила је лагано прутић своме мужу.

— Не могу да идем на Марс.

— Али, зашто не?

— Очекујем још једно дете.

— Шта!

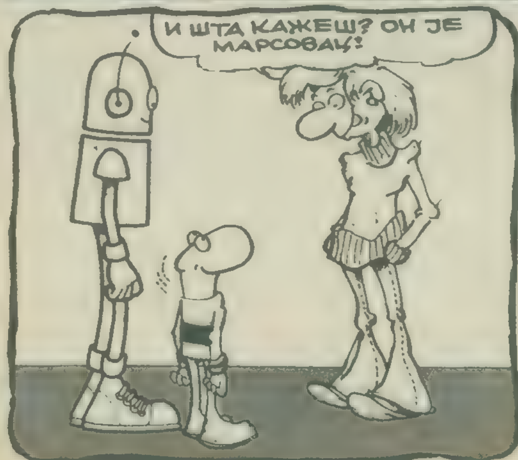
Није га погледала.

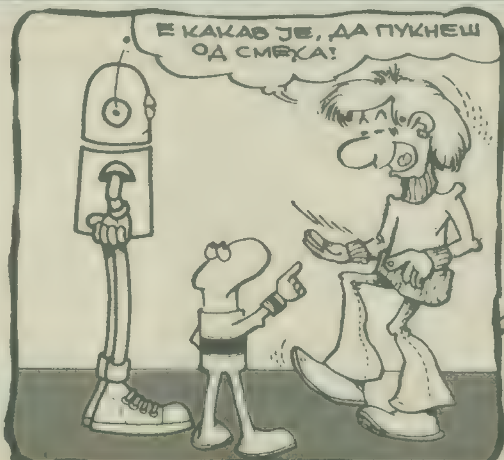
— Не бих могла да путујем у овом стању.

Ухватио је за руку.

— Је ли то истина?

ШРАФКО

— Вуци поново. Почните из почетка.

Зашто ми ниси рекла раније? — рече он са неверицом.

— Нисам се сетила.

— Марија, Марија — Шапутао је, милујући јој лице. Окренуо се деци. — Вуците поново.

Паоло одмах извуче најкраћи прутић.

— Идем на Марс! — скакао је махнито. — Хвала, тата!

Остала деца нестадоше.

— Тако је испало, Паоло.

Паоло престаде да се смеје, па погледа своје родитеље, браћу и сестре.

— Ја могу да идем, зар не? — питао је несигурно.

— Да.

— И волећете ме када се вратим?

— Наравно.

Паоло је гледао парче прута од метле на дрхтавом длану и завртео главом. Бацио га је.

— Заборавио сам. Почиње школа. Не могу да идем. Вуците поново.

Али, нико није хтео да вуче. Притисла их је туга.

— Нико од нас неће ићи — рече Лоренцо.

— Тако је најбоље — рече Марија.

— Браманте је био у праву — рече Бодони.

Макета

Са доручком који му се скамени у стомаку, Фиорело Бодони је радио у свом отпаду, секао је метал, топио га и изливао у калупе. Алат му се распадао. Штедња га је држала на неразумној ивици сиро маштва већ двадесет година.

Било је то лоше јутро.

По подне, човек уђе у отпад и позва Бодонија који је био за пресом.

— Хеј, Бодони, имам нешто метала за тебе!

— Шта имате, господине Метјус? — запита Бодони равнодушно.

— Ракетни брод. Шта је? Зар нећеш?

— Да, да! — стиснуо је човекову руку и застао, збуњен.

— Наравно — рече Метјус — то је само макета. Ти знаш. Када су конструисали ракету, прво су изградили верну копију од алуминијума. Можеш нешто мало зарадити ако је истопиш. Дајем ти је за две хиљаде...

Бодонију паде рука.

— Немам новца.

— Жао ми је. Мислио сам да ћу ти помоћи. када смо последњи пут разговарали, рекао си ми како ти сви одузимају послове. Па...

— Потребна ми је нова опрема Сакупио сам новац за њу.

— Разумем.

— Ако купим вашу ракету, нећу моћи да је истопим. Алуминијумска пећ ми се покварила прошле недеље...

— Добро.

— Не бих, вероватно, могао да искористим ракету и кад бих је купио од вас.

— Знам.

Бодони затрепта и затвори очи Онда их отвори и погледа Метјуса:

— Али, ја сам велика будала. Узећу новац из банке и даћу вам га.

— Али, ако не можеш да истопиш ракету...

— Испоручите је — рече Бодони

— Добро, ако тако хоћеш. Ноћас?

Изашао је Месец. Ракета је била бела и велика у дворишту. Одбијала је белину Месеца и плавичасти огањ звезда. Бодони ју је гледао и волео, желео је да је помилује и легне уз њу, да притисне уз њу свој образ и прича јој скривене жеље свог срца.

Погледао је уз њу.

— Моја си — рече. — Чак и ако се никад не покренеш и избациш ватру, и останеш да рђаш овде још педесет година, ти си моја.

Ракета је мирисала на време и даљине. Као да је ушао у часовник. Све је било урађено прецизно.

— Чак могу овде и да спавам ноћас — Бодони је шапутао узбуђено.

Седео је у седишту за пилота. Додиривао је полуге. Мрмљао је склопљених очију, затворених устију.

Мрмљање је постало гласније, гласније, више, више, дивље, чудније, веселије; дрхтало је у њему, вукло га напред, носило и њега и брод у узбурканој тишини, у некој врсти металног вриска. Песнице су му лебделе над контролама, затворене очи дрхтале, а звук јачао, док не постаде ватра, снага и дизање и потисак силине који је претио да ће га предвојити. Био је у рошцу. Мрмљао је, стално, изнова, није се заустављао, јер није могло стати. Могло се само наставити, стиснутих очију, подивљала срца.

— Узлетање! — вриштао је. — Потрес! Гром! Месец! — Плакао је, стиснутих, слепих очију. — Метеори! — Удар тишине у моћној светлости. — Марс! Ох, да! Марс! Марс!

Пао је назад исцрпљен и уздрхтао. Дуто је, задихан, седео. Срце му се смиривало.

Лагано, лагано отвори очи.

Отпад је био око њега. Непокретно је седео. Тада, скочи и удари ногом полуге.

— Узлети, проклета!

Брод је био тих. Сребрна ракета је лежала у светлости Месеца. Иза ракете су гореле топле, жуте светлости његовог дома. Чуо је далеку музику са породичног радија.

Сишао је и кренуо. У ходу је почео да се смеје.

укрштене речи

На сликама су амблеми тзв. „велике четворке" југословенског фудбала.

1 2 3 4

АУТОР: ВЕ-МАК	ИЗЛЕТ (СТР.)	ФРАНЦ. ШАНСОЊЕР ШАРЛ		НАПАДАТИ РЕЧИМА / ЗРНО, МЕТАК	ФРАНЦ. ПЕВАЧ И ГЛУМАЦ МОНТАН	ОСЕТИТИ ЖЕЉУ ЗА ЧИМ	АЖДАЈА, ЗМАЈ		ЈУЖНО ВОЋЕ
1									2
ИЗДАВАЧ									
МЕСТО У ДАЛМАЦИЈИ					РОД. ВРСТА / ПИСАЦ ЈОХАН ВОЛФГАНГ				
НАТЕГАЧЕ							А. В. / ЈЕЗЕРО У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ		
				ПРОПЕЛЕРИ / ЗНАК ЕГИПТА					
ПЕПЕЉАСТИ / ЗНАК КУМАНОВА			ЛАКО ИСПАРЉИВА ТЕЧНОСТ					ШТАПИЋ ЗА НАМОТАВАЊЕ ПРЕЂЕ	
ЗНАК ОХРИДА	3		ДЕО ЛУКА / 4						
		УЗРОК, ПРАВИ РАЗЛОГ (ЛАТ.)		ЈАВНИ ОБЈАВЉИВАЧ, ДОБОШАР	АНА ЗЕГЕРС		Р. З. / АУТОМОБИЛСКО ТАКМ.		
ГРАД У ЈАПАНУ НА ОСТРВУ ХОНШУ						МАГАРЕЋИ ГЛАС, РЕВАЊЕ			
ИМЕ ГЛУМЦА (ВРХОВЕЦ)						ФРАНЦ. КОМИЧАР ПЈЕР / СУМПОР			
ДВОЈИНА (ГРАМ.)					ВРСТА БИЉКЕ / КРИЛОВ ИВАН				
ОДСТУПАЊЕ						РЕКА У ПАКИСТАНУ			
„ПОРЦУЛАНСКА ЗЕМЉА"							ОТЕНИО АБЕЛ		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Р, и, РАКЕЛ ВЕЛЧ, опустети, мала, ромб, биро, сапер, штап, Чини, нар, кураж, манијак, и, ј, епитет, детлић, кб, Елиот, Еса, рин, Естер, дард, идеали, Рио.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурцихана Ђозић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	88.00	динара
6 месеци	176.00	динара
1 година	352.00	динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	176.00	динара
6 месеци	352.00	динара
1 година	704.00	динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НИП „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „Политикин забавник"

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	38.—
СР НЕМАЧКА	DM	76.
ШВЕДСКА	Škr	167.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	164.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr	64.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун „НИП" „Политика" код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд на рачун 60811-620-63-257300-00054, са обавезном назнаком претплата на „Политикин забавник"

JUMBO-JET

гума за жвакање
ВАС НАГРАЂУЈЕ

81 колор налепница авиона, хеликоптера, ракета...

СВАКА НАГРАДНА СЛИКА ДОНОСИ БЕЗ ИЗВЛАЧЕЊА ЈЕДНУ ОД СЛЕДЕЋИХ НАГРАДА:

— **РАЧУНАРЕ-ДИГИТРОН**
— **ФЛИПЕРЕ**
— **ТОРБЕ JUMBO-JET**
— **ДВОГЛЕДЕ**
— **ЗНАЧКЕ JUMBO-JET**

За 10 празних омота бесплатно добијате албум за лепљење сличица.

САКУПЉАЈТЕ СЛИЧИЦЕ И УЖИВАЈТЕ У КВАЛИТЕТНОЈ ГУМИ ЗА ЖВАКАЊЕ JUMBO-JET!

Нова погодност за пријатеље PEZ-а!

Драги пријатељи PEZ-а

Овог пута смо за праве пријатеље PEZ-а и сакупљаче PEZ значки, припремили нову значку „PEZ INTERNACIONAL" у албуму.

На залихи имамо 10.000 значки, па зато пожурите са наруџбом.

Наша адреса је:
ПРИЈАТЕЉ PEZ-а,
61111 Љубљана, п. п. 8

Пошиљку ћеш платити поштару у износу од 15 динара.

HP Kolinska
Kolinska Ljubljana

Купон попуни штампаним словима, изрежи и обавезно налепи на дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр. бр. **PEZ** чл. карте (највише 3 ком.) датум рођења

Потпис родитеља

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

СЕДМОРИЦА РЕВОЛУЦИОНАРА

Желео бих да сазнам имена седам секретара СКОЈ-а.

Јовица Чапељ,
Фојница

Ево података о тој седморици великих људи.

Мијо Орешки, зидар, рођен 1906, погинуо у борби с полицијом у Самобору поред Загреба 27. јула 1929. **Перо Поповић Ага,** обућарски радник, рођен 1905, погинуо у борби с полицијом у Зеленгају у Загребу 15. августа 1930. **Јанко Мишић,** учио на Свердловском универзитету у Москви, рођен 1900, погинуо у борби с полицијом у Самобору поред Загреба 1929. **Паја Маргановић,** обућарски радник, рођен 1904, умро у Загребу 1929. после зверског мучења у загребачкој полицији. **Јосип Дебељак,** пекарски радник, рођен 1902, погинуо у борби с полицијом на Виноградској цести у Загребу 15. октобра 1931. **Златко Шнајдер,** рођен 1903, напустио школовање да би се посветио револуционарној борби, физички уништен по режимским робијашницама, пред смрт пуштен кући „на условно лечење", умро 1931. **Јосип Коломбо,** браварски радник, рођен 1905, погинуо у борби с полицијом у Зеленгају у Загребу 15. августа 1930.

КАРАЂОРЂЕВА СМРТ

Где и када је убијен Карађорђе?

Виктор Царев,
Штип

Ђорђе Петровић Карађорђе (1768—1817) био је вођ у првом српском устанку. Међутим, устанак је афирмисао и нахијске војводе које су се супротстављале његовом ауторитету па је то довело у питање целовитост борбе. После слома устанка, 1813, прешао је у Аустрију, затим у Русију. Кришом се вратио у Србију 28. априла 1817. године, али је у зору 13. јула убијен по налогу кнеза Милоша Обреновића, а његова глава послата турском султану као доказ Милошеве верности. Убиство је извршено из потаје у атару села Радовања код Смедеревске Паланке, у колиби извесног Драгића Војкића.

ХОКЕЈ НА ЛЕДУ

Играм хокеј на леду. Занима ме ко је измислио ову игру и када је код нас основан прави хокејашки тим.

Игор Косовић,
Нови Београд

Хокеј је једна од најстаријих спортских игара између два тима за коју су знали Персијанци још око 2.000. година пре н. е. У Европи се појавила у 13. веку, и то у Француској. Зависно од терена, односно од реквизита помоћу којих се игра, постоје три врсте хокеја: на леду, на трави и на котураљкама. Игра која је претходила данашњем хокеју на леду појавила се око 1850. године у Канади и играла се на великим за-

леђеним површинама, уз помоћ штапова и мале лопте. Први шампионат Европе за аматере одржан је 1910. године, а први шампионат света 1920. Код нас је почео да се игра 1903—4. године, када је Фрањо Бучар донео у Загреб из Шведске реквизите за руски хокеј, такозвани бенди, који се игра на великим залеђеним теренима са по 11 играча на обе стране. Прва утакмица, по новим правилима са 6 играча, одиграна је у Загребу 1922. године. Југословенски клизачки савез основан је 1938. у Загребу, а 1949. године обновљен у Београду као Савез за клизање и хокеј на леду Југославије.

МАМУТОВАЦ

Мој друг Драгољуб тврди да секвоја расте само на једном континенту, а ја сам убеђен да их има и на другим. Ко је у праву?

Драгиша Петровић,
Корбово на Ђердапу

Ти си у праву! Мамутовац или Sequoia gigantea је џиновско дрво с пирамидалном круном високом

од 80 до 100 метара. Лишће му изгледа као иглице, сиво-зелене боје које су спирално распоређене у три уздужна реда. Расте на западним нагибима Сијера Неваде у Калифорнији, САД, а у Европи се гаји од 1853, када је ово дрво и пренето на наш континент.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Желела бих да ми читаоци пошаљу бројеве Забавника који су изишли између 1970—75. године. У замену нудим стрипове. **Весна Ђурић, 35000 Светозарево, Максима Горког 16/5.**

Ко ми пошаље разгледницу свог мјеста добиће од мене разгледницу Загреба. **Невенка Петковић, 41020 Загреб, Барчев трг 8.**

Свакоме ко ми пошаље постер, слику или неки чланак о саставу АББА и Здравку Чолићу шаљем 5—10 разгледница или салвета. **Звјездана Анић, 51000 Ријека, Олге Бан 21/1**

Имам велики број цртаних романа које бих желео да поклоним. **Небојша Матковић, 34321 Десимировац**

Ко ми пошаље четири значке добиће од мене привјеске „Хајдука" и „Партизана" **Вида Гудић, 58000 Сплит, Несланковац 2**

Ономе ко ми пошаље неисписану разгледницу шаљем такође неисписану разгледницу Београда. **Јасмина Ђурић, 11060 Београд, Мала чесма 4**

Молим читаоце Забавника да ми пошаљу број 60 сличице „Вали". **Дринка Кужић, 58216 Каштел Стари, Загорски пут 20**

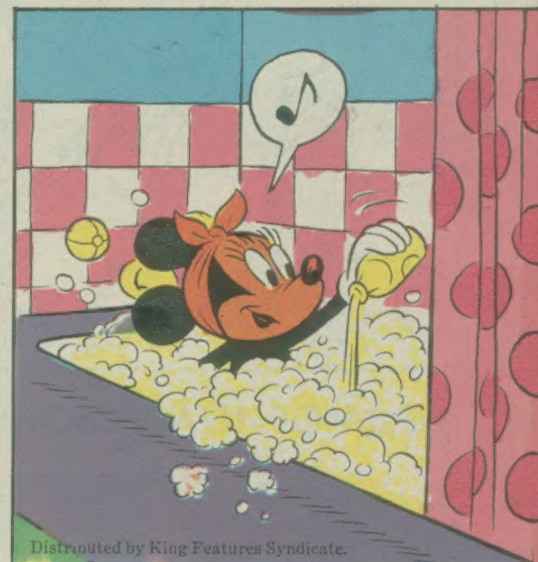

WALT DISNEY
МИКИ

ПАРНО КУПАТИЛО

ТАПА ТАПА ТАПА

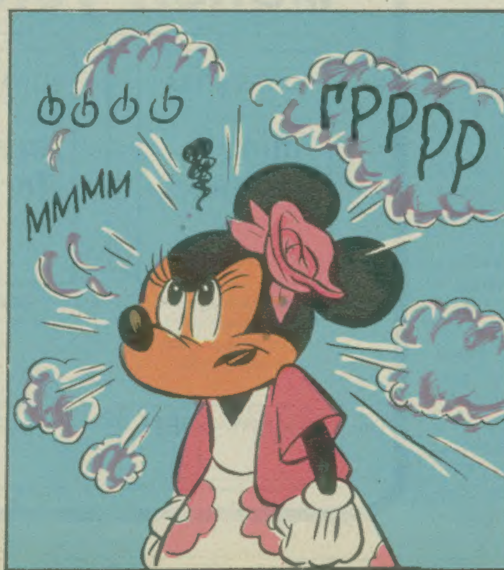
ЛУПАЈТЕ СВЕ ДОК МИ НЕ СПА-ДНЕ БАР ПОЛА КИЛЕ!

Дамски ФРИЗЕР

КУПУЈЕМ ЈЕ!

КУЦ
КУЦ

ЗДРАВО! ЈА ДОШ'О ДА ПРОВЕРИМ КОЛИ-КИ СИ ДРУ-ГАР!
3-5

'АЈДЕ ДА 'ИЗБЕ-ГНЕМО ТУ УШТО-ГЉЕНУ ВЕЧЕРУ И ДА ОДЕМО НА КУГЛА-ЊЕ!

ГРРРР
ММММ

ДОБРО, ДЕ... ВРАТИЋУ СЕ ЗА ДЕСЕТ МИНУТА ... У ТАМНОМ ОДЕЛУ!